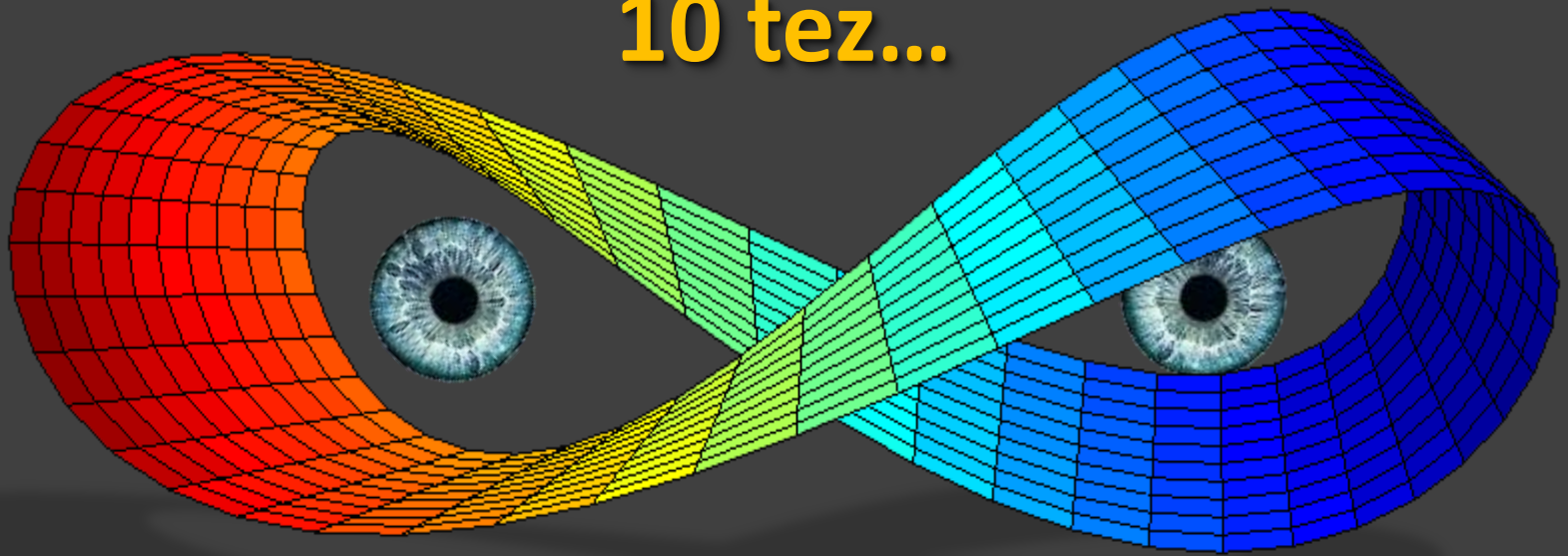

J. Wojewoda

„Realne (materialne) powierzchnie geologiczne – - niektóre implikacje dla geokinematyki”

10 tez...

Zakład Geologii Strukturalnej i Kartografii Geologicznej
Instytut Nauk Geologicznych
Uniwersytet Wrocławski
adres e-mail: jurand.wojewoda@uwr.edu.pl
strona internetowa: <http://www.jw.ing.uni.wroc.pl/>

Archiwizacja nagrań z posiedzeń naukowych oraz prezentacji

<http://sgwuwr.ing.uni.wroc.pl/>

J. Wojewoda

Aktualności

O Stowarzyszeniu

Statut

Zarząd

Historia

Posiedzenia naukowe

Posiedzenia naukowe Oddziału Wrocławskiego Polskiego Towarzystwa Geologicznego

Luty 2021

Zostań Członkiem Stowarzyszenia

Do pobrania

Archiwum Stowarzyszenia

Kontakt

Instytut Nauk Geologicznych

Wydział Nauk o Ziemi i Kształtowania Środowiska

W najbliższy czwartek, 18.02.2021 r. o godzinie 17:17 w ramach posiedzeń naukowych PTG i Stowarzyszenia Geologów Wychowanków Uniwersytetu Wrocławskiego odczyt pt. *Realne (materialne) powierzchnie geologiczne – niektóre implikacje dla geokinematyki* wygłosi: dr hab. Jurand Wojewoda (Instytut Nauk Geologicznych, Uniwersytet Wrocławski).

czytaj więcej

Linki do nagranych posiedzeń

11 lutego 2021 r. odbyło się inauguracyjne posiedzenie naukowe Oddziału Wrocławskiego Polskiego Towarzystwa Geologicznego, w trakcie którego dr **Cezary Bachowski** (KGHM Polska Miedź S.A.) wygłosił wykład pt. *Odkrycie złóż rud miedzi przyczynkiem do gospodarczego i społecznego rozwoju Dolnego Śląska*

czytaj więcej

Uprzejmie informujemy, że z dniem **4.02.2021 r.** wznowiono serię cyklicznych, cotygodniowych spotkań Oddziału Wrocławskiego Polskiego Towarzystwa Geologicznego, które będą połączone również z Posiedzeniami Naukowymi Oddziału. Obecnie, z uwagi na epidemię wirusa SARS CoV-2, posiedzenia te będą odbywać się w trybie zdalnym przy pomocy platformy Microsoft Teams w każdy czwartek, od godziny 17:17

czytaj więcej

Linki do prezentacji pdf:

http://www.jw.ing.uni.wroc.pl/nauka/publikacje/PDF/PDF%20referaty/2021_02_18_Geological_Space_PTG_OW.pdf

Linki do prezentacji pdf

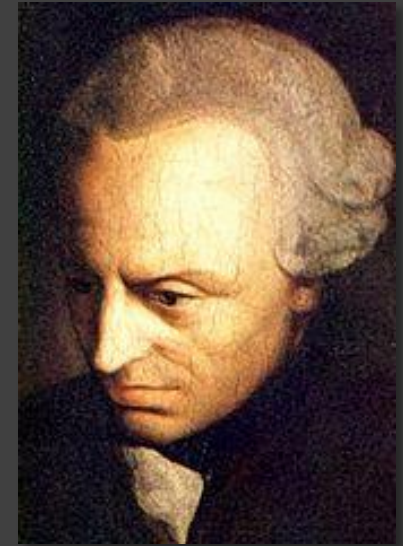
J. Wojewoda

PRZESTRZEŃ...

[...] przestrzeń nie jest wyobrażeniem zaczerpniętym z doświadczenia zewnętrznego, to przestrzeń właśnie jest warunkiem możliwości pojawienia się owego doświadczenia (gdzie pierwotnie nie ma przestrzeni, tam nie może być żadnego "zewnątrz");

[...] przestrzeń jest wyobrażeniem koniecznym - nie możemy usunąć jej z myśli, nie można wyobrazić sobie braku przestrzeni.

Immanuel Kant

Immanuel Kant

(22.04.1724 – 12.02.1804)
Urodził się, żył, tworzył i umarł w
Królewcu

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

plan wystąpienia

- **pojęcia podstawowe: zagadnienie skali, charakter zjawisk geologicznych**
- **linie w geologii: (paleo) pion, wskaźniki góra-dół, materialne linijne struktury geologiczne, pytania i tezy**
- **powierzchnie w geologii: (paleo) poziom, powierzchnie abstrakcyjne, materialne powierzchnie geologiczne, pytania i tezy**
  - **powierzchnie jednostronne abstrakcyjne i geologiczne** („wstęga” Moebiusa, „butelka” Kleina, przykłady)
  - **powierzchnie minimalne** (definicja, *płaszczyzna*, (*powierzchnia spiralna*), *sfera*, *helikoida*, *katenuida*, *powierzchnia Scherka*, sens fizyczny, przykłady)
  - **powierzchnie prostokreślne** (definicja, *cylinder (powierzchnia spiralna)*, *stożek*, *hiperboloida*, *paraboloida hiperboliczna*, *powierzchnia Ennepera*, sens fizyczny, przykłady)
  - **minimalne powierzchnie obrotowe** (definicja, *katenuida*, *sfera*, sens fizyczny, przykłady)
  - **minimalne powierzchnie prostokreślne** (definicja, *helikoida*, *powierzchnia Scherka*, sens fizyczny, przykłady)
- **entropia struktury geologicznej**
- **fraktalna natura zjawisk/struktur geologicznych**
- **transformacja kinematyczna ruchu translacyjnego w obrotowy i *vice versa*...**

J. Wojewoda

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

pojęcia podstawowe: **zagadnienie skali**, charakter zjawisk geologicznych

J. Wojewoda

teza 1

Skala zjawisk ma znaczenie czysto umowne i intuicyjne. Podział na **mikro-**, **mezo-** oraz **makrozjawiska geologiczne** odnosi się zasadniczo bardziej do granic rozdzielczości metody (metody badawczej), niż do rozmiarów (wielkości) samych zjawisk.

Rozróżnienie takie, zwyczajowo odnosi się do tzw. **metod mikroskopowych i submikroskopowych (skala MIKRO)**, tzw. **metod opisu makroskopowego**, czyli za pomocą naturalnych zmysłów bez stosowania narzędzi szczególnego wspomaganie (**skala MEZO**), oraz ze stosowaniem takich narzędzi, np. **urządzeń zdalnej lub pośredniej obserwacji (skala MAKRO)**

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

pojęcia podstawowe: **zagadnienie skali**, charakter zjawisk geologicznych

J. Wojewoda

teza 2

Mezo- i makrozjawiska geologiczne mogą mieć różny zasięg przestrzenny w skali Ziemi. Zasięg **lokalny** oznacza, że zjawisko daje się dokładnie opisać (rozpoznać, zmierzyć, ocenić) w skali nie wymagającej odwzorowania kartograficznego. Zasięg **regionalny** takich zjawisk oznacza, konieczność udokumentowania ich przy zastosowaniu odwzorowania kartograficznego lub innego, które obejmuje zbiór zjawisk lokalnych na konkretnym obszarze (np. obszarze jednostki geologicznej). Zasięg **ponadregionalny** zjawisk oznacza, że ich rozpoznanie, udokumentowanie, oraz wyjaśnienie wymaga zestawienia co najmniej kilku regionalnych dokumentacji (np. odwzorowań, zestawień). Wreszcie zjawiska **globalne** z definicji obejmują struktury globalne, ogólnoplanetarne, ziemskie...

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

pojęcia podstawowe: zagadnienie skali, **charakter zjawisk geologicznych**

Powierzchnie geologiczne mogą być:

teza 3

- materialne** – **wyznaczające granice rzeczywistych i materialnych obiektów**
geologicznych przykłady: *powierzchnie brył, kontakty, pęknięcia lub nieciągłości, szczeliny, uskoki...*
- geometryczne** – **wyznaczające granice stanu lub rodzaju materii**
przykłady: *modele kartograficzne lub przestrzenne cech(y) obiektu geologicznego lub ich kombinacji, NMPT*
- abstrakcyjne** – **o charakterze umownym, często nawet arbitralne**
przykłady: *Moho, D", CCD, granice metamorfizmu regionalnego, powierzchnie piezometryczne*

J. Wojewoda

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

pojęcia podstawowe: zagadnienie skali, **charakter zjawisk geologicznych**

Powierzchnie abstrakcyjne o charakterze umownym, często nawet arbitralne

przykłady: **Moho**, **D''**, **CCD**, **granice metamorfizmu regionalnego**, **powierzchnie piezometryczne**

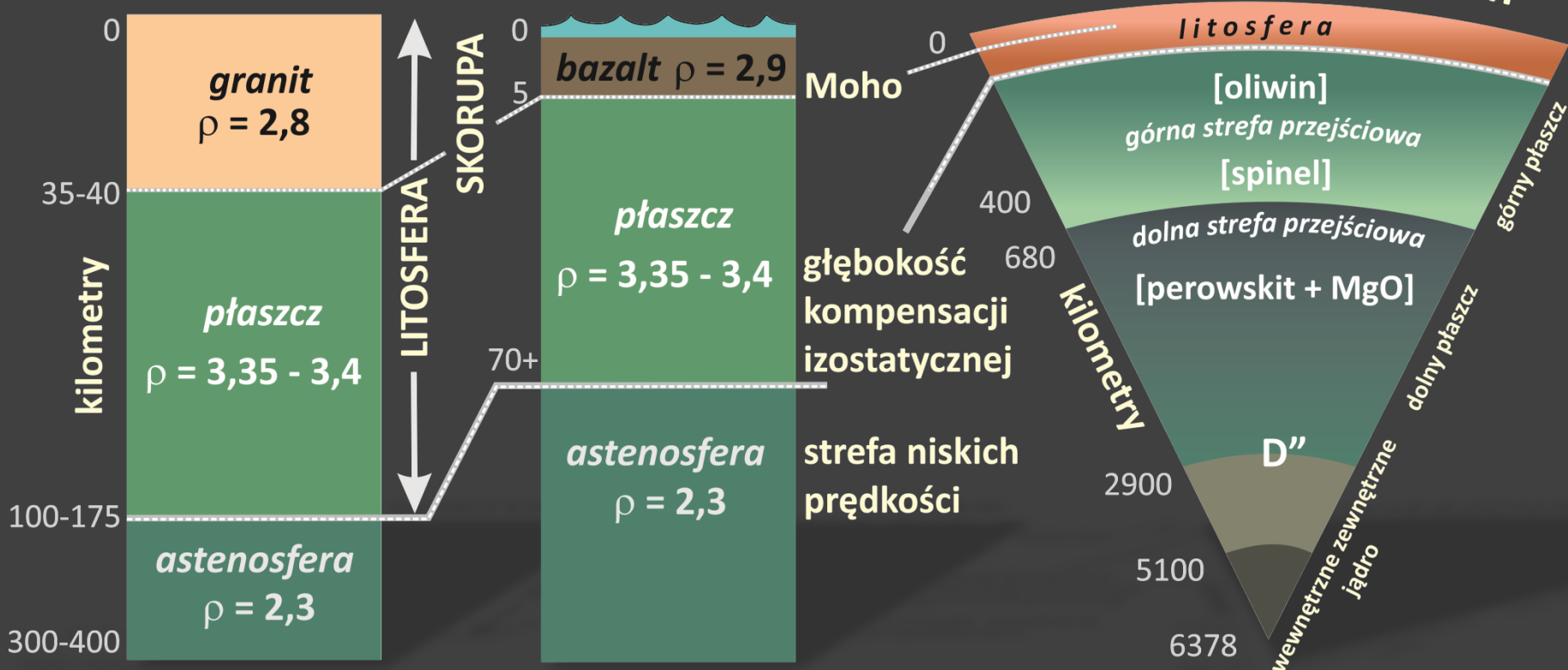

J. Wojewoda

KONTYNET

OCEAN

POWIERZCHNIA ZIEMI

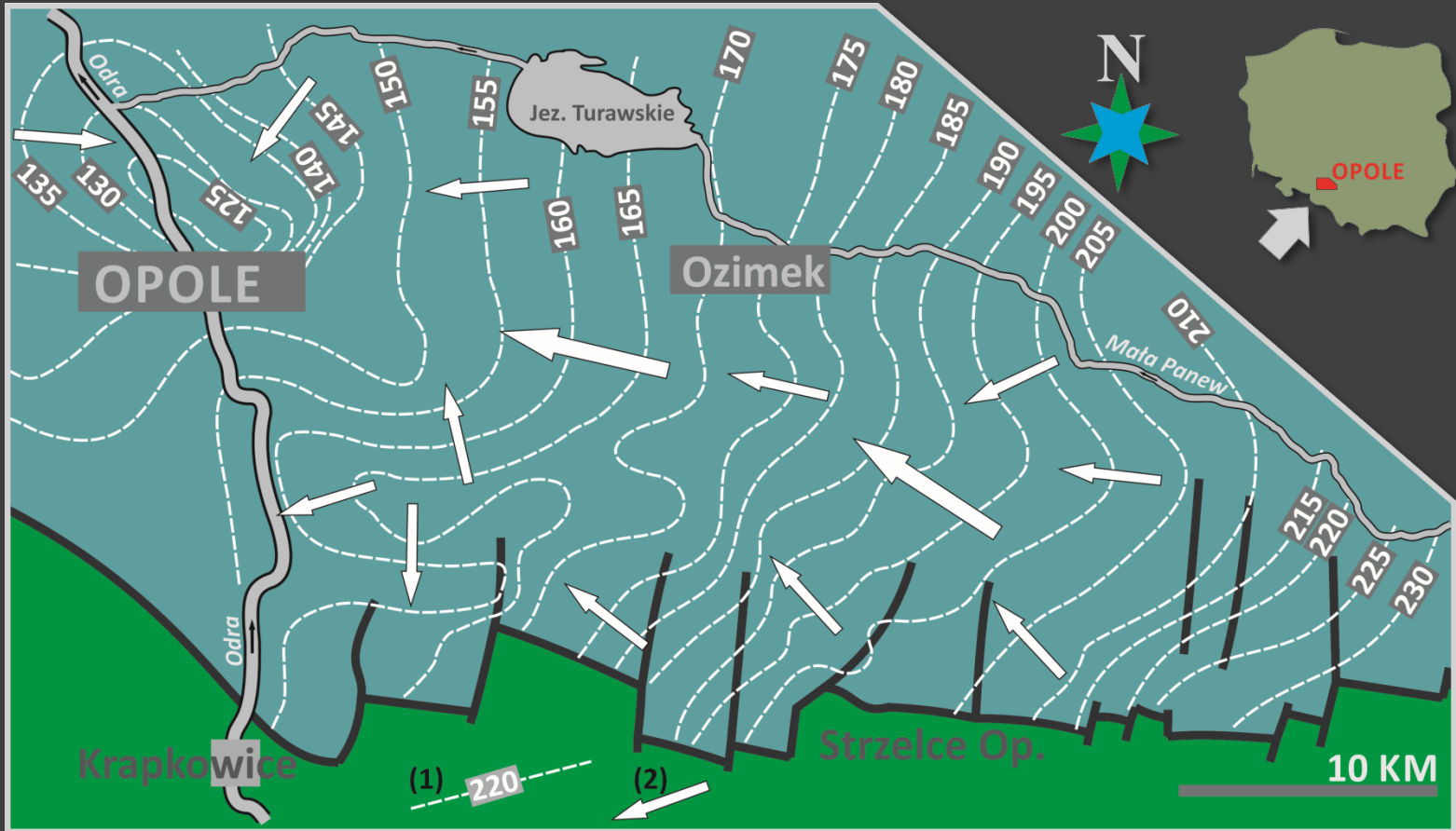

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

pojęcia podstawowe: zagadnienie skali, **charakter zjawisk geologicznych**

Powierzchnie abstrakcyjne o charakterze umownym, często nawet arbitralne
np. *Moho, D''*, *CCD*, *granice metamorfizmu regionalnego*, **powierzchnie piezometryczne**

J. Wojewoda

Przykład abstrakcyjnej powierzchni fizycznej – ciśnienie wody w warstwie wodonośnej o napiętym zwierciadle wody, środkowy trias, Opolszczyzna (wg Kryza i Staśko 2000, zmienione)

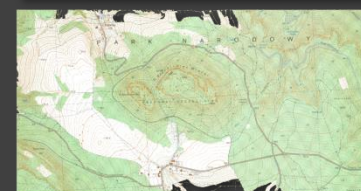
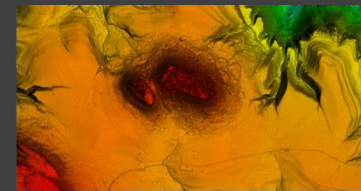
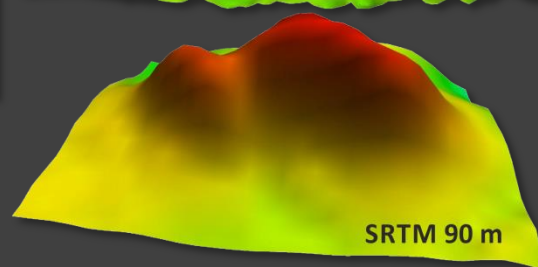
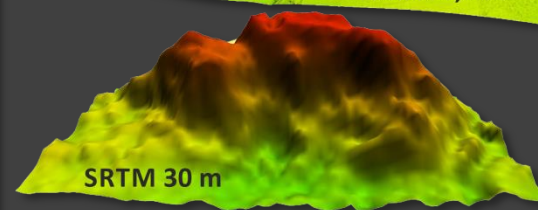
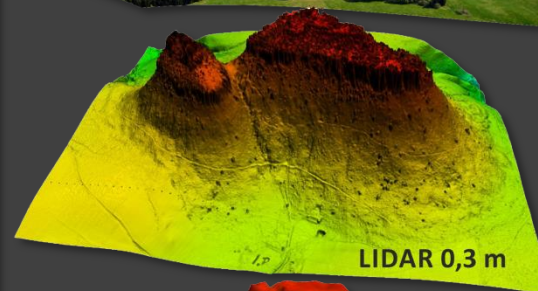
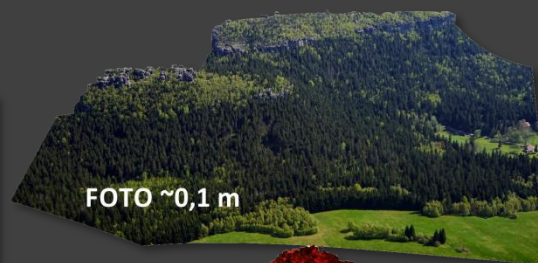
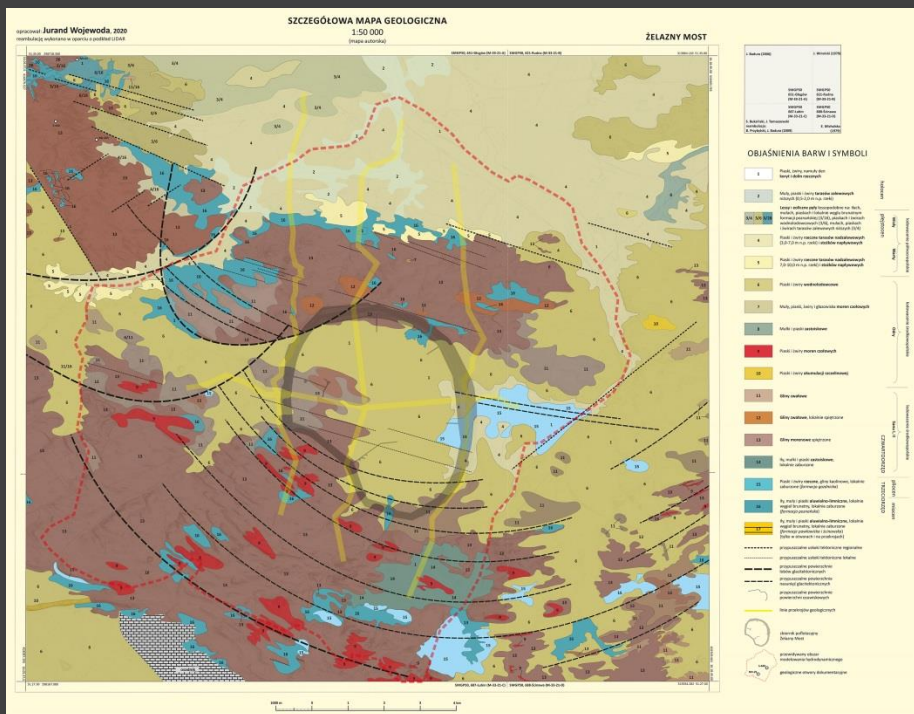

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

pojęcia podstawowe: zagadnienie skali, **charakter zjawisk geologicznych**

Powierzchnie geometryczne wyznaczające granice stanu lub rodzaju materii
 np. modele kartograficzne lub przestrzenne cech(y) obiektu geologicznego lub ich kombinacji, **mapy, NMPT**

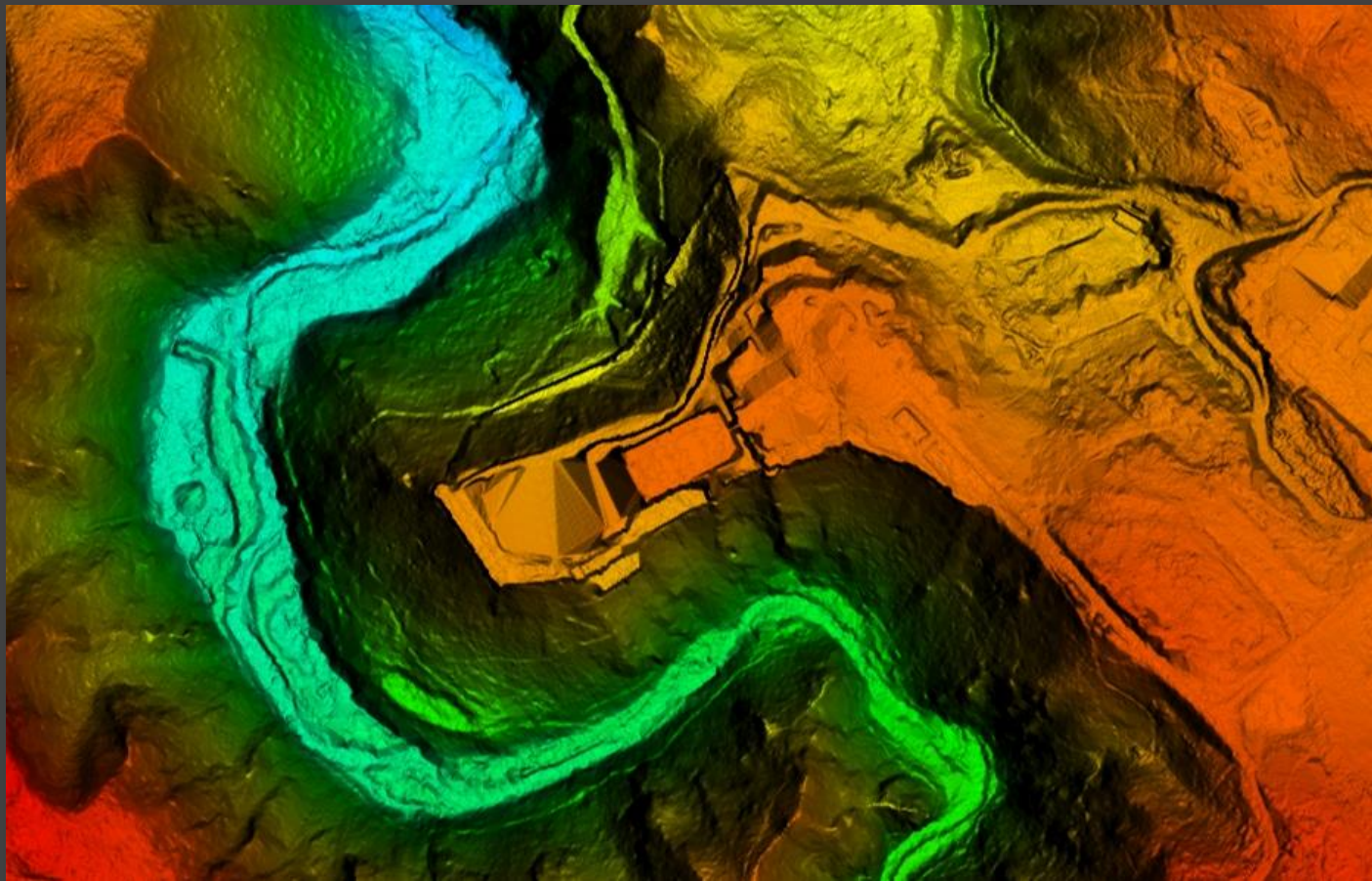
J. Wojewoda

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

pojęcia podstawowe: zagadnienie skali, **charakter zjawisk geologicznych**

Powierzchnie geometryczne wyznaczające granice stanu lub rodzaju materii
*np. modele kartograficzne lub przestrzenne cech(y) obiektu geologicznego lub ich kombinacji, **mapy, NMPT***

J. Wojewoda

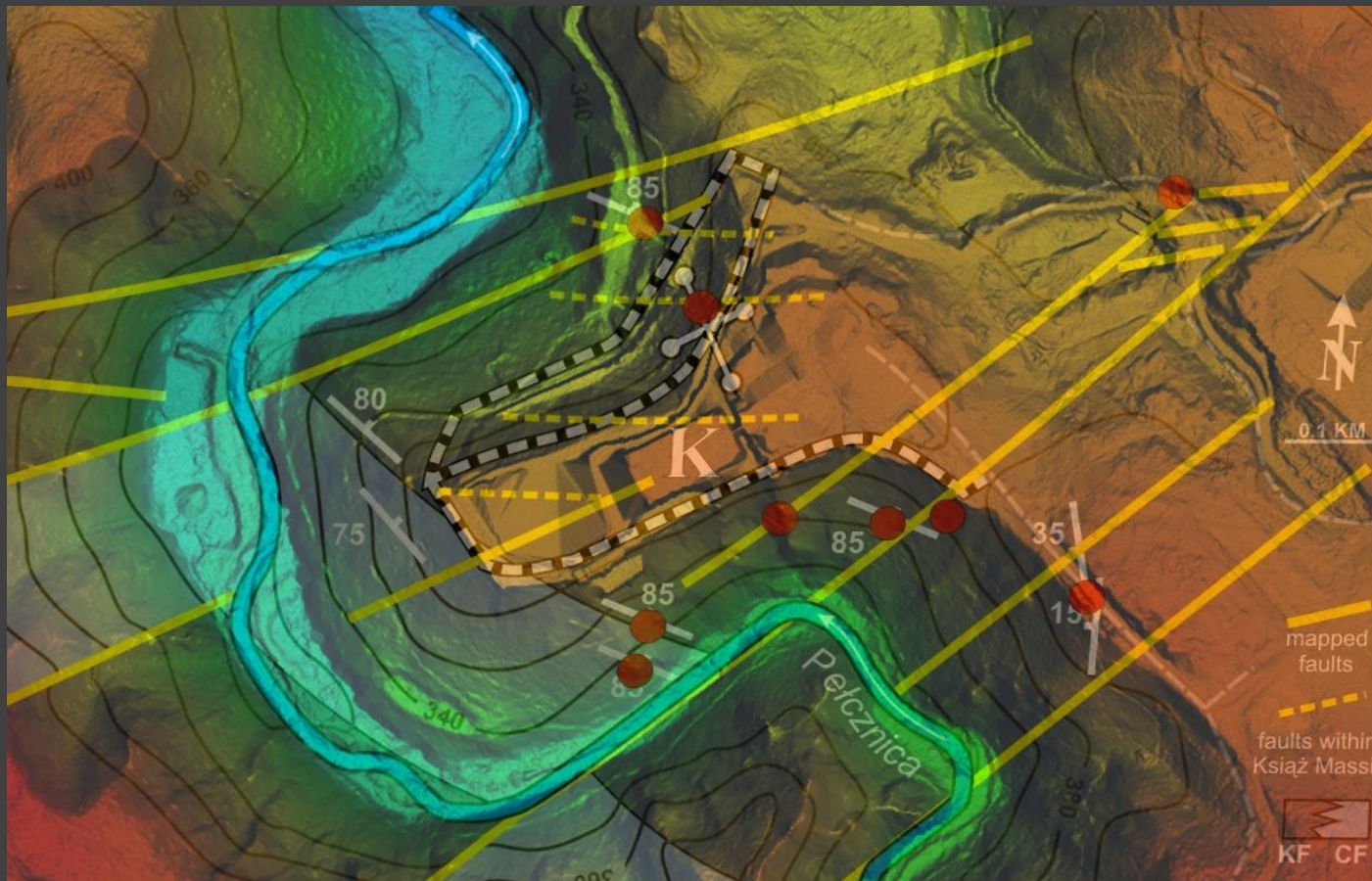
REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

pojęcia podstawowe: zagadnienie skali, **charakter zjawisk geologicznych**

Powierzchnie geometryczne wyznaczające granice stanu lub rodzaju materii
*np. modele kartograficzne lub przestrzenne cech(y) obiektu geologicznego lub ich kombinacji, **mapy, NMPT***

J. Wojewoda

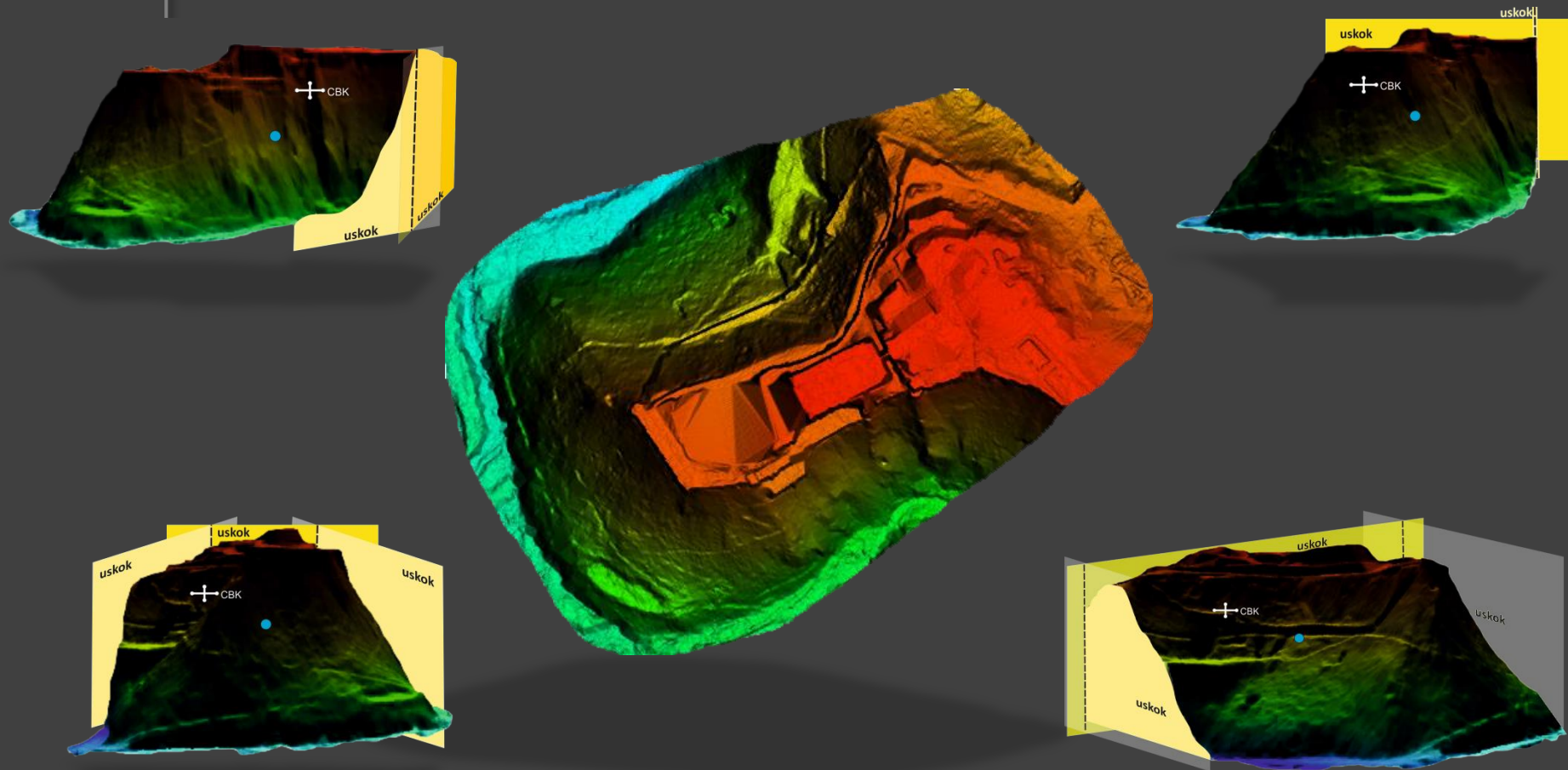
REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

pojęcia podstawowe: zagadnienie skali, **charakter zjawisk geologicznych**

Powierzchnie geometryczne wyznaczające granice stanu lub rodzaju materii
*np. modele kartograficzne lub przestrzenne cech(y) obiektu geologicznego lub ich kombinacji, **mapy, NMPT***

J. Wojewoda

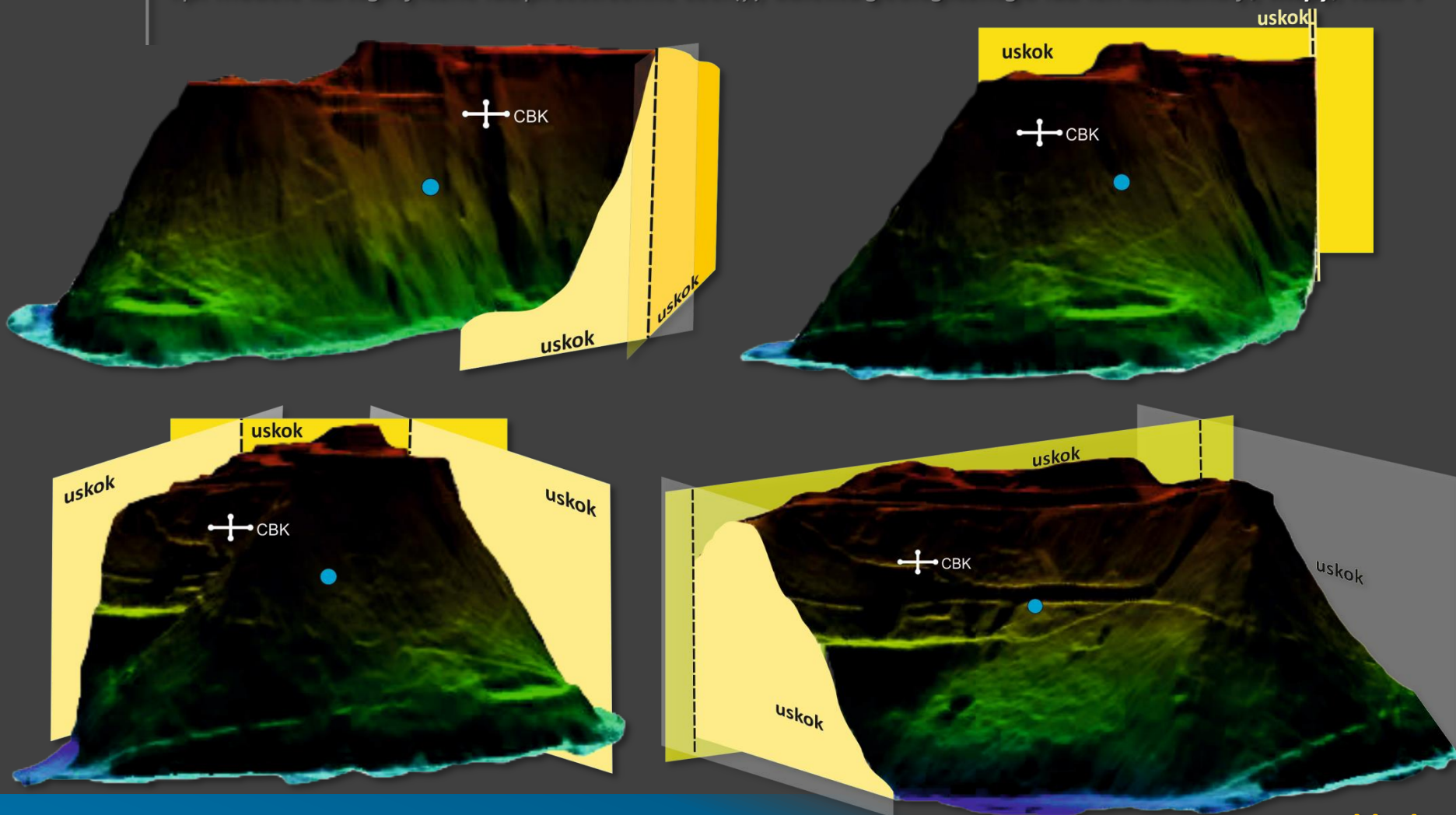
REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

pojęcia podstawowe: zagadnienie skali, **charakter zjawisk geologicznych**

Powierzchnie geometryczne wyznaczające granice stanu lub rodzaju materii
*np. modele kartograficzne lub przestrzenne cech(y) obiektu geologicznego lub ich kombinacji, **mapy, NMPT***

J. Wojewoda

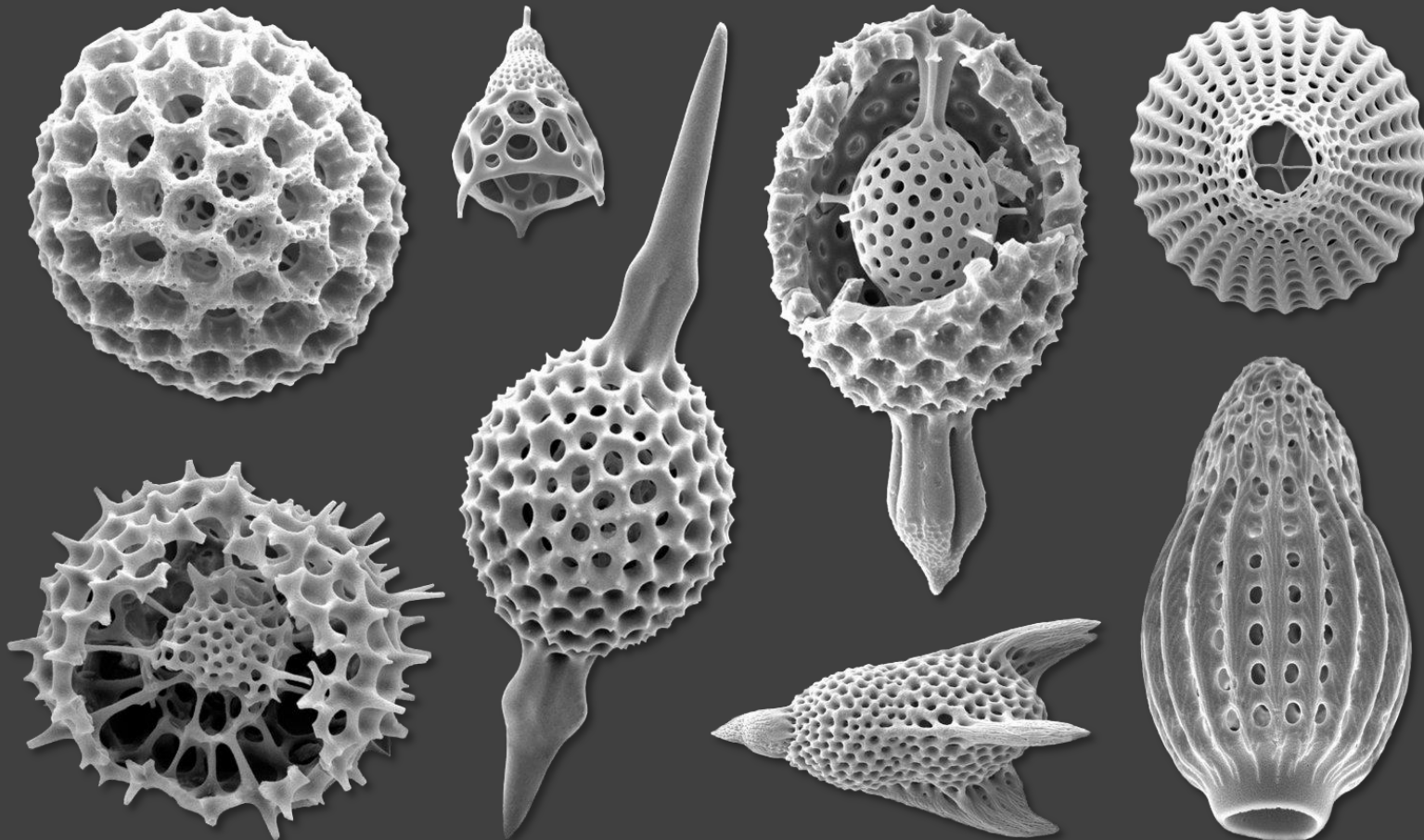
REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

pojęcia podstawowe: zagadnienie skali, **charakter zjawisk geologicznych**

Powierzchnie materialne wyznaczające granice rzeczywistych i materialnych
obiektów geologicznych *powierzchnie brył, kontakty, nieciągłości, szczeliny, uskoki, warstwowanie...*

J. Wojewoda

http://mitoslabia.blogspot.com/2016_06_26_archive.html.

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

pojęcia podstawowe: zagadnienie skali, **charakter zjawisk geologicznych**

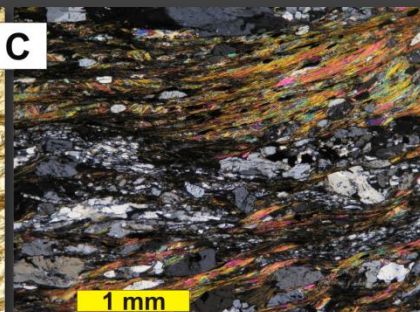
Powierzchnie materialne wyznaczające granice rzeczywistych i materialnych obiektów geologicznych *powierzchnie brył, kontakty, nieciągłości, szczeliny, uskoki, warstwowanie...*

J. Wojewoda

łupek serycytowy
sericite schist

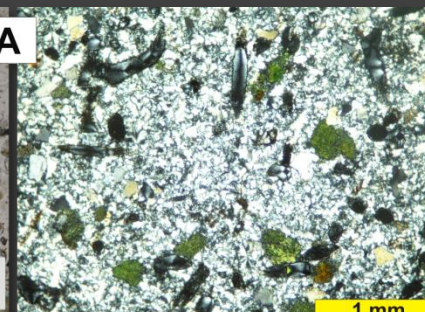
C

1 mm

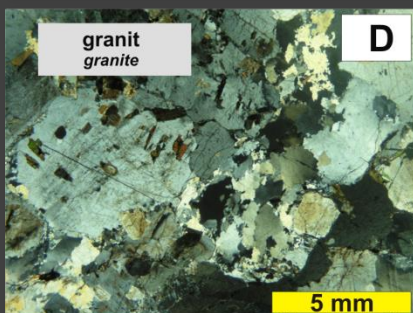

A

spikule gąbek
sponge spicules

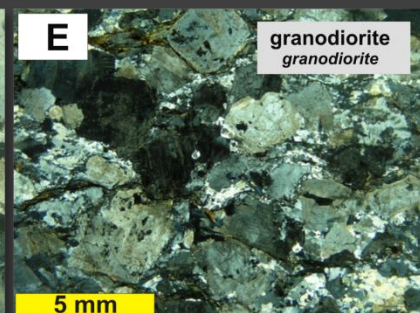
1 mm

granit
granite

D

5 mm

E

5 mm

granodiorite
granodiorite

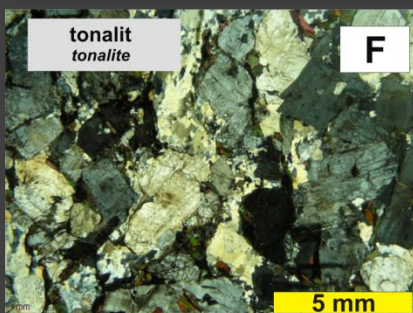

B

lamina glaukonitowa
glauconite laminae

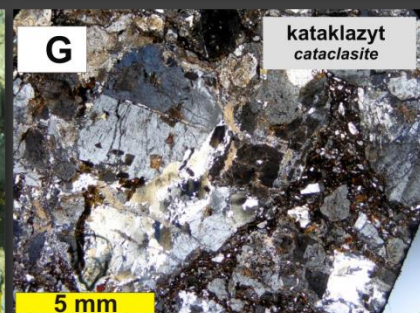
1 mm

tonalit
tonalite

F

5 mm

G

5 mm

kataklazyt
cataclasite

C

pseudomorfoza peletowa z glaukonitem
glauconitebearing pelletal pseudomorph

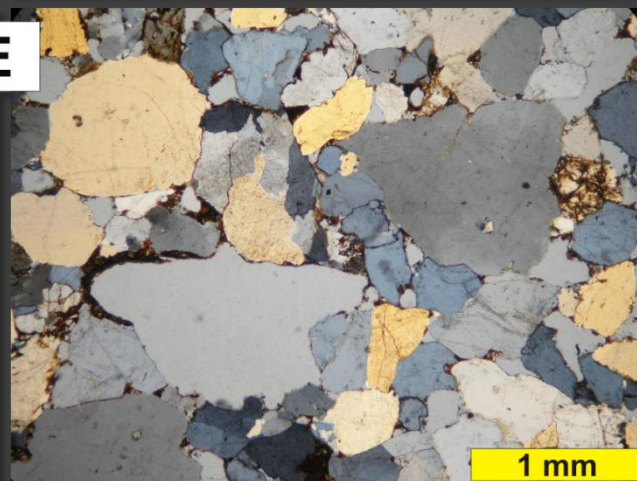
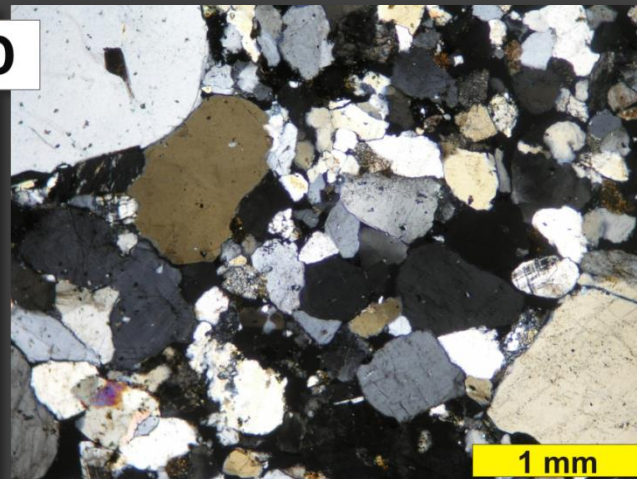

1 mm

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

pojęcia podstawowe: zagadnienie skali, **charakter zjawisk geologicznych**

Powierzchnie materialne wyznaczające granice rzeczywistych i materialnych obiektów geologicznych *powierzchnie brył, kontakty, nieciągłości, szczeliny, uskoki, warstwowanie...*

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

pojęcia podstawowe: zagadnienie skali, **charakter zjawisk geologicznych**

Powierzchnie materialne wyznaczające granice rzeczywistych i materialnych obiektów geologicznych *powierzchnie brył, kontakty, nieciągłości, szczeliny, uskoki, warstwowanie...*

J. Wojewoda

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

pojęcia podstawowe: zagadnienie skali, **charakter zjawisk geologicznych**

Powierzchnie materialne wyznaczające granice rzeczywistych i materialnych obiektów geologicznych *powierzchnie brył, kontakty, nieciągłości, szczeliny, uskoki, warstwowanie...*

J. Wojewoda

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

pojęcia podstawowe: zagadnienie skali, **charakter zjawisk geologicznych**

Powierzchnie materialne wyznaczające granice rzeczywistych i materialnych obiektów geologicznych *powierzchnie brył, kontakty, nieciągłości, szczeliny, uskoki, warstwowanie...*

J. Wojewoda

Kanada, 1979 (Fot. T. Jerzykiewicz)

Anglia, 1994 (Fot. J. Wojewoda)

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

pojęcia podstawowe: zagadnienie skali, **charakter zjawisk geologicznych**

Powierzchnie materialne wyznaczające granice rzeczywistych i materialnych obiektów geologicznych *powierzchnie brył, kontakty, nieciągłości, szczeliny, uskoki, warstwowanie...*

J. Wojewoda

Nepal, Annapurna 1987 (Fot. J. Wojewoda)

Anglia, 1994 (Fot. H. Reading)

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

pojęcia podstawowe: zagadnienie skali, **charakter zjawisk geologicznych**

Powierzchnie materialne wyznaczające granice rzeczywistych i materialnych obiektów geologicznych *powierzchnie brył, kontakty, nieciągłości, szczeliny, uskoki, warstwowanie...*

J. Wojewoda

Walia, 1992 (Fot. J. Zalasiewicz)

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

pojęcia podstawowe: zagadnienie skali, **charakter zjawisk geologicznych**

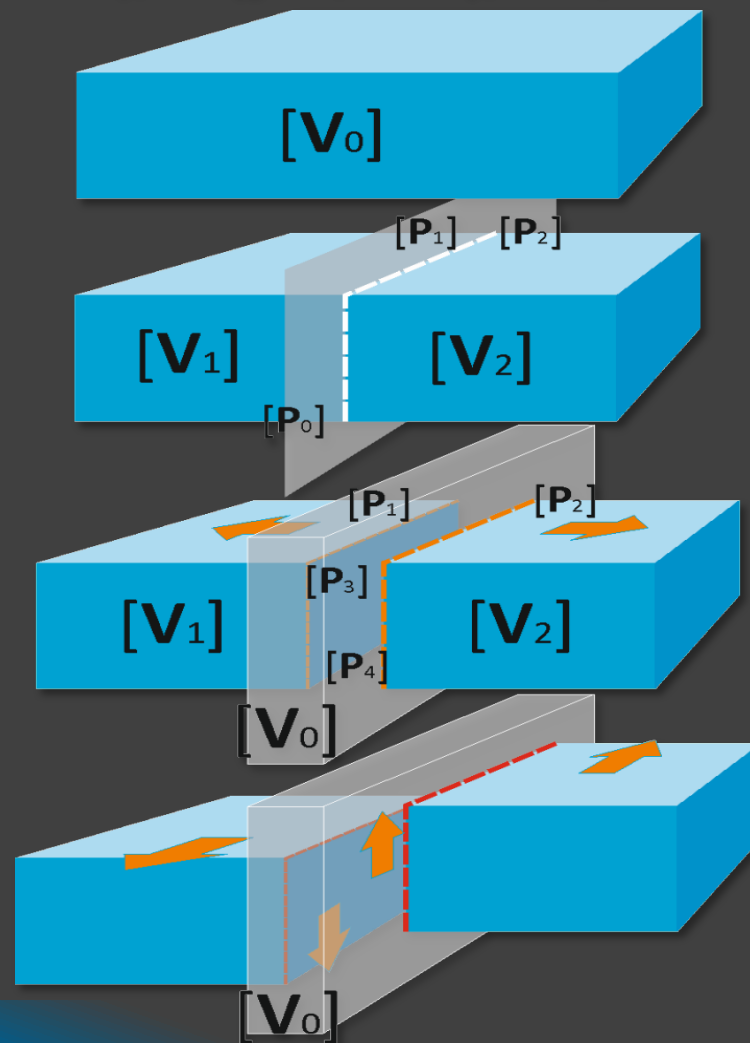
Powierzchnie materialne wyznaczające granice rzeczywistych i materialnych obiektów geologicznych *powierzchnie brył, kontakty, nieciągłości, szczeliny, uskoki, warstwowanie...*

obiekt geologiczny
przestrzeń geologiczna

nieciągłość, pęknięcie

szczelina, przestrzeń geologiczna

uskok

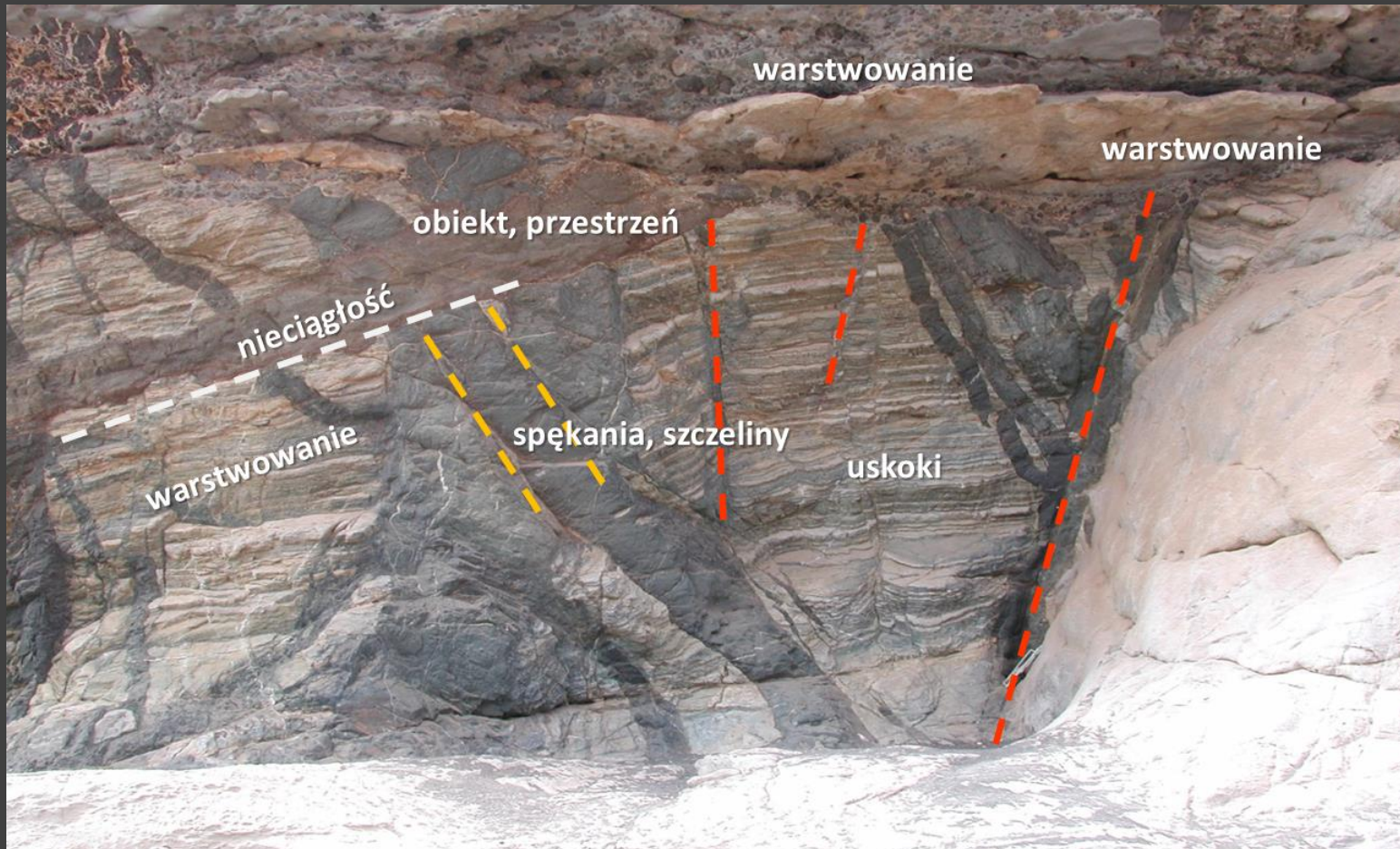
REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

pojęcia podstawowe: zagadnienie skali, **charakter zjawisk geologicznych**

Powierzchnie materialne wyznaczające granice rzeczywistych i materialnych obiektów geologicznych *powierzchnie brył, kontakty, nieciągłości, szczeliny, uskoki, warstwowanie...*

J. Wojewoda

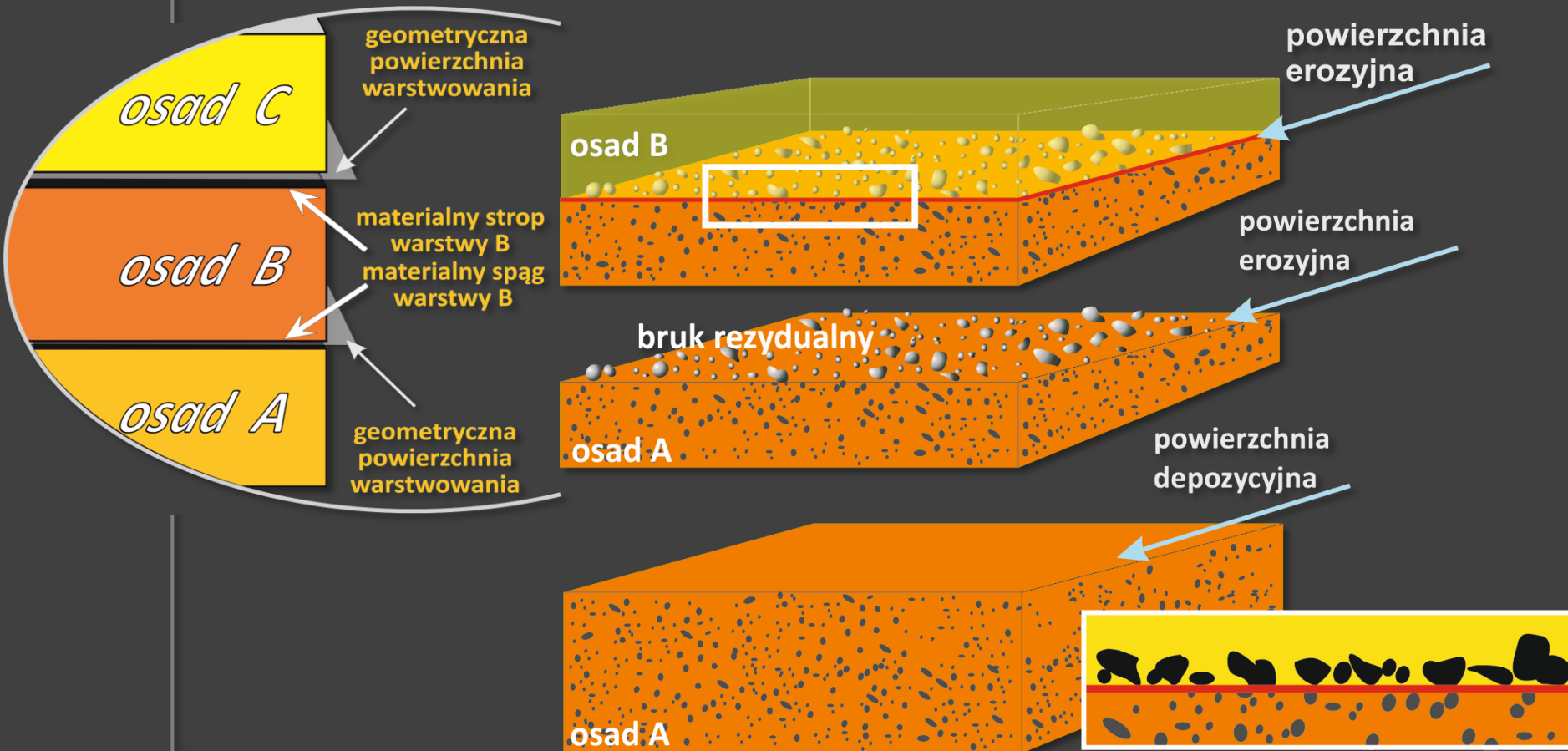
Fuertaventura, 1999 (Fot. J. Wojewoda)

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

pojęcia podstawowe: zagadnienie skali, **charakter zjawisk geologicznych**

Powierzchnie materialne wyznaczające granice rzeczywistych i materialnych obiektów geologicznych *powierzchnie brył, kontakty, nieciągłości, szczeliny, uskoki, warstwowanie...*

J. Wojewoda

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

pojęcia podstawowe: zagadnienie skali, **charakter zjawisk geologicznych**

Powierzchnie materialne wyznaczające granice rzeczywistych i materialnych obiektów geologicznych *powierzchnie brył, kontakty, nieciągłości, szczeliny, uskoki, warstwowanie...*

J. Wojewoda

Kanada, 1979 (Fot. T. Jerzykiewicz)

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

linie w geologii: (paleo) pion, wskaźniki góra-dół, materialne linijne struktury geologiczne, pytania, tezy

Materialne prostolinijne struktury geologiczne występują w przestrzeni geologicznej tylko w skali mikro i mezo, oraz mają zasięg lokalny.

teza 4

Wynika to pionowej siły grawitacji powodującej opadanie lub wznoszenie, na które nakładają się efekt sferyczności powierzchni Ziemi oraz obrót osiowy planety.

Przykłady: *struktury z odgazowania, opadanie/tonięcie płynów lub ciał stałych (pióropusze, rury, kominy), ścieżki ucieczki zwierząt z osadu, orientacja korzeni i pni drzew, krawędzie kryształów, struktury przyrostowe (np. mikrostalaktyty, stalaktyty, stalagmity)*

Materialne prostolinijne struktury geologiczne w skali makro bardzo rzadko występują w przestrzeni geologicznej jako zjawiska o zasięgu regionalnym i nigdy nie mają zasięgu ponadregionalnego oraz globalnego.

teza 4'

J. Wojewoda

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

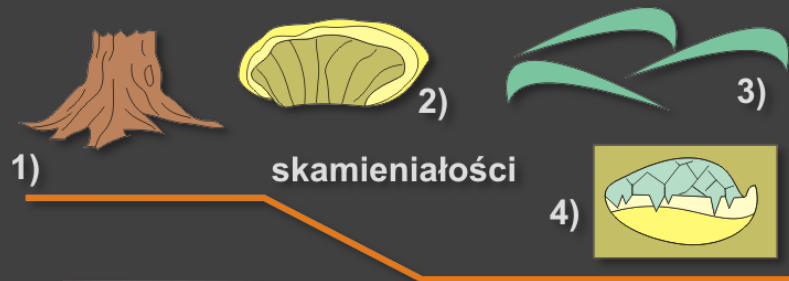
linie w geologii: (paleo) pion, wskaźniki góra-dół, materialne linijne struktury geologiczne, pytania, tezy

J. Wojewoda

Wojewoda, J., 1992. Wyznaczanie stropu i spągu w skałach osadowych. Instrukcje i metody badań geologicznych: "Badania elementów tektoniki na potrzeby kartografii wiertniczej i powierzchniowej", Wydawnictwa Geologiczne, 51: 13-35.

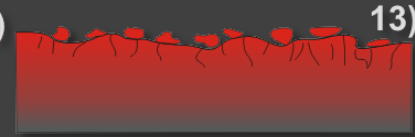
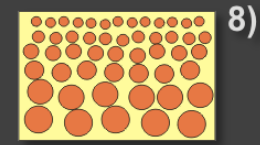

skamieniałości

skamieniałości śladowe

struktury sedymentacyjne

przykład 15

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

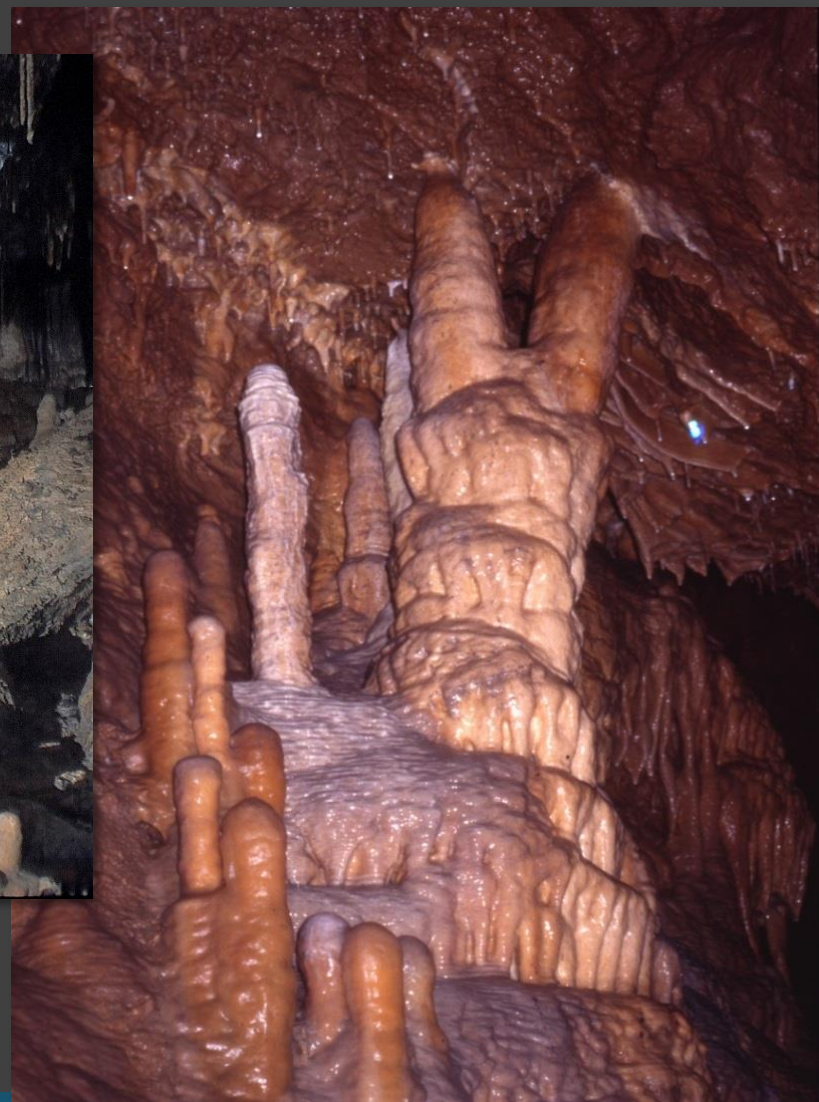
linie w geologii: (paleo) pion, wskaźniki góra-dół, materialne linijne struktury geologiczne, pytania, tezy

J. Wojewoda

Dzięki uprzejmości
Michała Gradzińskiego

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

linie w geologii: (paleo) pion, wskaźniki góra-dół, materialne linijne struktury geologiczne, pytania, tezy

J. Wojewoda

Dzięki uprzejmości Andrzeja Aniulisa

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

linie w geologii: (paleo) pion, wskaźniki góra-dół, materialne linijne struktury geologiczne, pytania, tezy

J. Wojewoda

Dzięki uprzejmości Andrzeja Aniulisa

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

linie w geologii: (paleo) pion, wskaźniki góra-dół, materialne linijne struktury geologiczne, pytania, tezy

J. Wojewoda

Dzięki uprzejmości Andrzeja Aniulisa

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

linie w geologii: (paleo) **pion**, wskaźniki góra-dół, materialne linijne struktury geologiczne, pytania, tezy

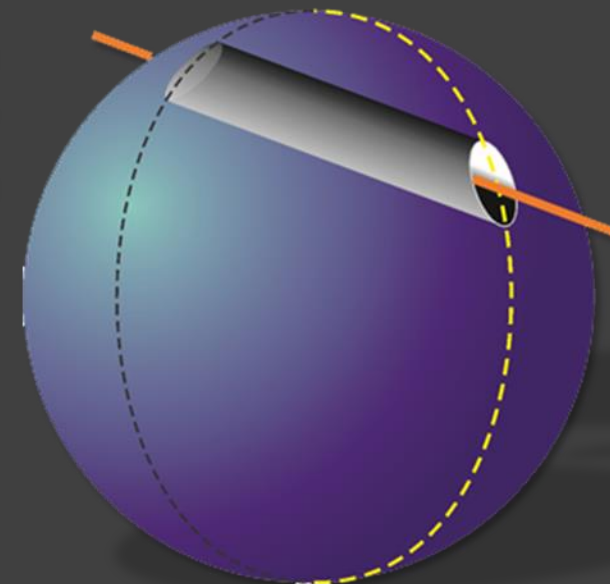
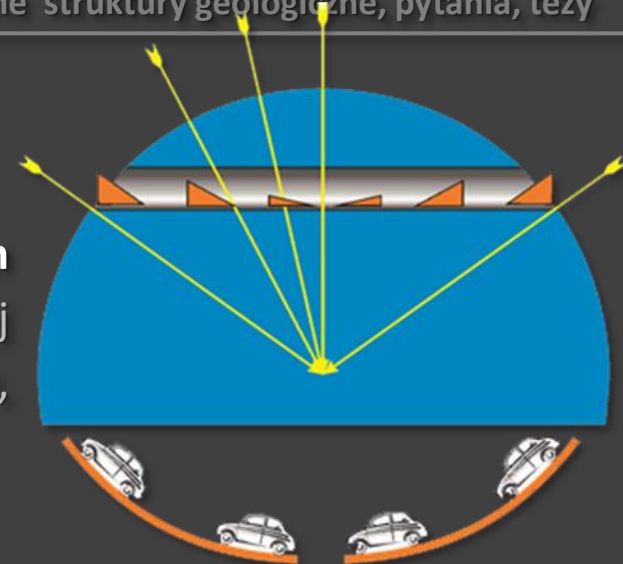

J. Wojewoda

pion

Pion – linia pokrywająca się z kierunkiem działania siły ciężkości na powierzchni Ziemi i w jej pobliżu. Jest prostopadła do powierzchni *geoidy*, lokalnie jest prostopadła do... poziomu.

Poziom – płaszczyzna prostopadła do kierunku działania siły ciężkości na powierzchni Ziemi lub w jej pobliżu. W geofizyce – **płaszczyzna prostopadła do kierunku pola grawitacyjnego Ziemi.**

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

powierzchnie w geologii: (paleo) **poziom**, powierzchnie abstrakcyjne, materialne
powierzchnie geologiczne, pytania i tezy

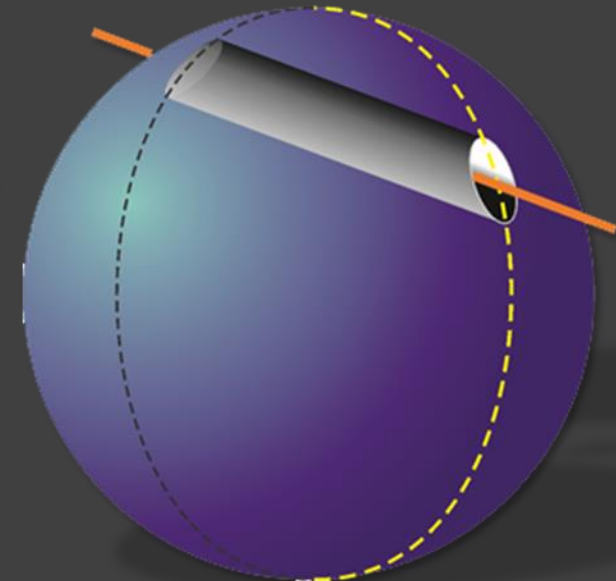
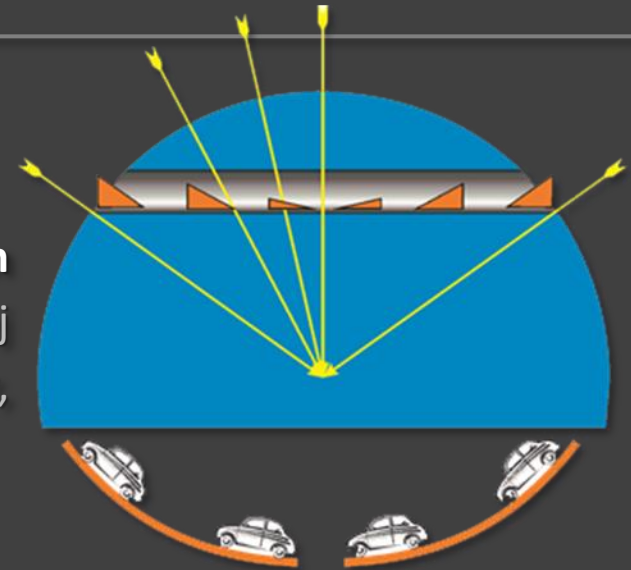

J. Wojewoda

pion

Pion – linia pokrywająca się z kierunkiem działania siły ciężkości na powierzchni Ziemi i w jej pobliżu. Jest prostopadła do powierzchni *geoidy*, lokalnie jest prostopadła do... poziomemu.

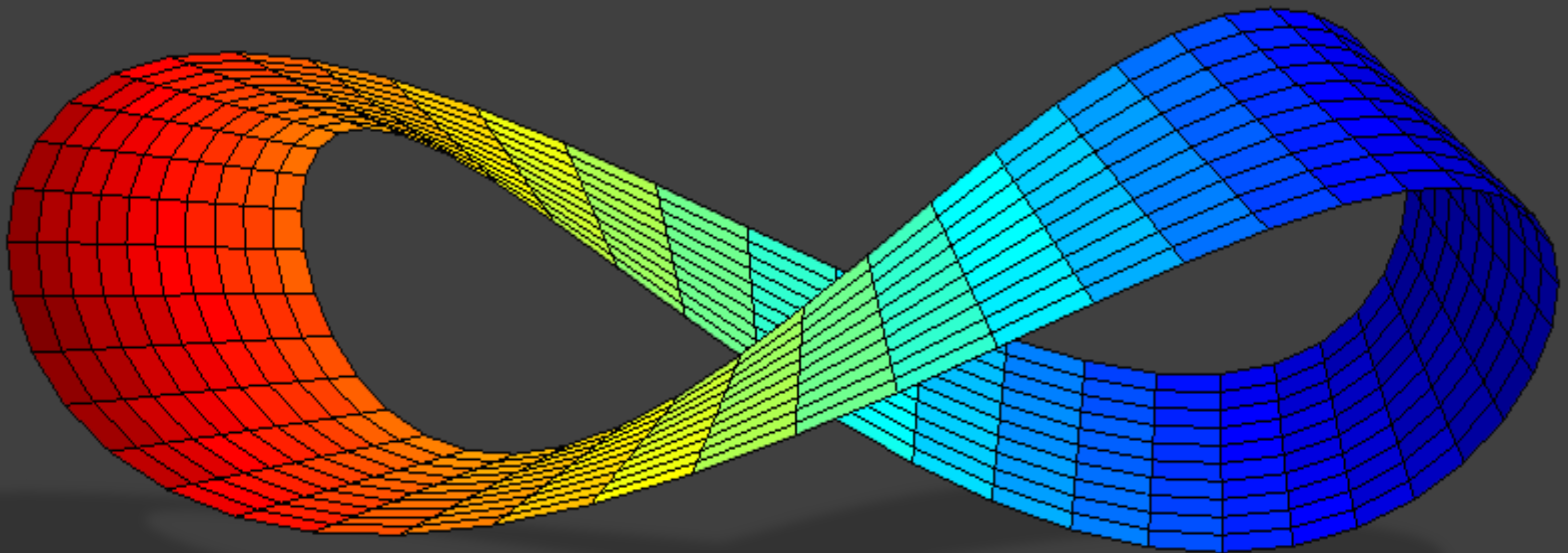
Poziom – płaszczyzna prostopadła do kierunku działania siły ciężkości na powierzchni Ziemi lub w jej pobliżu. W geofizyce – **płaszczyzna prostopadła do kierunku pola grawitacyjnego Ziemi.**

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA
GEOKINEMATYKI

powierzchnie w geologii: powierzchnie abstrakcyjne, geometryczne, płaszczyzna,
(paleo) poziom, materialne powierzchnie geologiczne, pytania i tezy

**jednostronne powierzchnie abstrakcyjne i geologiczne („wstęga” Moebiusa,
„butelka” Kleina)**

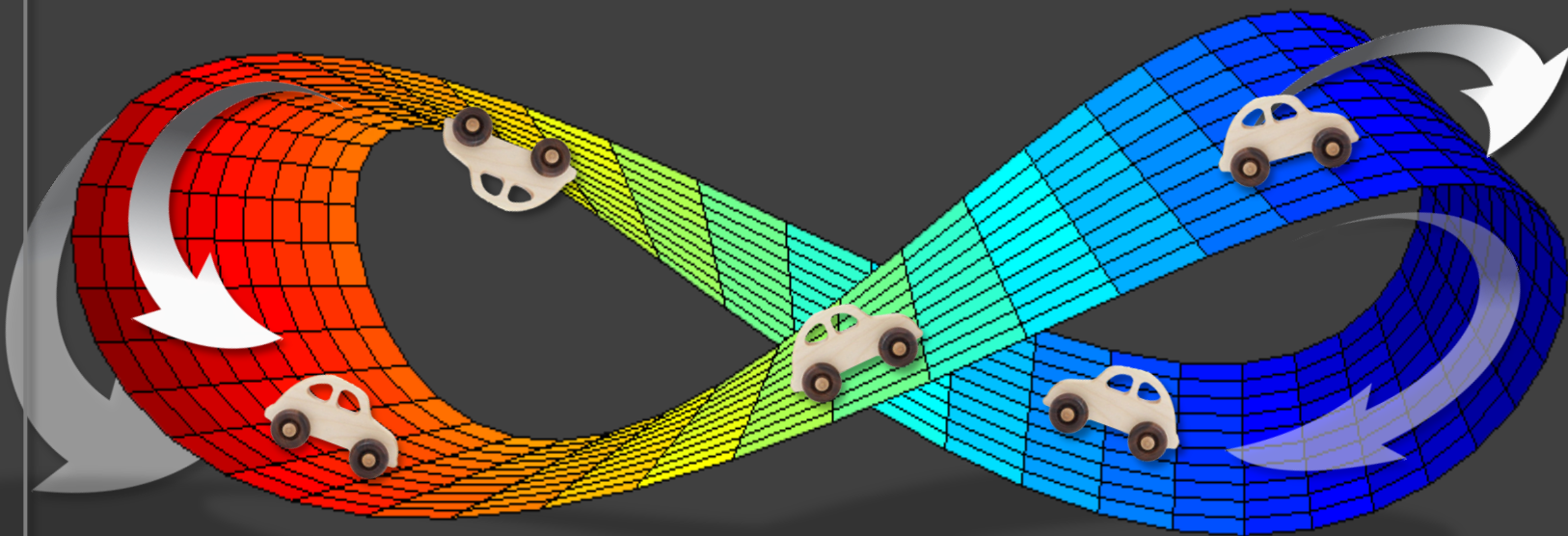

J. Wojewoda

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

powierzchnie w geologii: powierzchnie abstrakcyjne, geometryczne, płaszczyzna,
(paleo) poziom, materialne powierzchnie geologiczne, pytania i tezy

**jednostronne powierzchnie abstrakcyjne i geologiczne („wstęga” Moebiusa,
„butelka” Kleina, konsekwencje kinematyczne)**

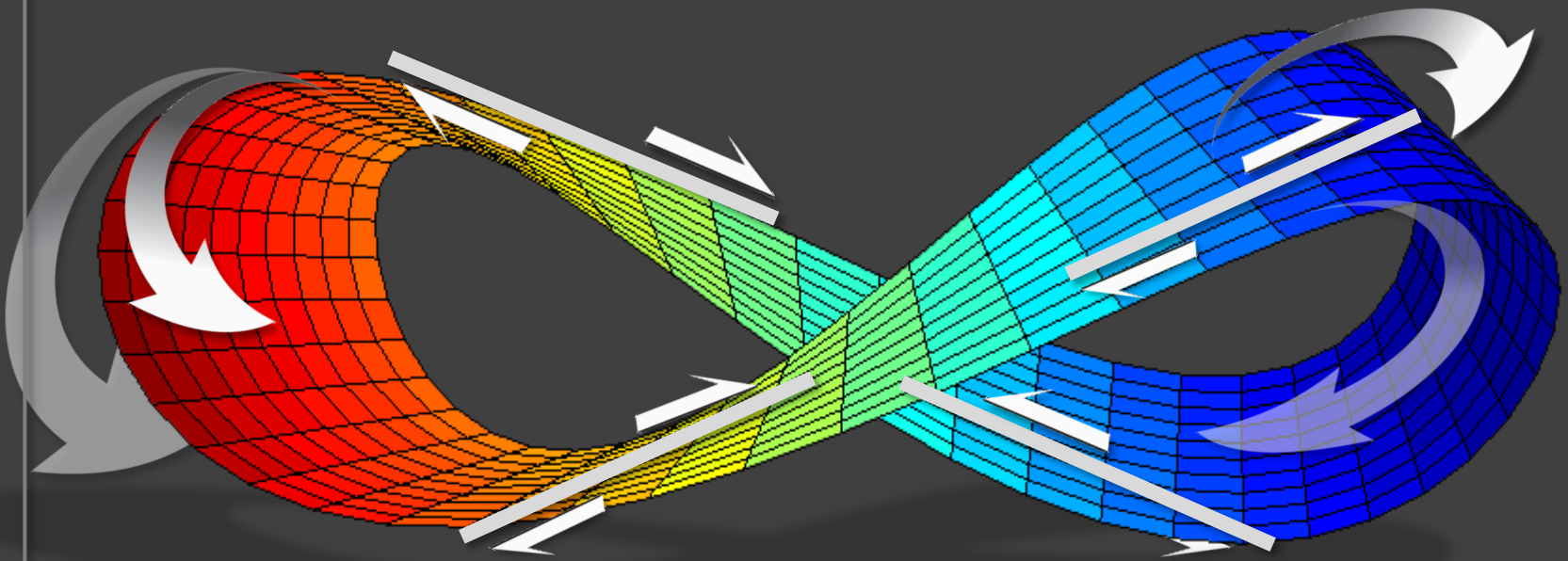
Ruch wzdłuż/ na takiej powierzchni jest teoretycznie możliwy!

J. Wojewoda

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA
GEOKINEMATYKI

powierzchnie w geologii: powierzchnie abstrakcyjne, geometryczne, płaszczyzna,
(paleo) poziom, materialne powierzchnie geologiczne, pytania i tezy

**jednostronne powierzchnie abstrakcyjne i geologiczne („wstęga” Moebiusa,
„butelka” Kleina, konsekwencje kinematyczne)**

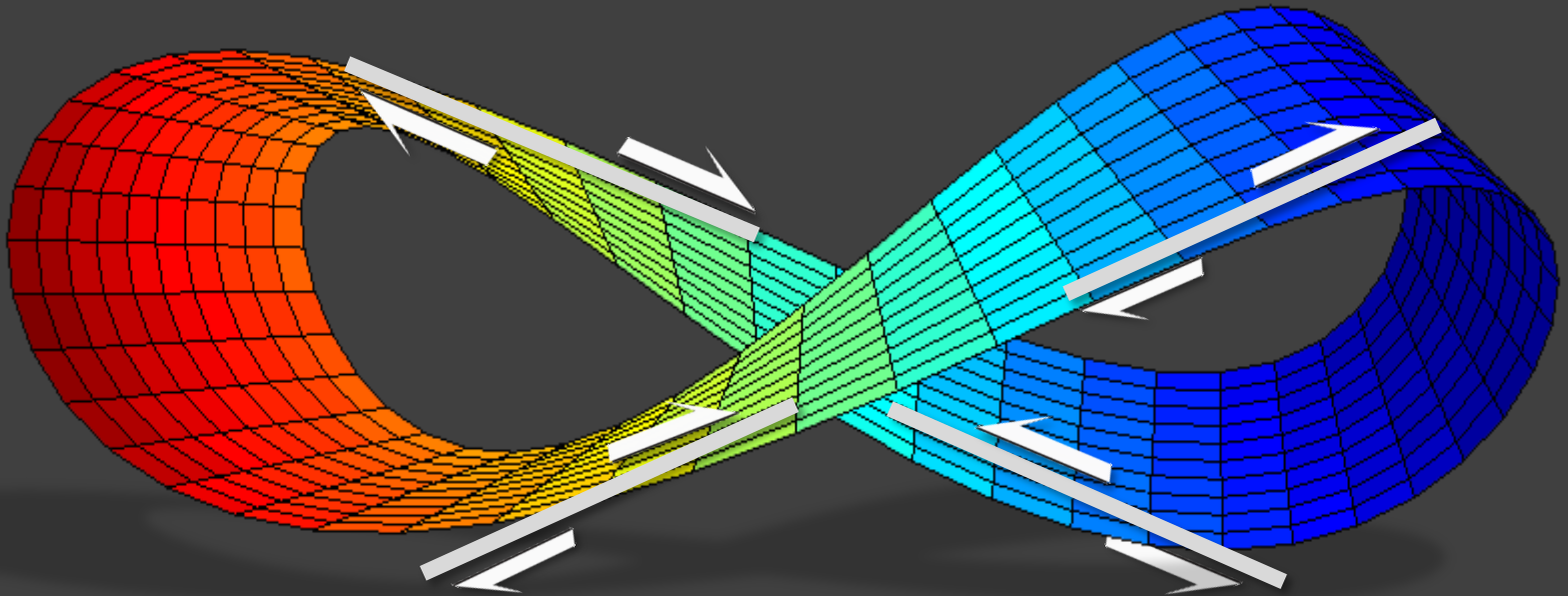
**Przemieszczenia przyległych do takiej powierzchni
przestrzeni jest teoretycznie możliwy!**

J. Wojewoda

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

powierzchnie w geologii: powierzchnie abstrakcyjne, geometryczne, płaszczyzna,
(paleo) poziom, materialne powierzchnie geologiczne, pytania i tezy

**jednostronne powierzchnie abstrakcyjne i geologiczne („wstęga” Moebiusa,
„butelka” Kleina, konsekwencje kinematyczne)**

**Przemieszczenia przyległych do takiej powierzchni
przestrzeni jest teoretycznie możliwy!**

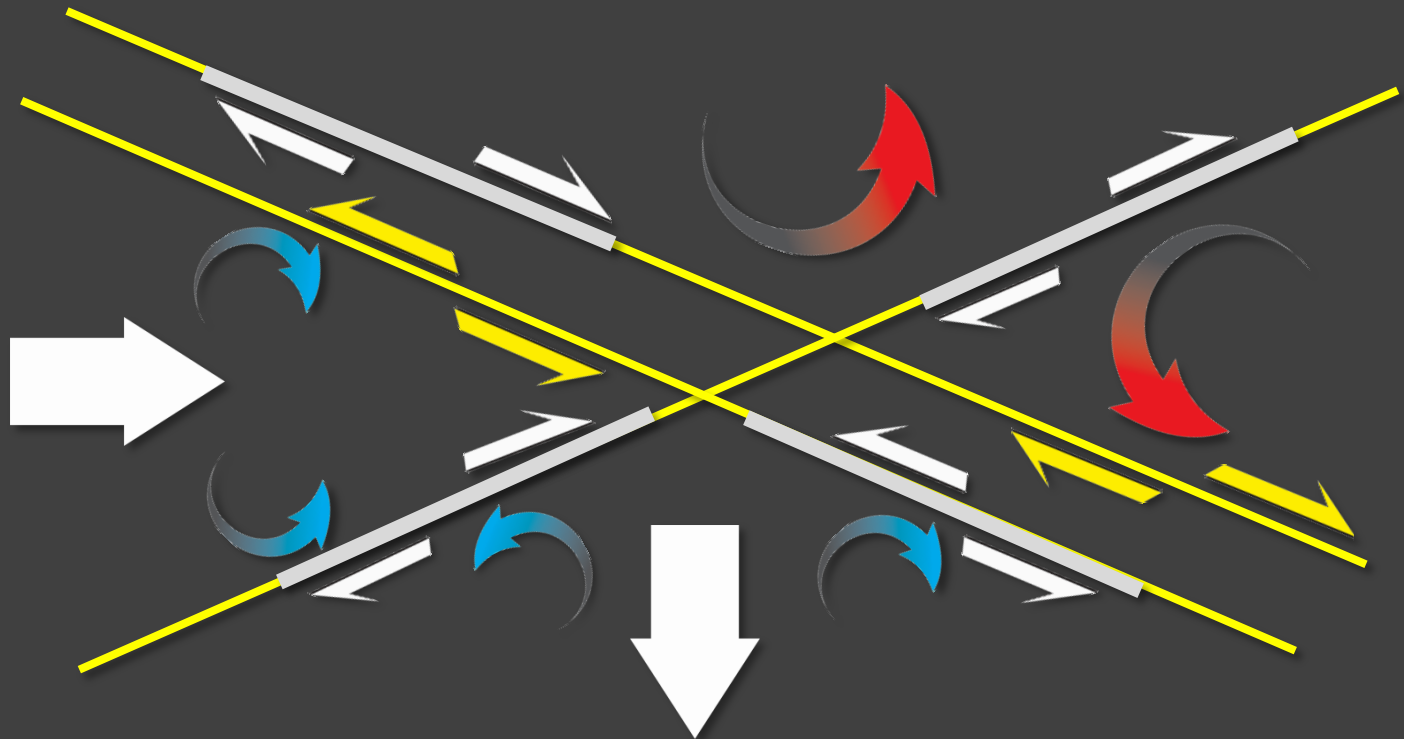
J. Wojewoda

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA

GEOKINEMATYKI

powierzchnie w geologii: powierzchnie abstrakcyjne, geometryczne, płaszczyzna, (paleo) poziom, materialne powierzchnie geologiczne, pytania i tezy

jednostronne powierzchnie abstrakcyjne i geologiczne („wstęga” Moebiusa, „butelka” Kleina, konsekwencje kinematyczne)

Przemieszczenia przyległych do takiej powierzchni przestrzeni jest niemożliwy w układzie zamkniętej przestrzeni!

J. Wojewoda

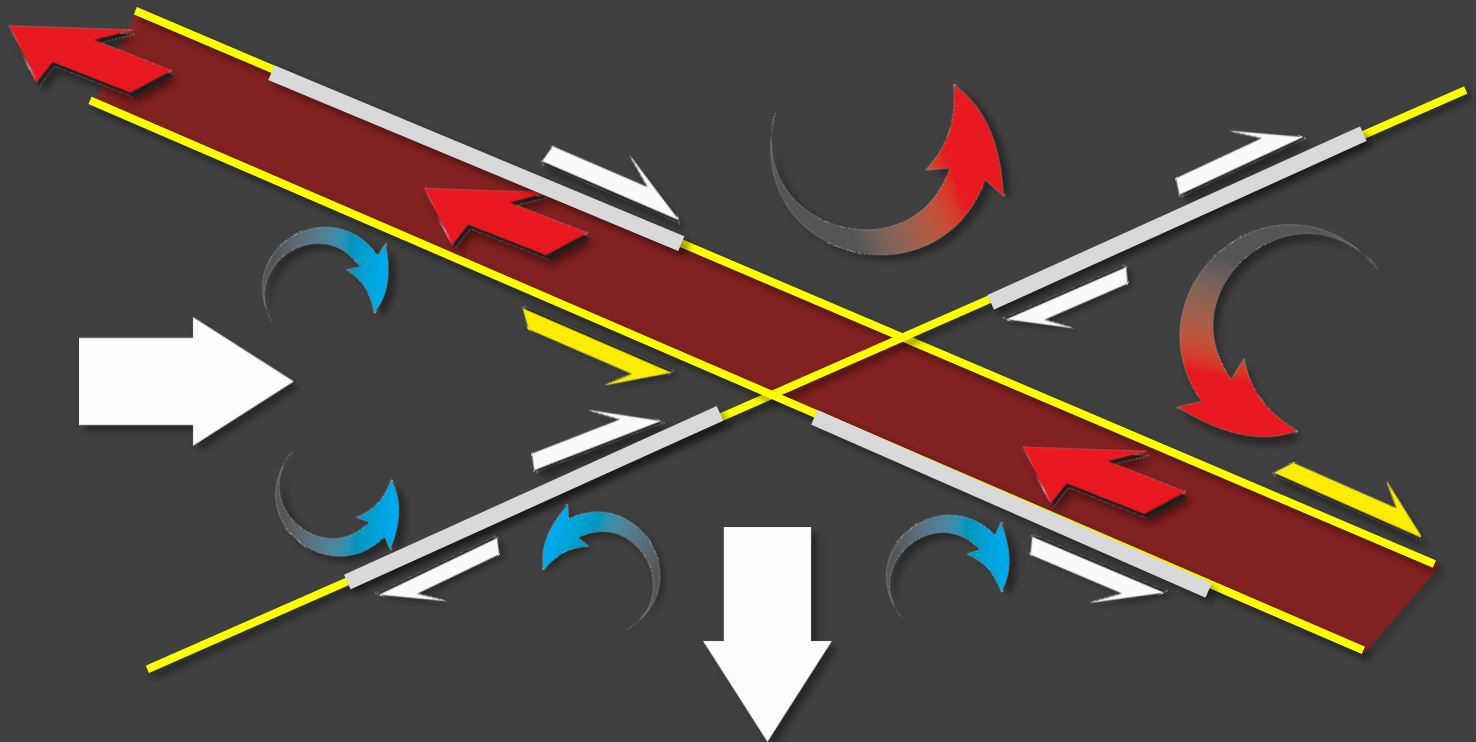

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA

GEOKINEMATYKI

powierzchnie w geologii: powierzchnie abstrakcyjne, geometryczne, płaszczyzna, (paleo) poziom, materialne powierzchnie geologiczne, pytania i tezy

jednostronne powierzchnie abstrakcyjne i geologiczne („wstęga” Moebiusa, „butelka” Kleina, konsekwencje kinematyczne)

Przemieszczenia przyległych do takiej powierzchni przestrzeni jest niemożliwy w układzie zamkniętej przestrzeni!

J. Wojewoda

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

powierzchnie w geologii: powierzchnie abstrakcyjne, geometryczne, płaszczyzna,
(paleo) poziom, materialne powierzchnie geologiczne, pytania i tezy

jednostronne powierzchnie abstrakcyjne („wstęga” Moebiusa, „butelka” Kleina)

Nieznany jest autorowi jakikolwiek analog
rzeczywisty. Jedno jest pewne - nigdy nie da się
jej napełnić do końca, choć zawsze można ją
opróżnić. Jak np. nasze portfele. Samo życie...

J. Wojewoda

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

powierzchnie w geologii: powierzchnie abstrakcyjne, geometryczne, płaszczyzna,
(paleo) poziom, materialne powierzchnie geologiczne, pytania i tezy

**Jednostronne powierzchnie abstrakcyjne nie są znane lub nie występują teza 5
jako naturalne twory w przestrzeni geologicznej.**

**Wszystkie znane powierzchnie materialne i naturalne, w tym materialne teza 6
powierzchnie geologiczne, są jednostronne.**

Nieznany jest autorowi jakikolwiek analog
rzeczywisty. Jedno jest pewne - nigdy nie da się
jej napełnić do końca, choć zawsze można ją
opróżnić. Jak np. nasze portfele. Samo życie...

J. Wojewoda

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA

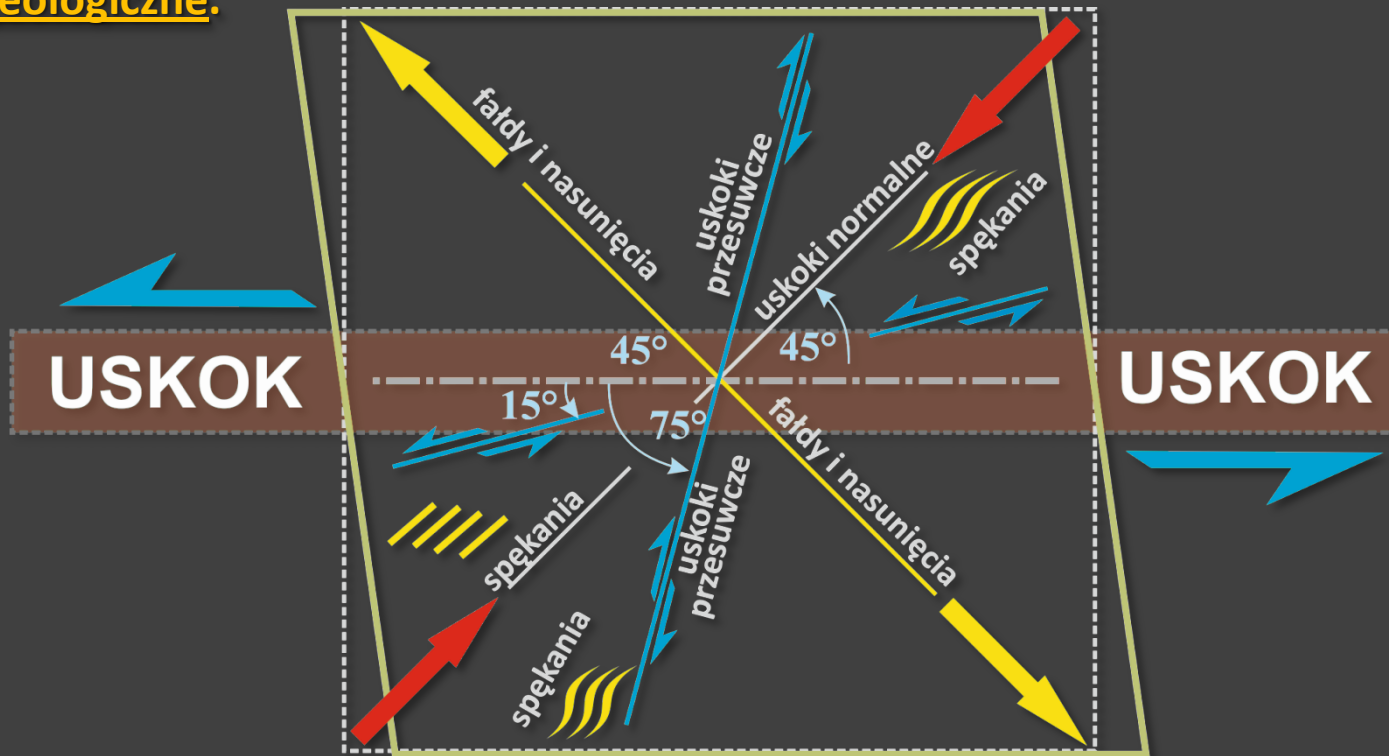
GEOKINEMATYKI powierzchnie w geologii: powierzchnie abstrakcyjne, geometryczne, płaszczyzna, (paleo) poziom, materialne powierzchnie geologiczne, pytania i tezy

J. Wojewoda

Ruch względny obiektów geologicznych graniczących ze sobą może odbywać się wyłącznie wzdłuż powierzchni geologicznych. teza 7

Ruch poprzeczny do powierzchni geologicznych zawsze generuje nową przestrzeń geologiczną (szczelina, basen) lub odkształca obiekty geologiczne. teza 8

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

powierzchnie w geologii: powierzchnie abstrakcyjne, geometryczne, płaszczyzna, (paleo) poziom, materialne powierzchnie geologiczne, pytania i tezy

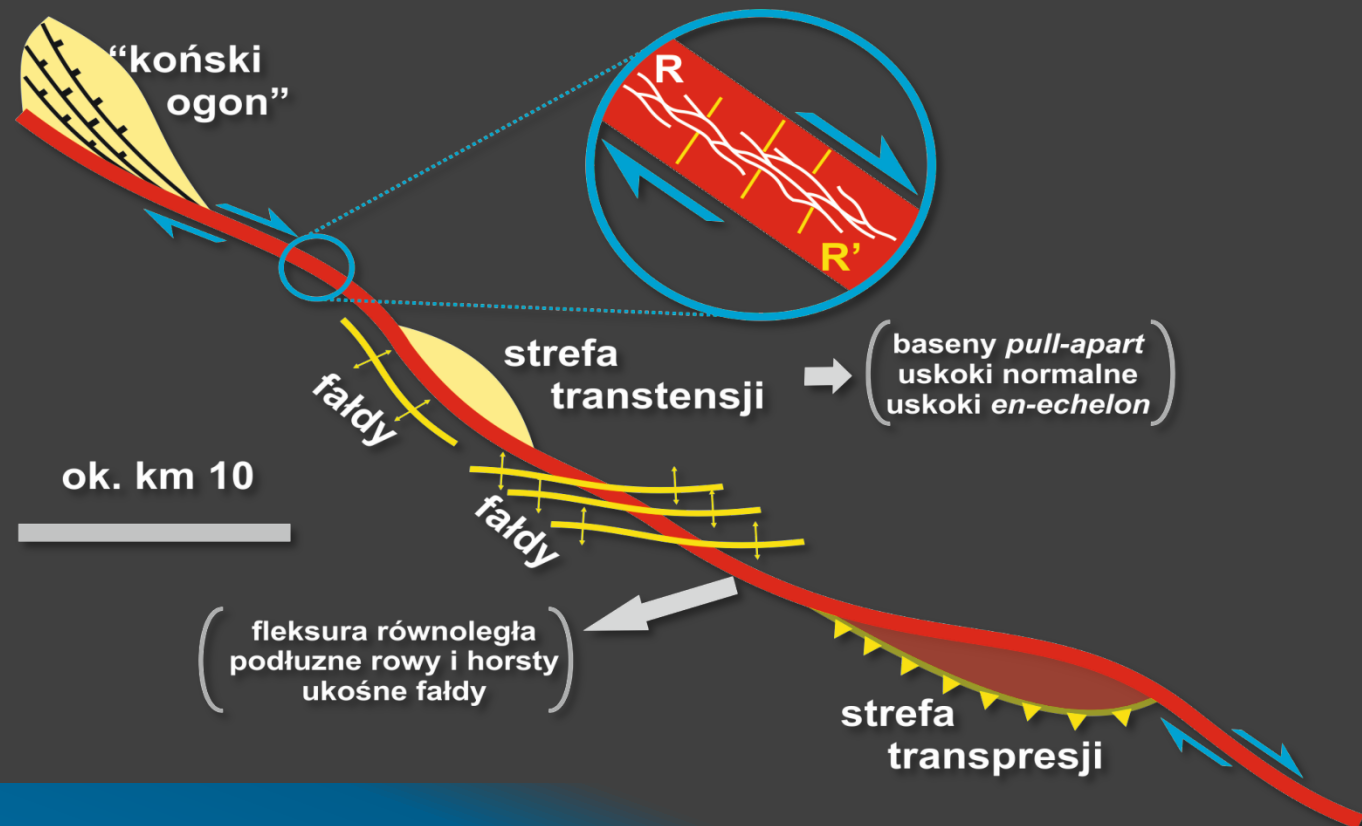
J. Wojewoda

Ruch względny obiektów geologicznych graniczących ze sobą może odbywać się wyłącznie wzdłuż powierzchni geologicznych.

teza 7

Ruch poprzeczny do powierzchni geologicznych zawsze generuje nową przestrzeń geologiczną (szczelina, basen) lub odkształca obiekty geologiczne.

teza 8

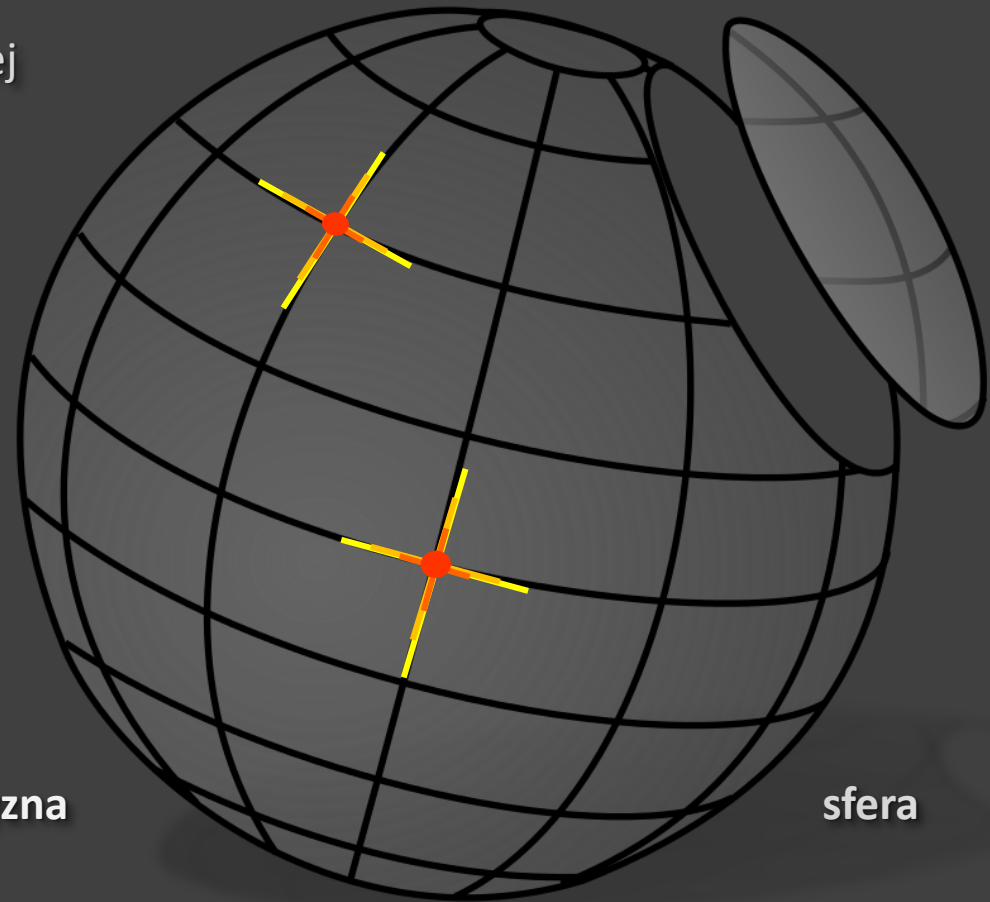
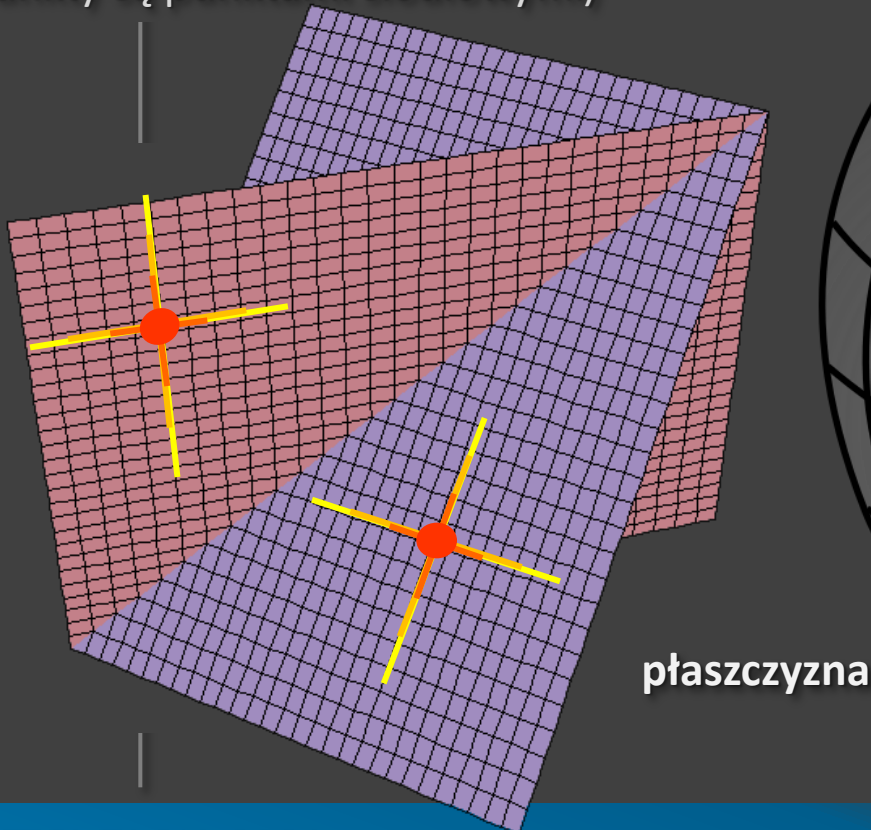
J. Wojewoda

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

powierzchnie w geologii: powierzchnie abstrakcyjne, geometryczne, płaszczyzna, (paleo) poziom, materialne powierzchnie geologiczne, pytania i tezy

powierzchnie minimalne (definicja, **płaszczyzna**, (powierzchnia spiralna), **sfera**, helikoida, **katenoida**, powierzchnie Ennepera, Riemana, Karchera i Scherka, sens fizyczny, przykłady)

Powierzchnia, która w każdym punkcie ma **średnią krzywizną równą zero** (wszystkie jej punkty są punktami siodłowymi)

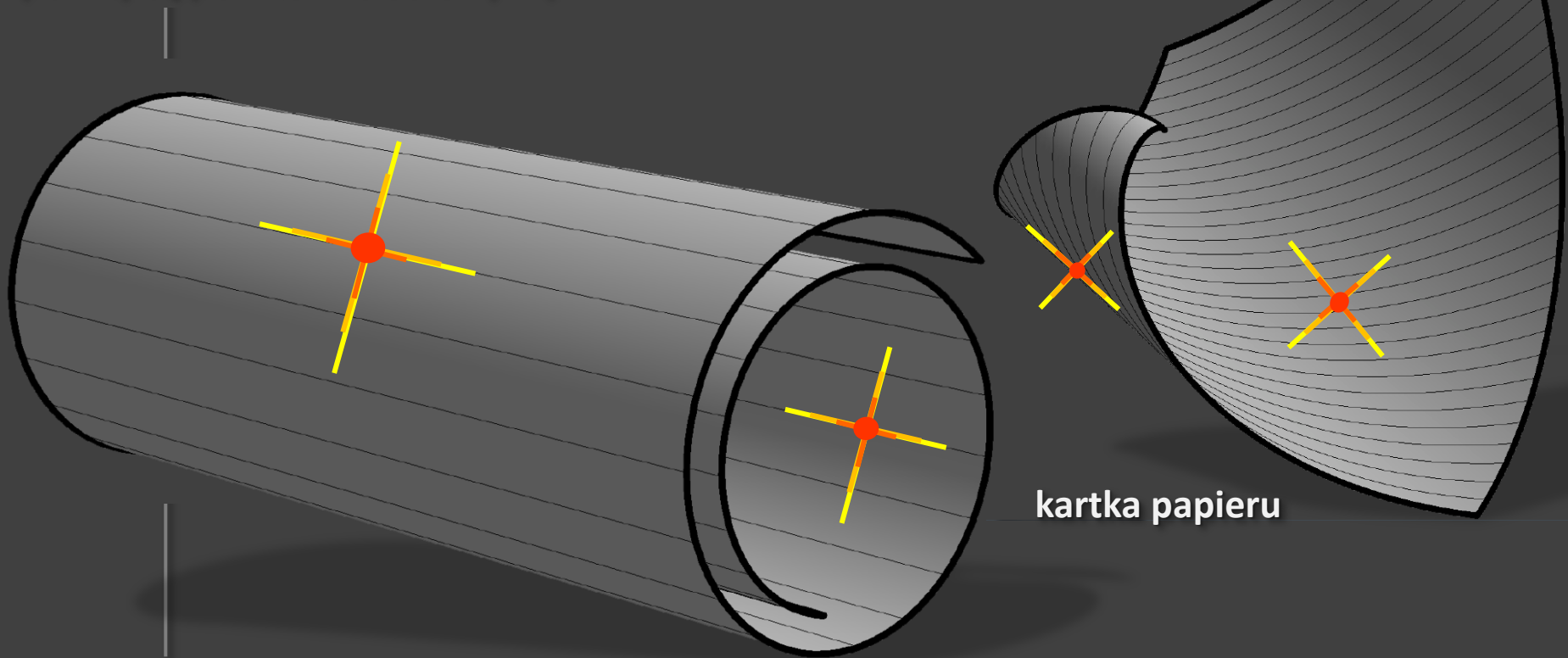
J. Wojewoda

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

powierzchnie w geologii: powierzchnie abstrakcyjne, geometryczne, płaszczyzna, (paleo) poziom, materialne powierzchnie geologiczne, pytania i tezy

powierzchnie minimalne (definicja, **płaszczyzna**, (**powierzchnia spiralna**), sfera, helikoida, **katenoida**, powierzchnie Ennepera, Riemana, Karchera i Scherka, **sens fizyczny, przykłady**)

Powierzchnia, która w każdym punkcie ma **średnią krzywizną równą zero** (wszystkie jej punkty są punktami siodłowymi)

kartka papieru

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

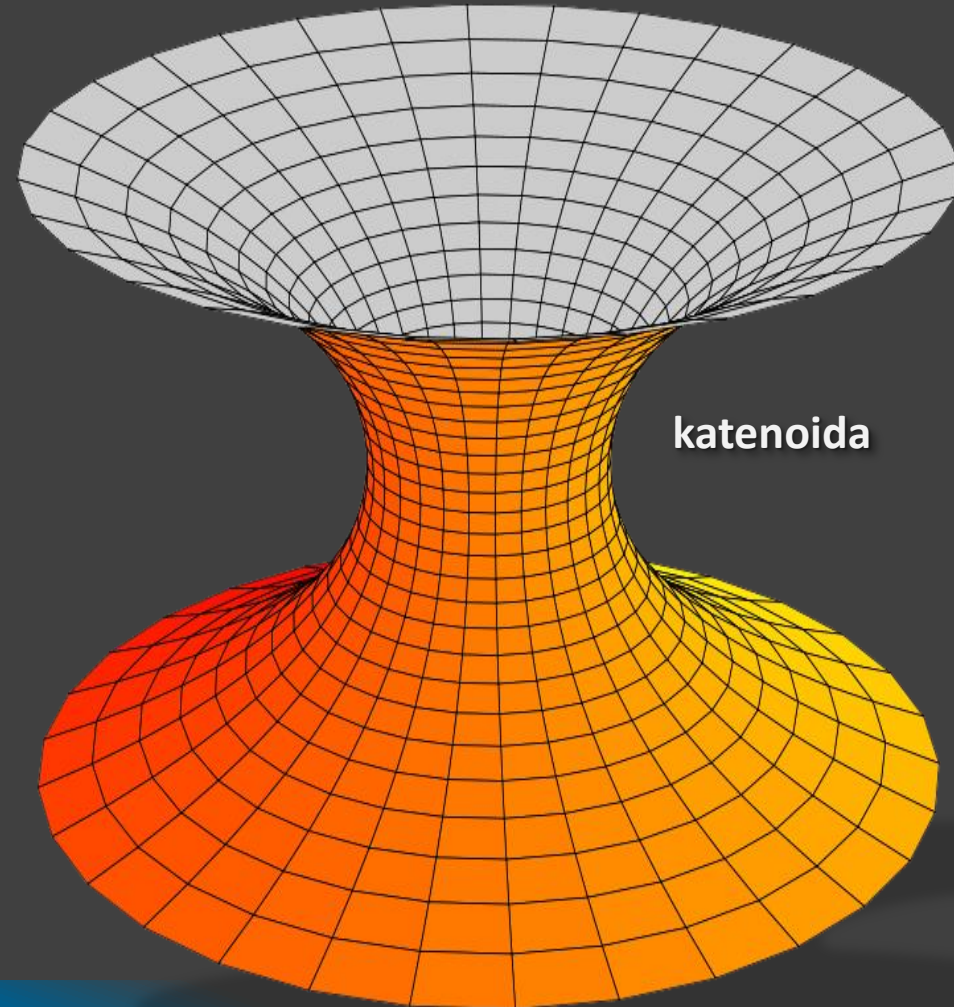
powierzchnie w geologii: powierzchnie abstrakcyjne, geometryczne, płaszczyzna, (paleo) poziom, materialne powierzchnie geologiczne, pytania i tezy

powierzchnie minimalne (definicja, płaszczyzna, (powierzchnia spiralna), sfera, helikoida, **katenoida**, powierzchnie Ennepera, Riemana, Karchera i Scherka, sens fizyczny, przykłady)

Powierzchnia, która w każdym punkcie ma **średnią krzywiznę równą zero** (wszystkie jej punkty są punktami siodłowymi)

Twierdzenie Eulera

Jedyną **obrotową powierzchnią minimalną** jest **katenoida**.

katenoida

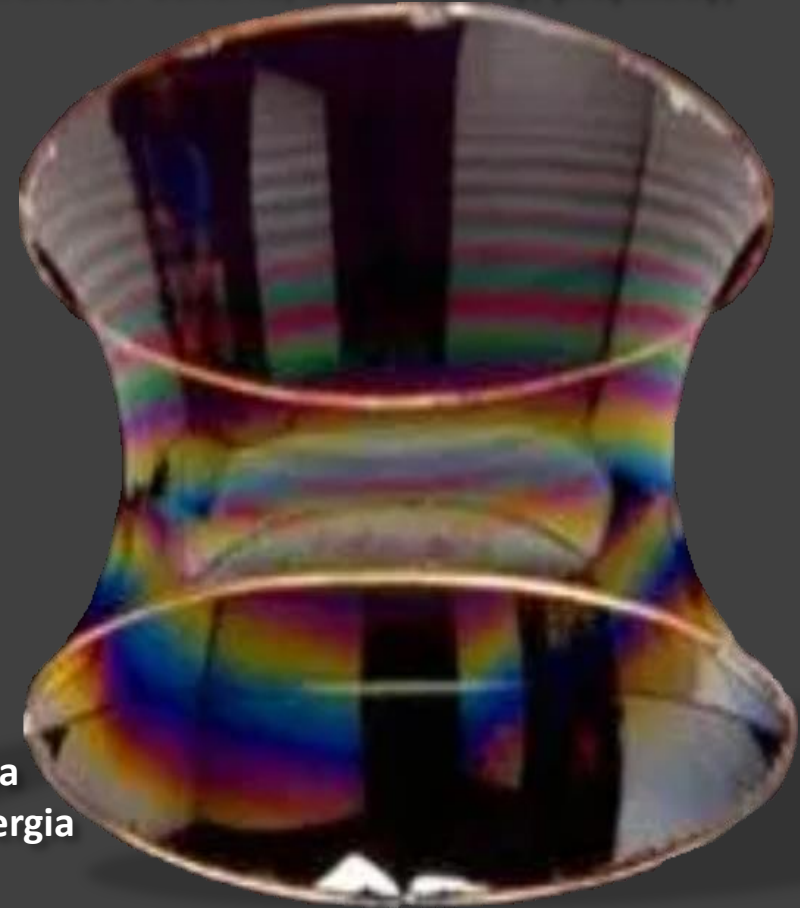

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

powierzchnie w geologii: powierzchnie abstrakcyjne, geometryczne, płaszczyzna, (paleo) poziom, materialne powierzchnie geologiczne, pytania i tezy

powierzchnie minimalne (definicja, płaszczyzna, (powierzchnia spiralna), sfera, helikoida, **katenoida**, powierzchnie Ennepera, Riemana, Karchera i Scherka, **sens fizyczny, przykłady**)

Materialna powierzchnia minimalna jest taką powierzchnią, która ma **najmniejsze pole** wśród wszystkich powierzchni o zadanych wartościach na brzegach.

powłoki mydlane, membrany

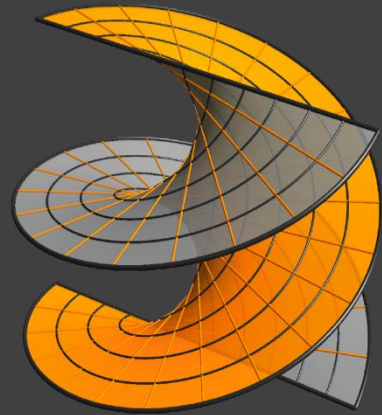
Wynika to z istnienia **napięcia powierzchniowego** i proporcjonalnej do niego energii powierzchniowej oraz **prawa minimum energii** - każdy układ dąży do stanu, w którym energia jest **minimalna**, a zatem błonka mydlana na dowolnej ramce przyjmuje taki kształt, przy którym ma najmniejsze możliwe pole powierzchni).

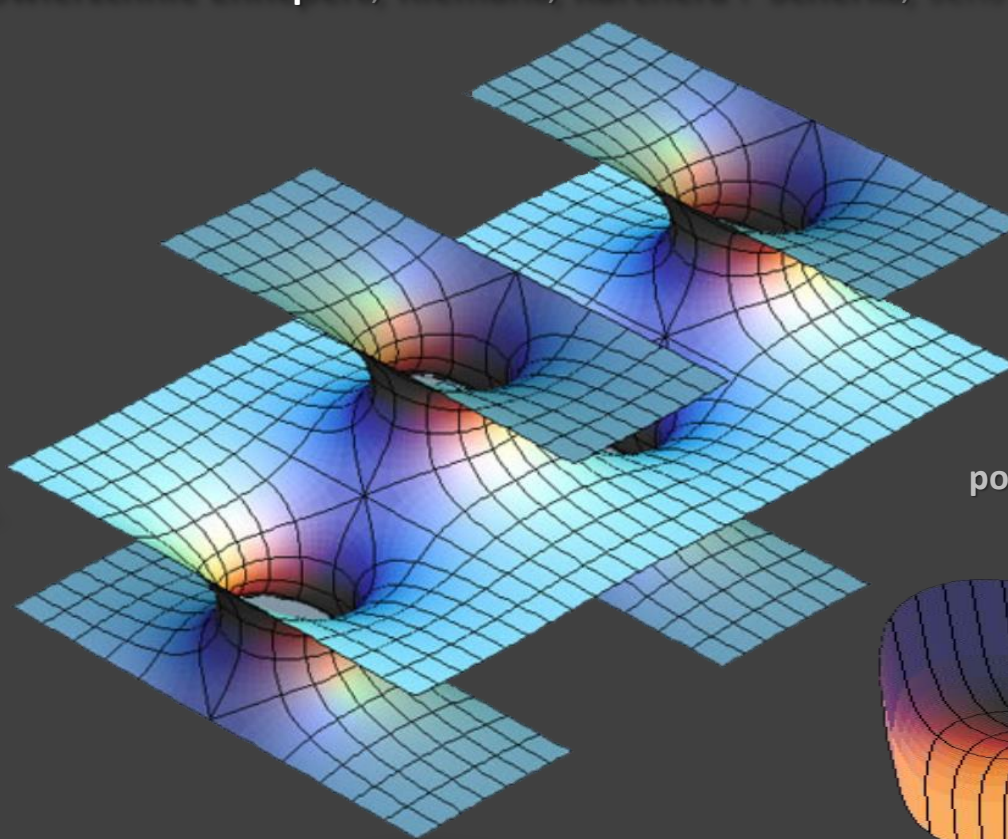
REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

powierzchnie w geologii: powierzchnie abstrakcyjne, geometryczne, płaszczyzna, (paleo) poziom, materialne powierzchnie geologiczne, pytania i tezy

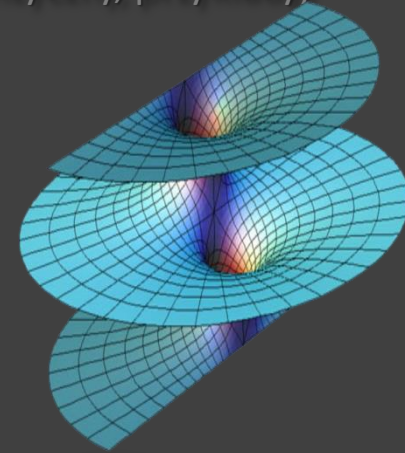
powierzchnie minimalne (definicja, płaszczyzna, (powierzchnia spiralna), sfera, **helikoida**, katenoida, **powierzchnie Ennepera**, **Riemana**, **Karchera** i **Scherka**, sens fizyczny, przykłady)

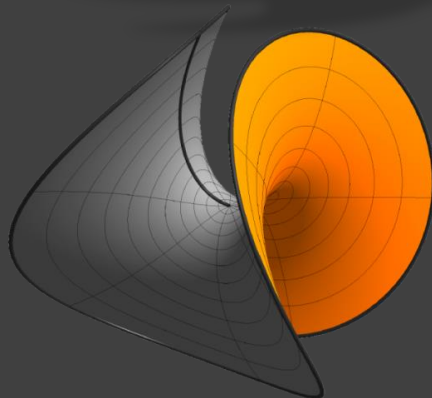
helikoida

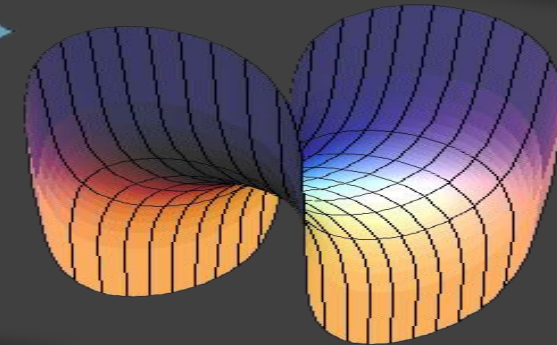
powierzchnia minimalna Karchera

powierzchnia minimalna Riemana

powierzchnia minimalna Ennepera

powierzchnia minimalna Schercka

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA

GEOKINEMATYKI powierzchnie w geologii: powierzchnie abstrakcyjne, geometryczne, płaszczyzna, (paleo) poziom, materialne powierzchnie geologiczne, pytania i tezy

powierzchnie prostokreślne (**definicja**, cylinder (powierzchnia spiralna), stożek, hiperboloida, paraboloida hiperboliczna, powierzchnia Ennepera, powierzchnia Scherka, helikoida, sens fizyczny, przykłady)

Powierzchnia, która ma następującą parametryzację:

$$\chi(u,v) = \beta(u) + v\delta(u)$$

gdzie β i δ są krzywymi. Powierzchnię tworzą proste wychodzące z krzywej $\beta(v)$ w kierunku $\delta(u)$. Krzywa $\beta(u)$ jest nazywana **kierownicą**, natomiast prosta o kierunku $\delta(u)$ to **tworząca**.

lub potocznie:

Powierzchnia, przez której **każdy punkt przechodzi prosta**, nazywana jej **tworzącą**, która zawiera się w tej powierzchni.

J. Wojewoda

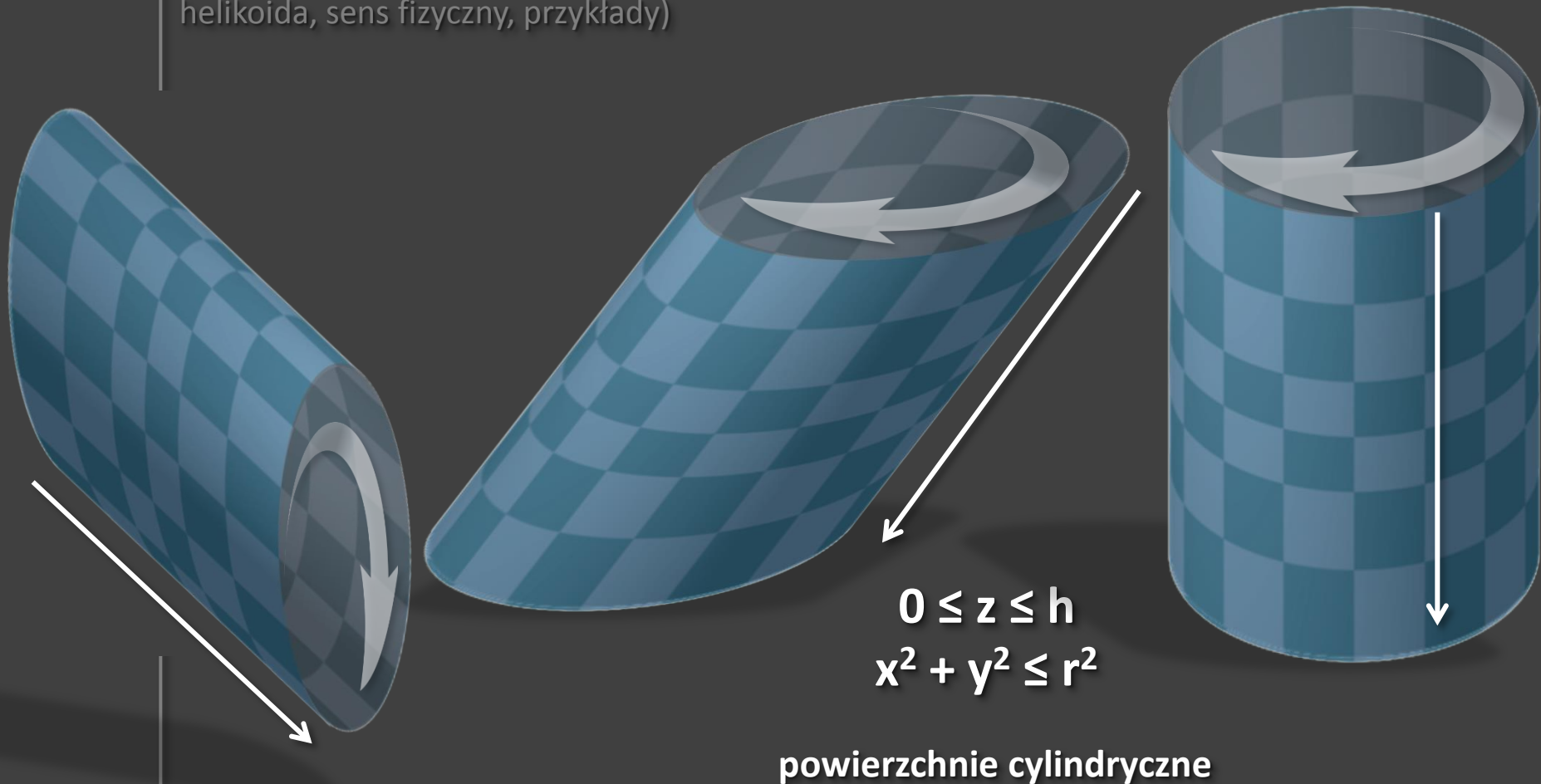

J. Wojewoda

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

powierzchnie w geologii: powierzchnie abstrakcyjne, geometryczne, płaszczyzna, (paleo) poziom, materialne powierzchnie geologiczne, pytania i tezy

powierzchnie prostokreślne (definicja, **cylinder (powierzchnia spiralna)**), stożek, hiperboloida, paraboloida hiperboliczna, powierzchnia Ennepera, powierzchnia Scherka, helikoida, sens fizyczny, przykłady)

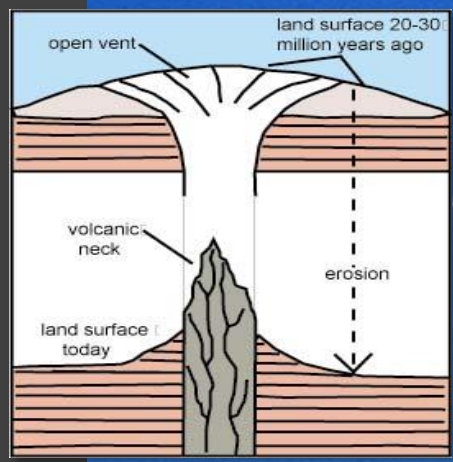

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

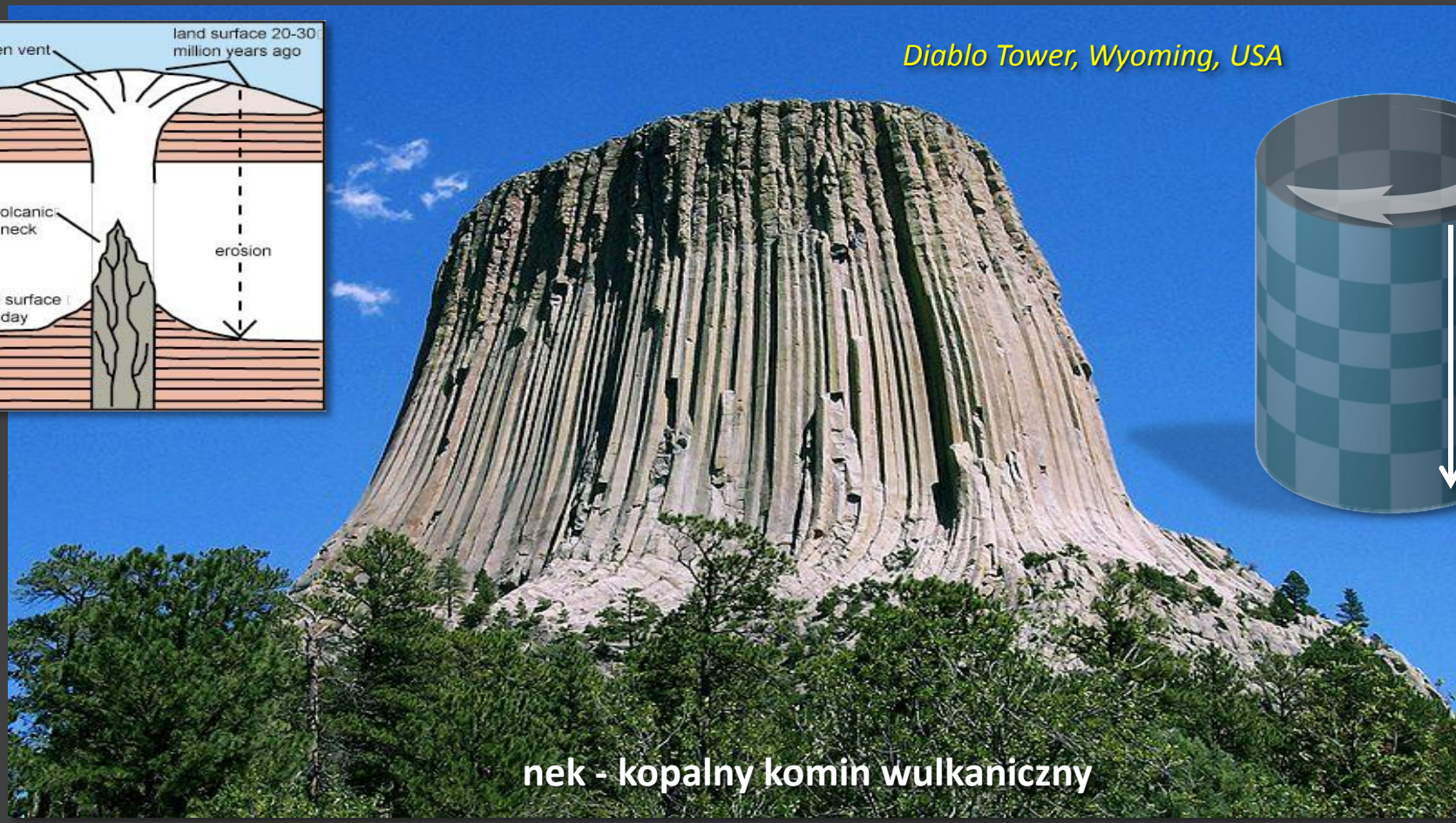
powierzchnie w geologii: powierzchnie abstrakcyjne, geometryczne, płaszczyzna, (paleo) poziom, materialne powierzchnie geologiczne, pytania i tezy

J. Wojewoda

powierzchnie prostokreślne (definicja, **cylinder** (powierzchnia spiralna), stożek, hiperboloida, paraboloida hiperboliczna, powierzchnia Ennepera, **sens fizyczny, przykłady**)

Diablo Tower, Wyoming, USA

nek - kopalny komin wulkaniczny

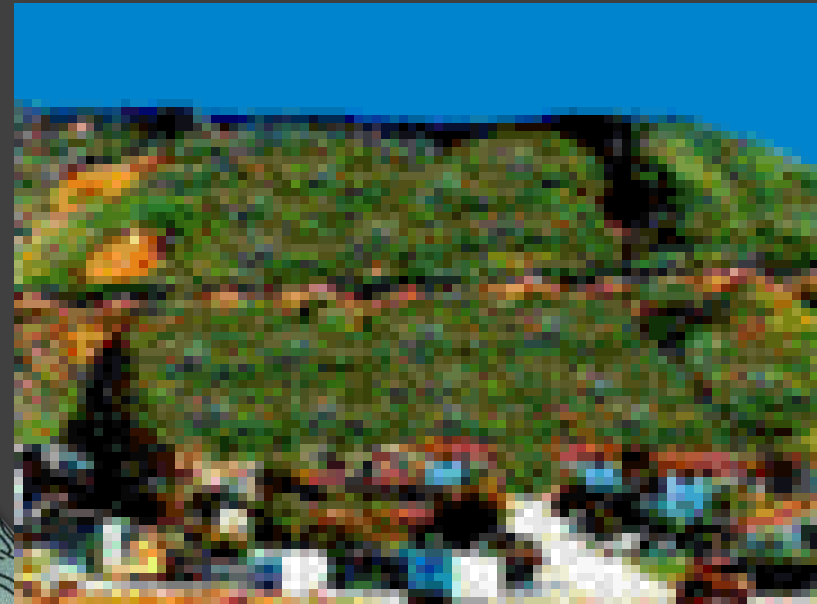
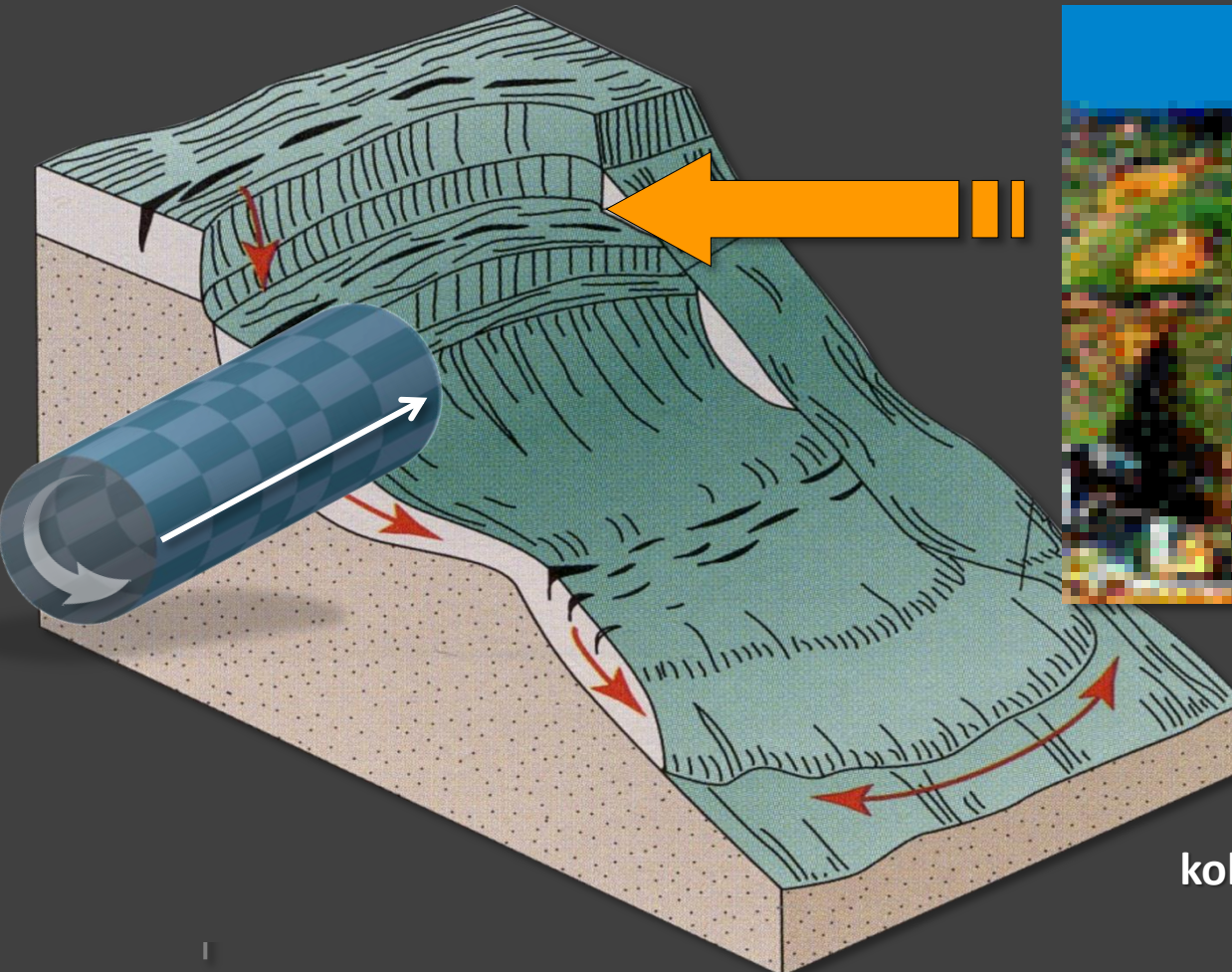

J. Wojewoda

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

powierzchnie w geologii: powierzchnie abstrakcyjne, geometryczne, płaszczyzna, (paleo) poziom, materialne powierzchnie geologiczne, pytania i tezy

powierzchnie prostokreślne (definicja, **cylinder** (powierzchnia spiralna), stożek, hiperboloida, paraboloida hiperboliczna, powierzchnia Ennepera, **sens fizyczny, przykłady**)

koluwium osuwiskowe

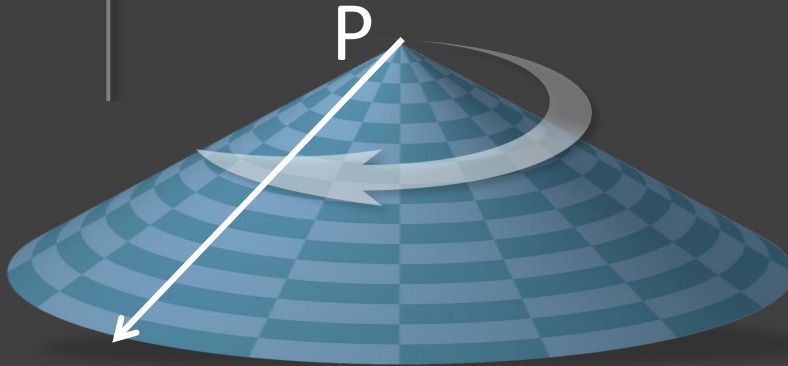

J. Wojewoda

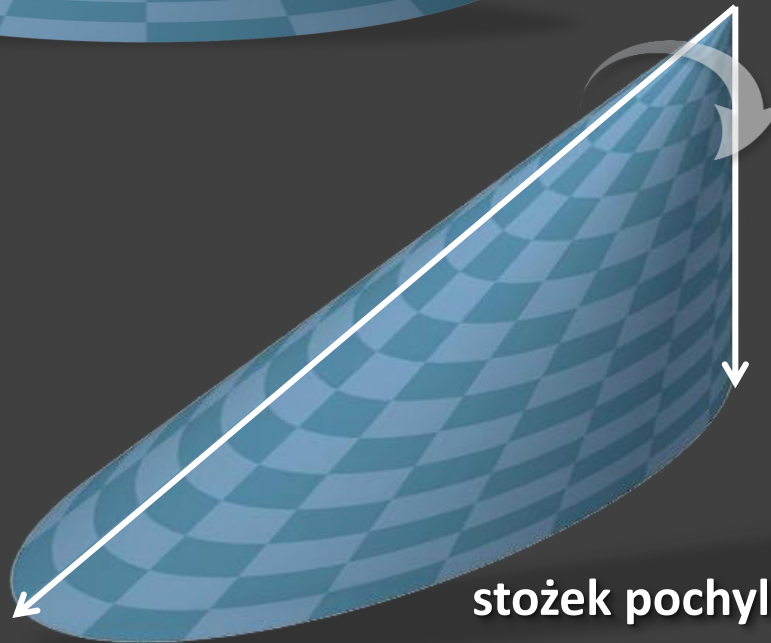
REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

powierzchnie w geologii: powierzchnie abstrakcyjne, geometryczne, płaszczyzna, (paleo) poziom, materialne powierzchnie geologiczne, pytania i tezy

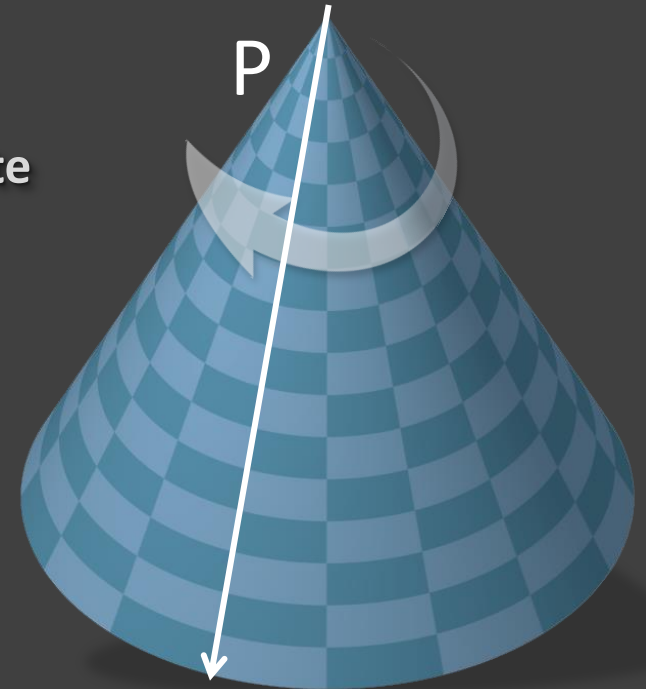
powierzchnie prostokreślne (definicja, cylinder (powierzchnia spiralna), **stożek**, hiperboloida, paraboloida hiperboliczna, powierzchnia Ennepera, sens fizyczny, przykłady)

stożki proste

stożek pochylony

$$x = az,$$
$$x^2 + y^2 = a^2z^2$$

J. Wojewoda

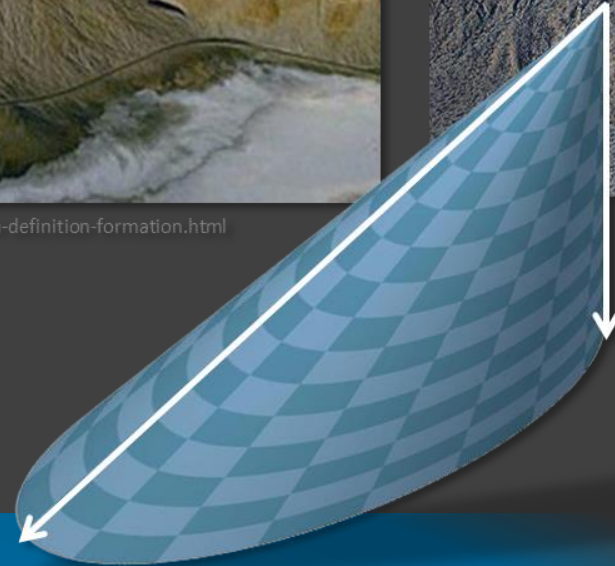
REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

powierzchnie w geologii: powierzchnie abstrakcyjne, geometryczne, płaszczyzna, (paleo) poziom, materialne powierzchnie geologiczne, pytania i tezy

powierzchnie prostokreślne (definicja, cylinder (powierzchnia spiralna), **stożek**, hiperboloida, paraboloida hiperboliczna, powierzchnia Ennepera, sens fizyczny, **przykłady**)

<http://study.com/academy/lesson/alluvial-fan-definition-formation.html>

aluwialne stożki napływowe

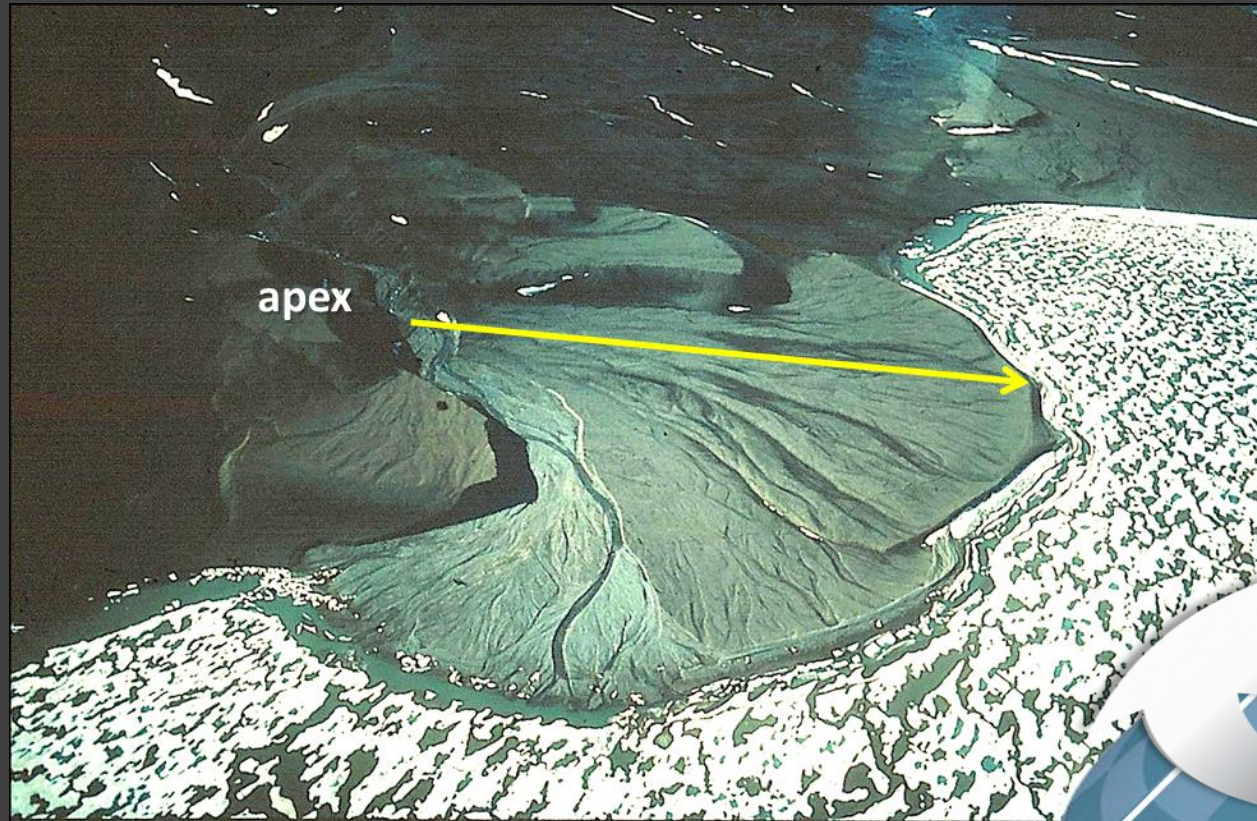

J. Wojewoda

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

powierzchnie w geologii: powierzchnie abstrakcyjne, geometryczne, płaszczyzna, (paleo) poziom, materialne powierzchnie geologiczne, pytania i tezy

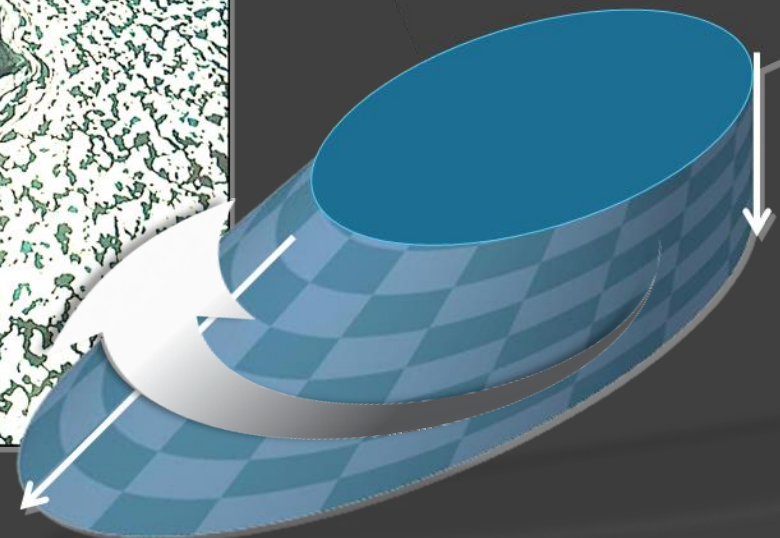
powierzchnie prostokreślne (definicja, cylinder (powierzchnia spiralna), **stożek**, hiperboloida, paraboloida hiperboliczna, powierzchnia Ennepera, sens fizyczny, **przykłady**)

delta typu Gilberta

Grove Karl Gilbert
1843-1918

ścięta powierzchnia stożkowa

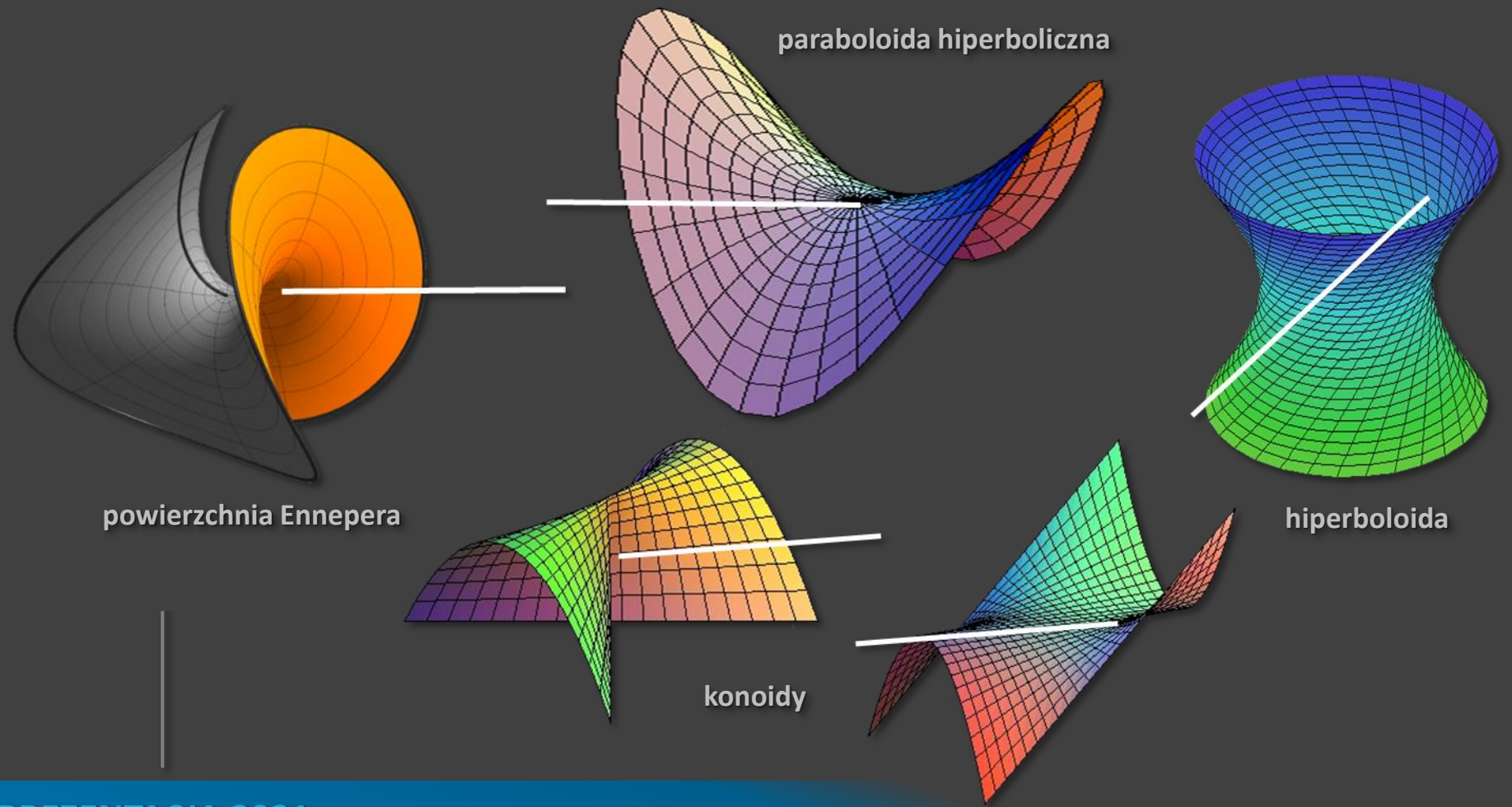

J. Wojewoda

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

powierzchnie w geologii: powierzchnie abstrakcyjne, geometryczne, płaszczyzna, (paleo) poziom, materialne powierzchnie geologiczne, pytania i tezy

powierzchnie prostokreślne (definicja, cylinder (powierzchnia spiralna), stożek, **hiperboloida**, **paraboloida hiperboliczna**, **konoidy**, **powierzchnia Ennepera**, sens fizyczny, **przykłady**)

J. Wojewoda

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

powierzchnie w geologii: powierzchnie abstrakcyjne, geometryczne, płaszczyzna, (paleo) poziom, materialne powierzchnie geologiczne, pytania i tezy

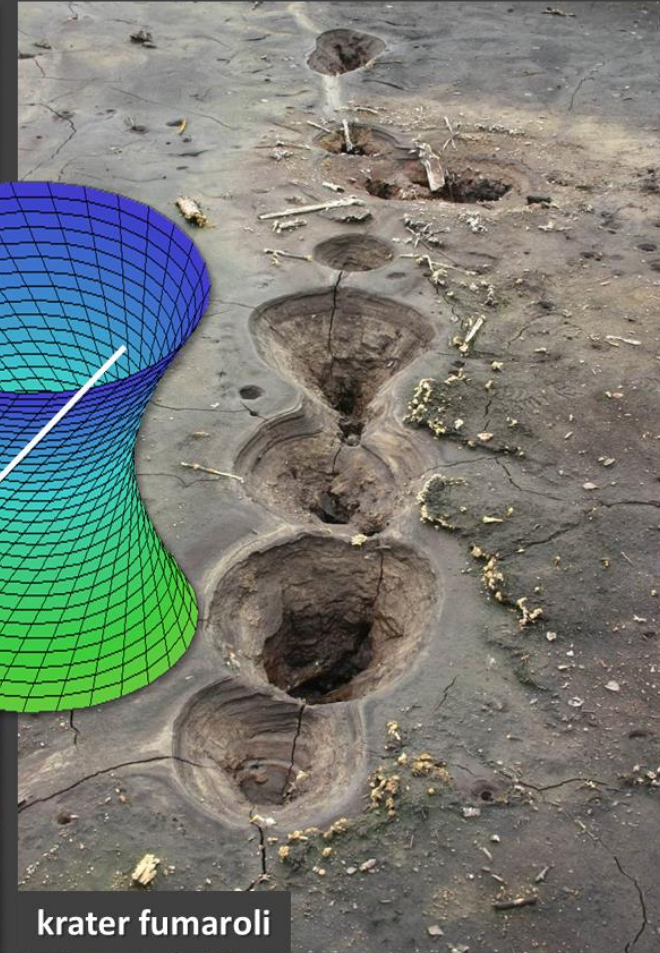
powierzchnie prostokreślne (definicja, cylinder (powierzchnia spiralna), stożek, **hiperboloidea**, paraboloida hiperboliczna, konoidy, powierzchnia Ennepera, sens fizyczny, **przykłady**)

krater fumaroli

pułapki mrówkolwa

krater fumaroli

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

powierzchnie w geologii: powierzchnie abstrakcyjne, geometryczne, płaszczyzna,
(paleo) poziom, materialne powierzchnie geologiczne, pytania i tezy

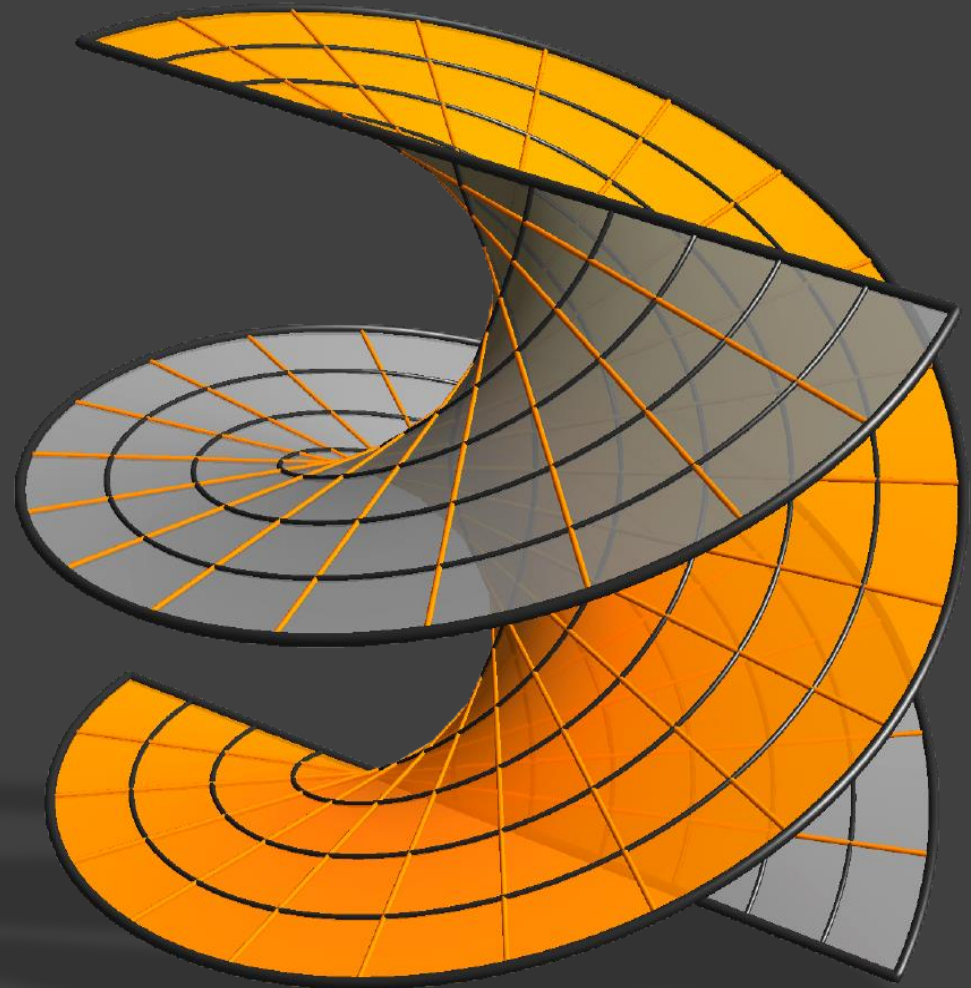
minimalne powierzchnie prostokreślne (definicja, **helikoida**, powierzchnia Scherka, sens fizyczny, przykłady)

Helikoida to powierzchnia, zamiatana przez **prostą**, która jednocześnie:

- **obraca się w płaszczyźnie** poziomej,
- płaszczyzna porusza się i **wektor jej prędkości jest pionowy**.

twierdzenie Catalana

Jedyną prostokreślną powierzchnią minimalną jest **helikoida** (nie licząc płaszczyzny)

helikoida

J. Wojewoda

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

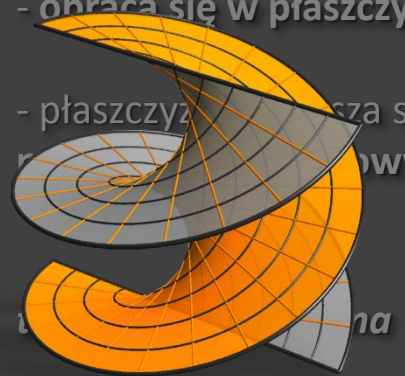
powierzchnie w geologii: powierzchnie abstrakcyjne, geometryczne, płaszczyzna, (paleo) poziom, materialne powierzchnie geologiczne, pytania i tezy

J. Wojewoda

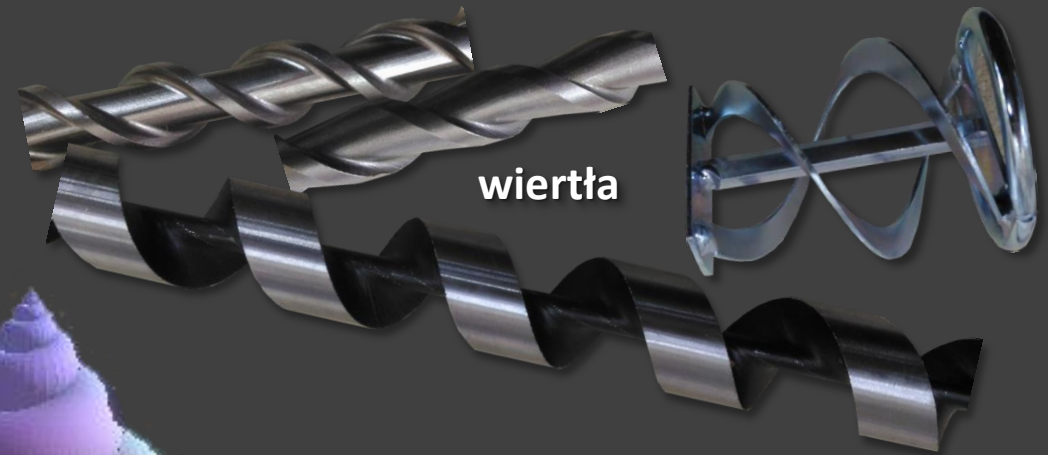
minimalne powierzchnie prostokreślne (definicja, **helikoida**, powierzchnia Scherka, **sens fizyczny, przykłady**)

Helikoida to powierzchnia, zamiatana przez prostą, która jednocześnie:

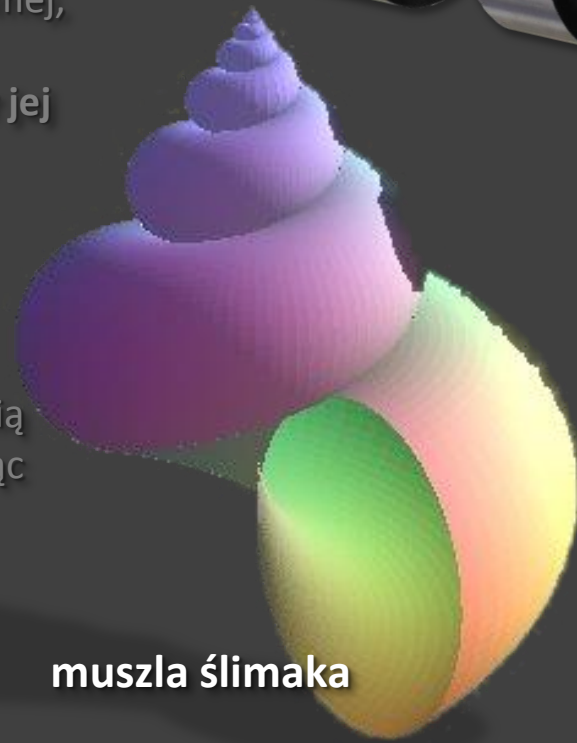
- obraca się w płaszczyźnie poziomej,
- płaszczyzna przeszczywna się i wektor jej normalny obraca się w płaszczyźnie poziomej.

Jedyną prostokreślną powierzchnią minimalną jest **helikoida** (nie licząc płaszczyzny)

wiertła

muszla ślimaka

DNA

J. Wojewoda

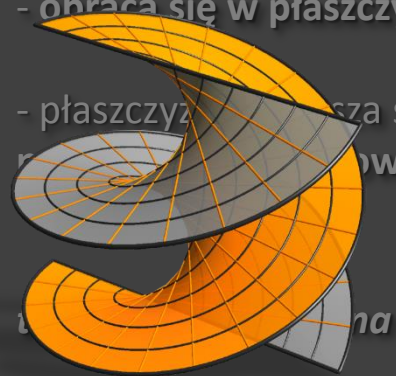
REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

powierzchnie w geologii: powierzchnie abstrakcyjne, geometryczne, płaszczyzna, (paleo) poziom, materialne powierzchnie geologiczne, pytania i tezy

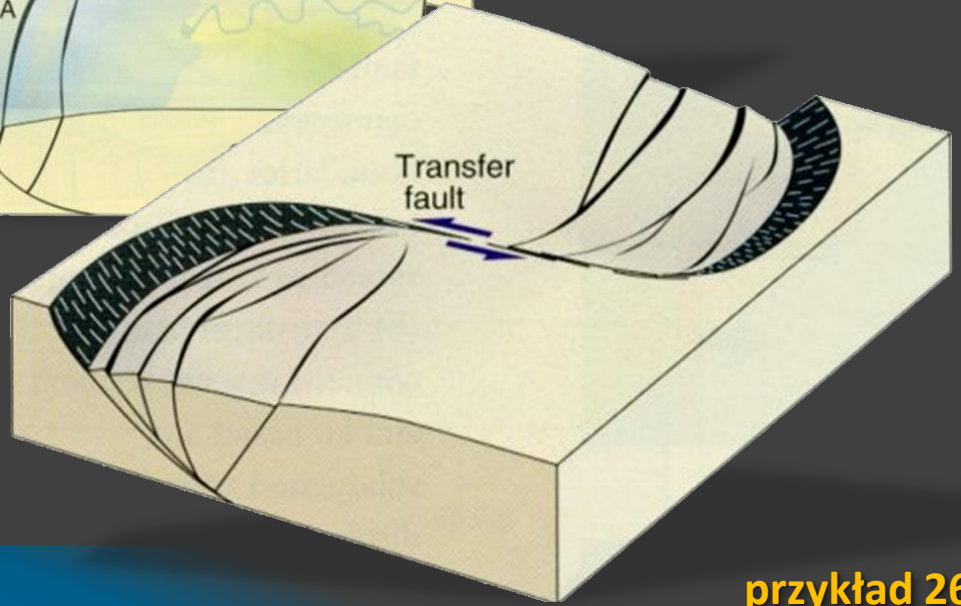
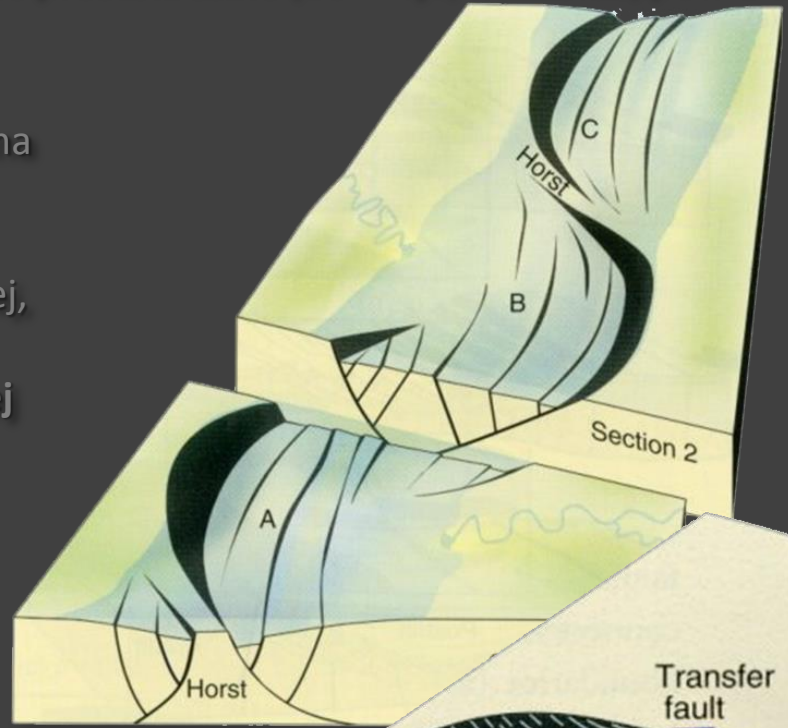
minimalne powierzchnie prostokreślne (definicja, **helikoida**, powierzchnia Scherka, **sens fizyczny, przykłady**)

Helikoida to powierzchnia, zamiatana przez prostą, która jednocześnie:

- obraca się w płaszczyźnie poziomej,
- płaszczyzna przeszczywna się i wektor jej normalny obraca się w płaszczyźnie poziomej.

Jedyną prostokreślną powierzchnią minimalną jest **helikoida** (nie licząc płaszczyzny)

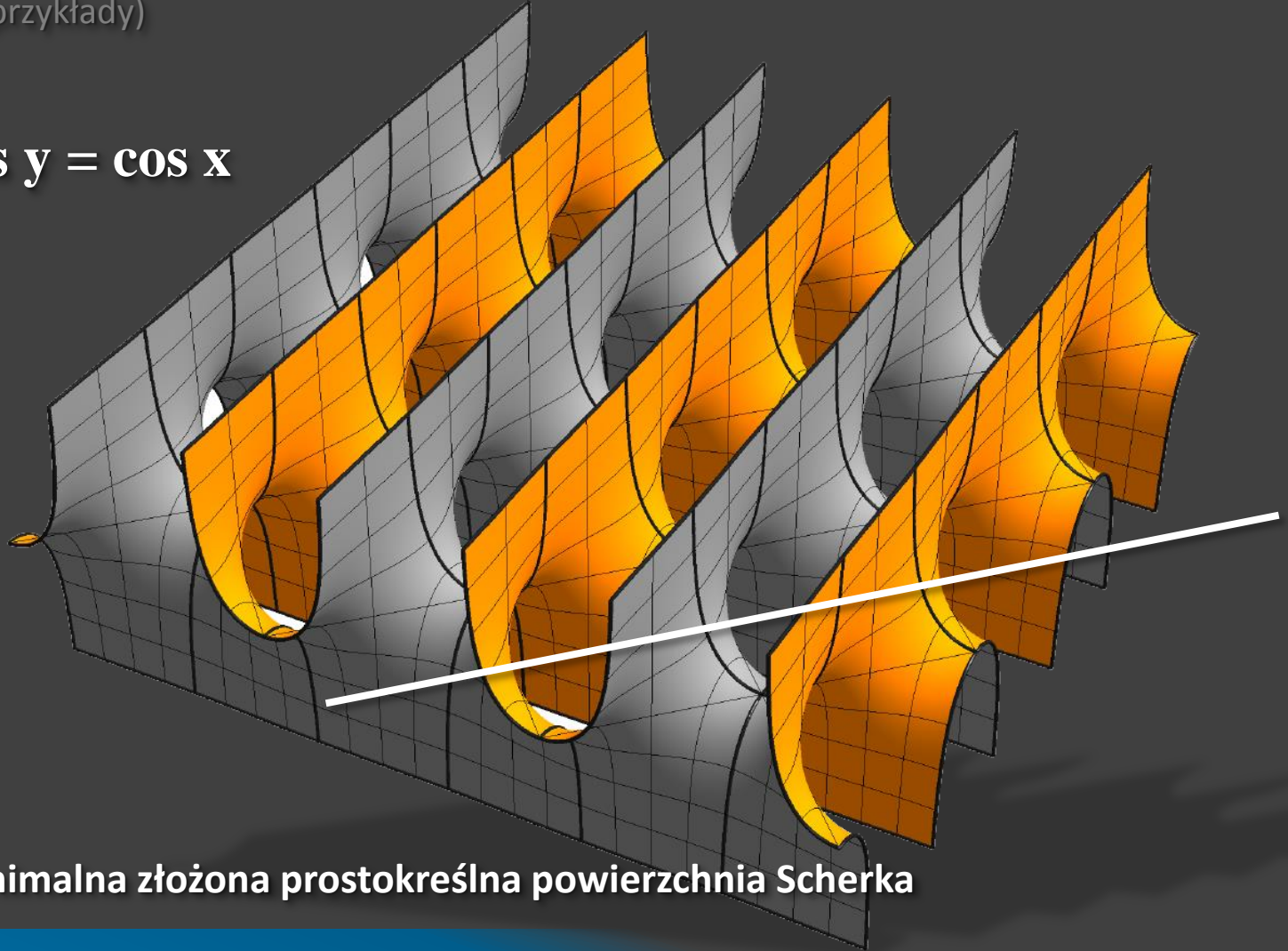
system uskoków transformujących

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA
GEOKINEMATYKI

powierzchnie w geologii: powierzchnie abstrakcyjne, geometryczne, płaszczyzna,
(paleo) poziom, materialne powierzchnie geologiczne, pytania i tezy

minimalne powierzchnie prostokreślne (definicja, helikoida, **powierzchnia Scherka**, sens
fizyczny, przykłady)

$$e^z \cos y = \cos x$$

minimalna złożona prostokreślna powierzchnia Scherka

J. Wojewoda

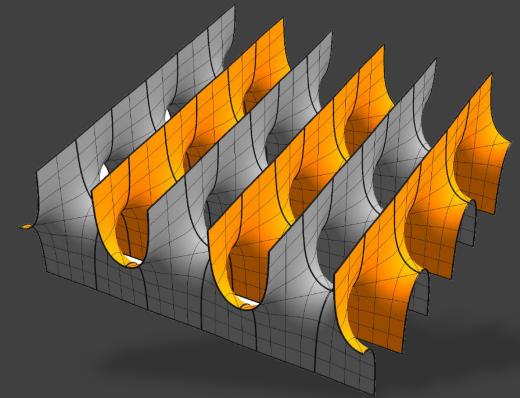
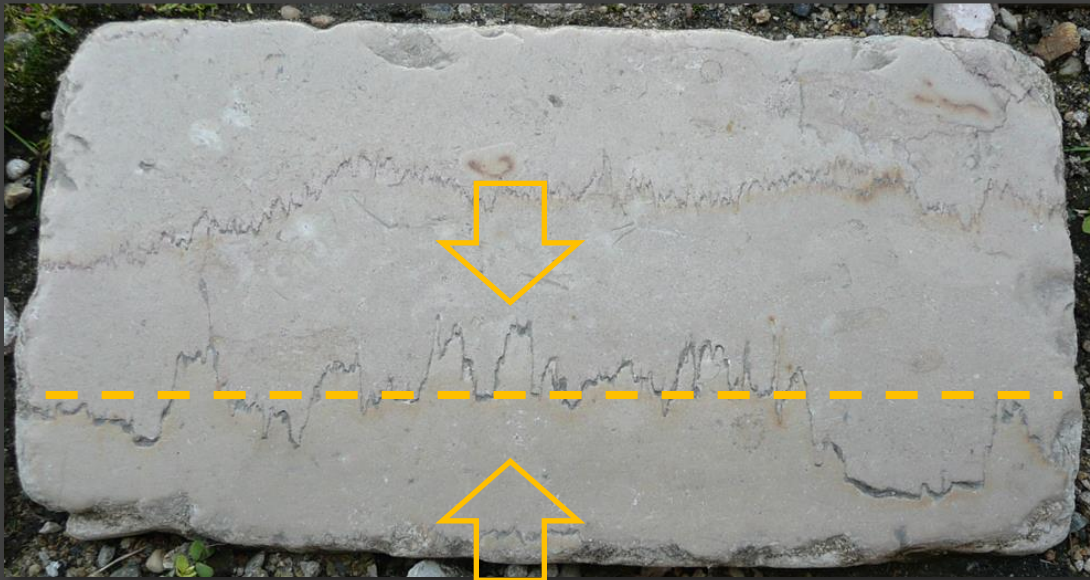
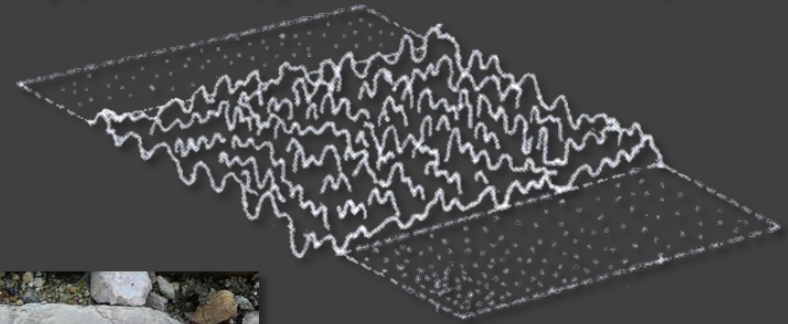
J. Wojewoda

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

powierzchnie w geologii: powierzchnie abstrakcyjne, geometryczne, płaszczyzna, (paleo) poziom, materialne powierzchnie geologiczne, pytania i tezy

minimalne powierzchnie prostokreślne (definicja, helikoida, **powierzchnia Scherka**, sens fizyczny, przykłady)

stylolity

Ruch poprzeczny do powierzchni geologicznych zawsze generuje nową przestrzeń geologiczną (szczelina, basen) lub odkształca obiekty geologiczne.

teza 8

przykład 27

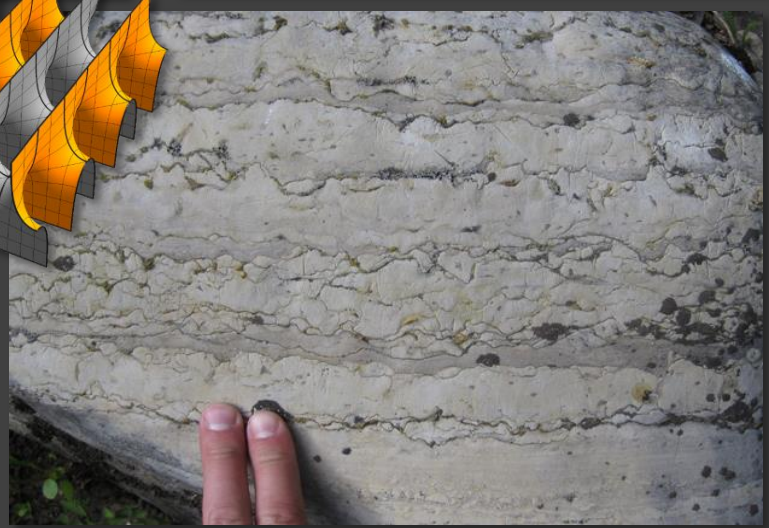
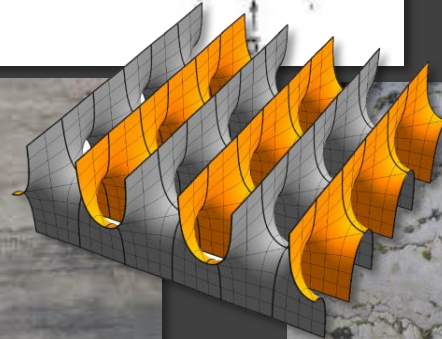
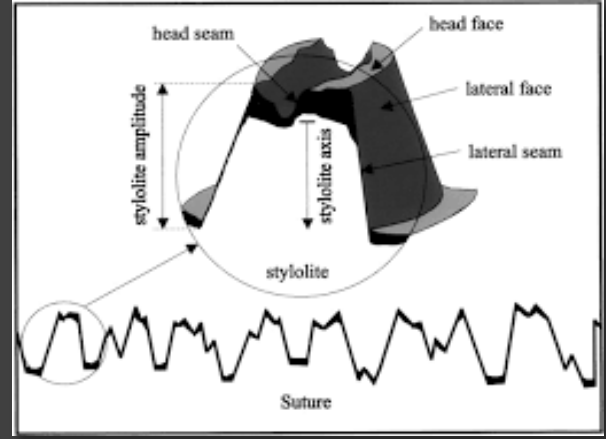
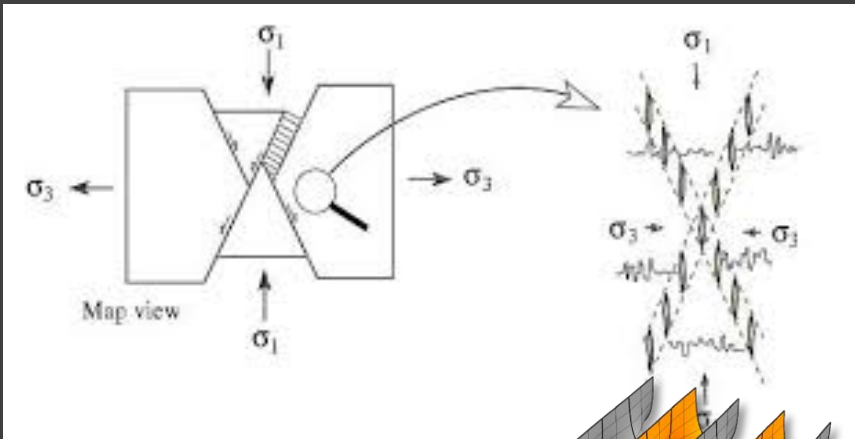

J. Wojewoda

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

powierzchnie w geologii: powierzchnie abstrakcyjne, geometryczne, płaszczyzna, (paleo) poziom, materialne powierzchnie geologiczne, pytania i tezy

minimalne powierzchnie prostokreślne (definicja, helikoida, **powierzchnia Scherka**, sens fizyczny, przykłady)

J. Wojewoda

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

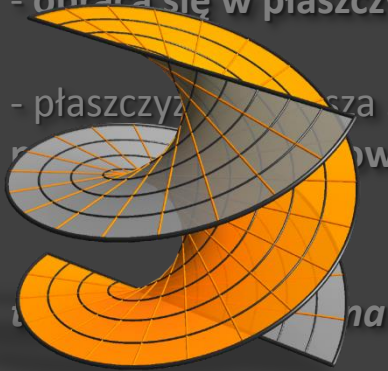
powierzchnie w geologii: powierzchnie abstrakcyjne, geometryczne, płaszczyzna, (paleo) poziom, materialne powierzchnie geologiczne, pytania i tezy

minimalne powierzchnie prostokreślne (definicja, **helikoida**, powierzchnia Scherka, **sens fizyczny, przykłady**)

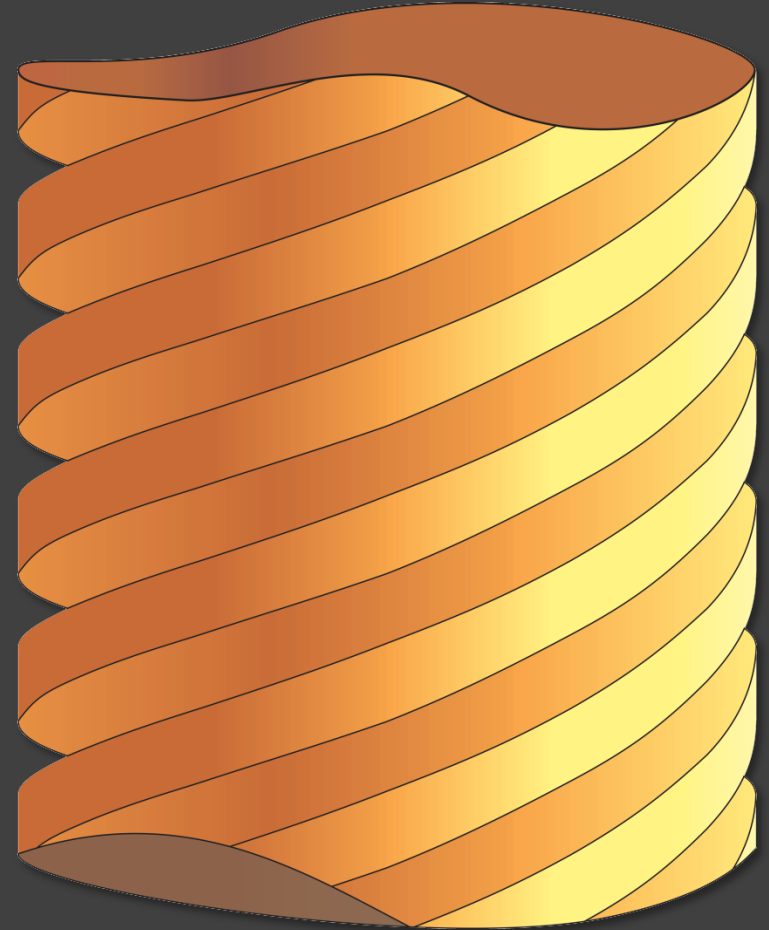
Helikoida to powierzchnia, zamiatana przez prostą, która jednocześnie:

- obraca się w płaszczyźnie poziomej,

- płaszczyzna przeszczywna się i wektor jej normalny jest równoległy do osi pionowej.

Jedyną prostokreślną powierzchnią minimalną jest **helikoida** (nie licząc płaszczyzny)

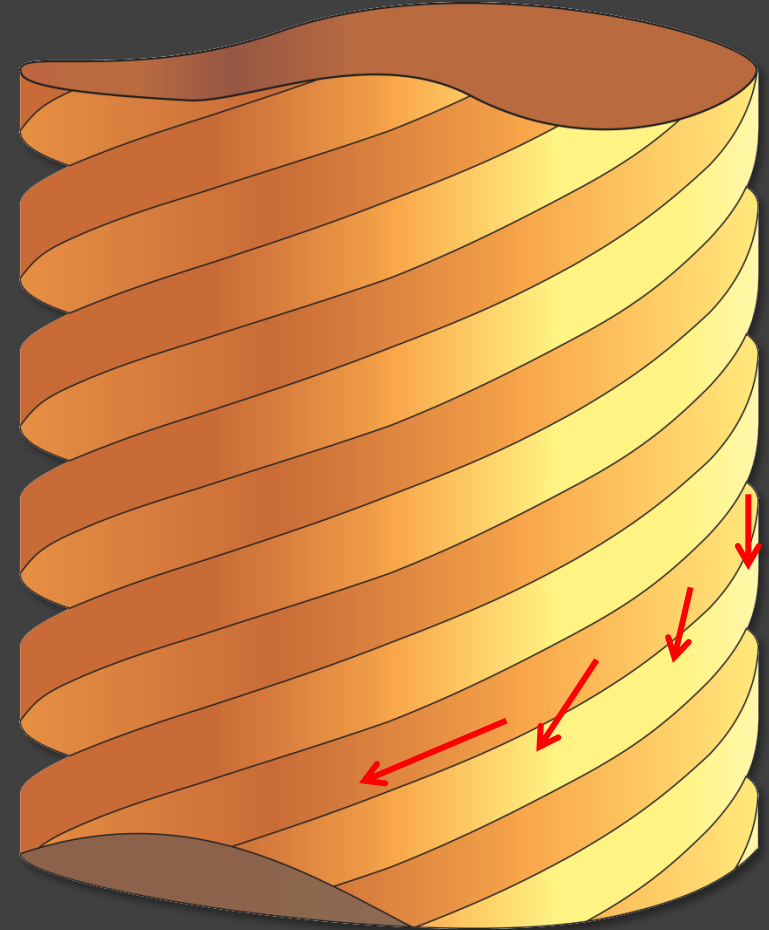
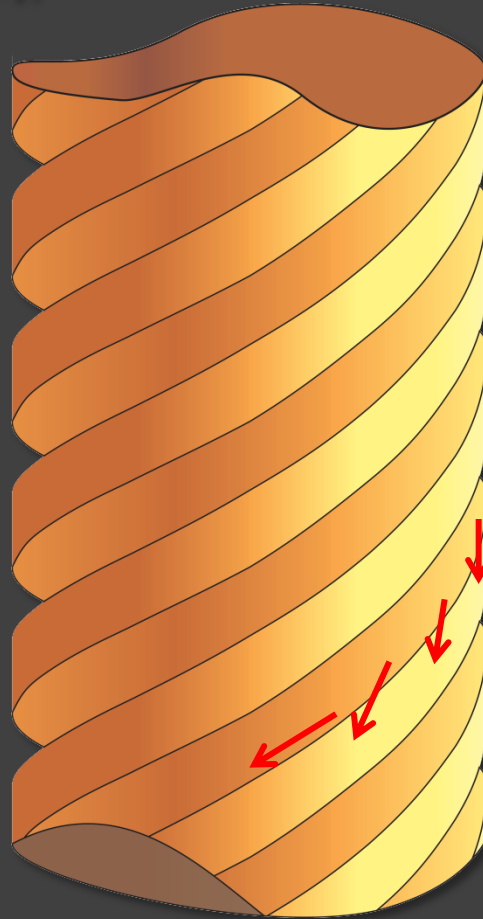
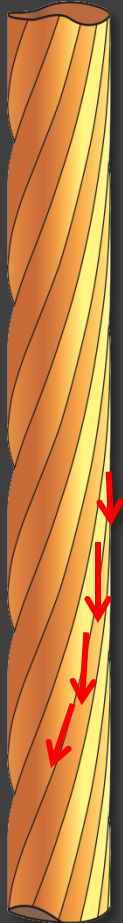

Ruch względny obiektów geologicznych graniczących ze sobą może odbywać się wyłącznie wzdłuż powierzchni geologicznych.

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

powierzchnie w geologii: powierzchnie abstrakcyjne, geometryczne, płaszczyzna, (paleo) poziom, materialne powierzchnie geologiczne, pytania i tezy

minimalne powierzchnie prostokreślne (definicja, **helikoida**, powierzchnia Scherka, **sens fizyczny, przykłady**)

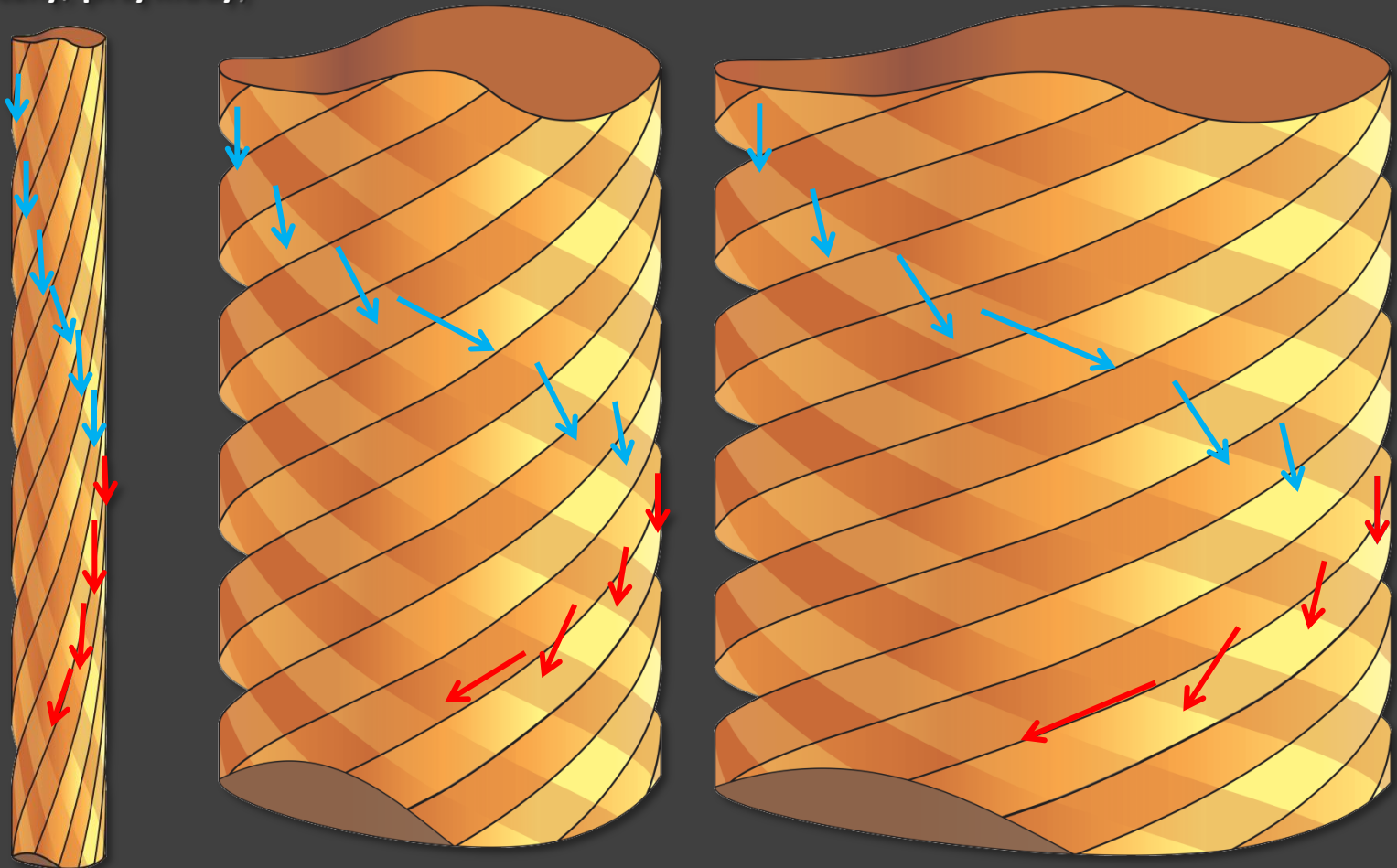
J. Wojewoda

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

powierzchnie w geologii: powierzchnie abstrakcyjne, geometryczne, płaszczyzna, (paleo) poziom, materialne powierzchnie geologiczne, pytania i tezy

J. Wojewoda

minimalne powierzchnie prostokreślne (definicja, helikoida, powierzchnia Scherka, sens fizyczny, przykłady)

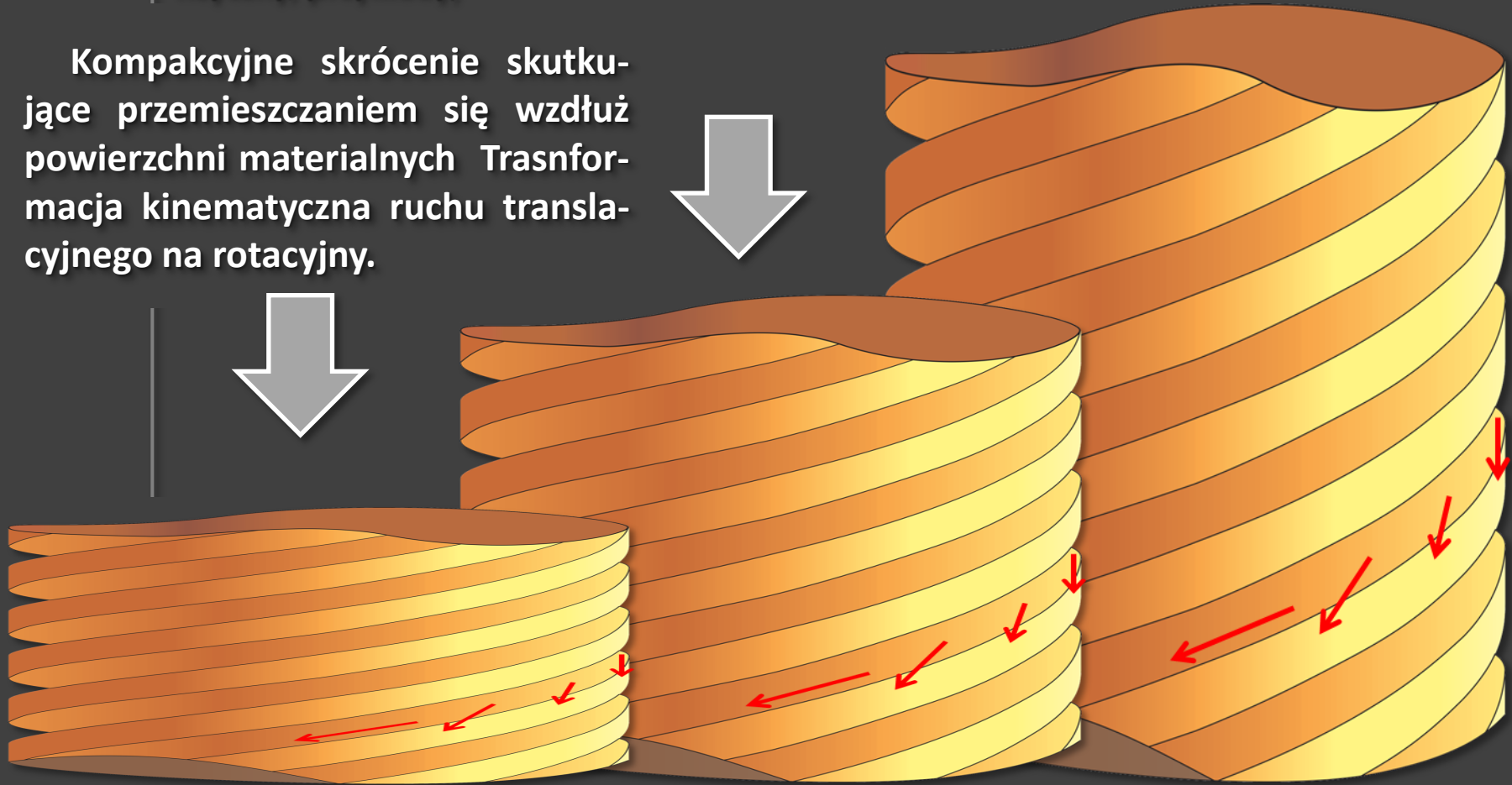

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

powierzchnie w geologii: powierzchnie abstrakcyjne, geometryczne, płaszczyzna, (paleo) poziom, materialne powierzchnie geologiczne, pytania i tezy

minimalne powierzchnie prostokreślne (definicja, **helikoida**, powierzchnia Scherka, **sens fizyczny, przykłady**)

Kompakcyjne skrócenie skutkujące przemieszczaniem się wzdłuż powierzchni materialnych Transformacja kinematyczna ruchu translacyjnego na rotacyjny.

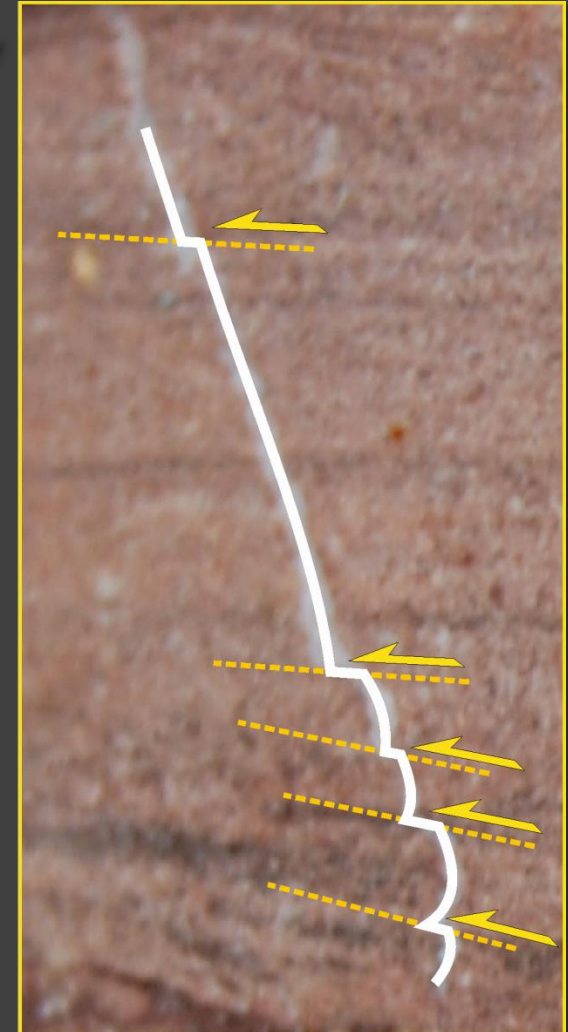
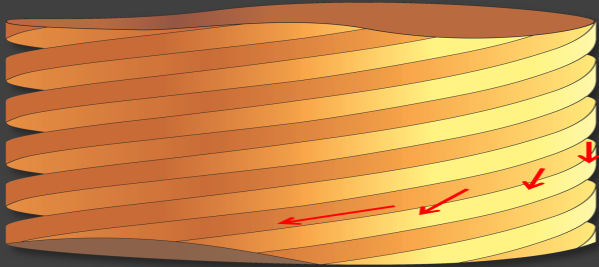

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

powierzchnie w geologii: powierzchnie abstrakcyjne, geometryczne, płaszczyzna, (paleo) poziom, materialne powierzchnie geologiczne, pytania i tezy

minimalne powierzchnie prostokreślne (definicja, **helikoida**, powierzchnia Scherka, **sens fizyczny, przykłady**)

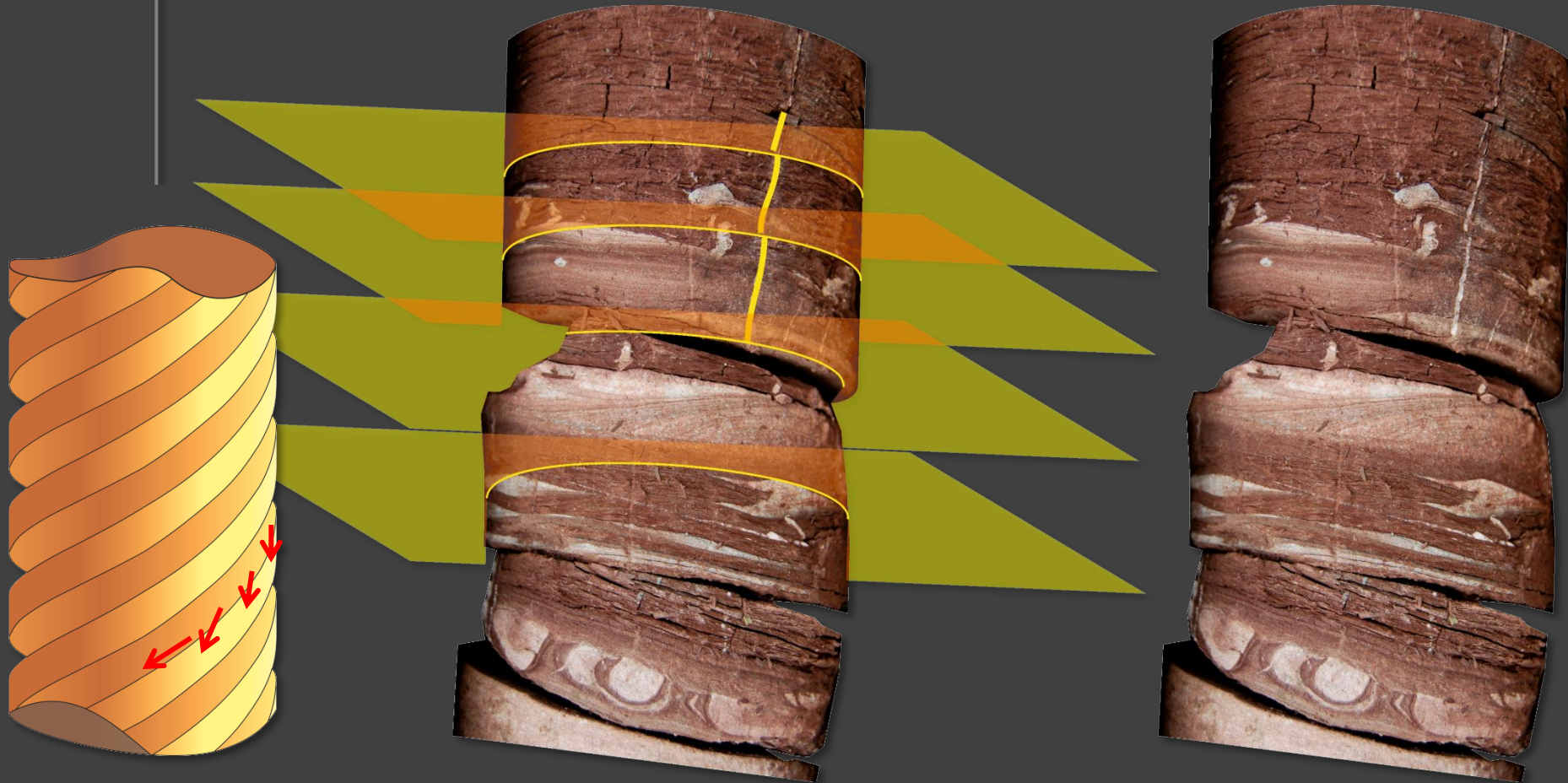
REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

powierzchnie w geologii: powierzchnie abstrakcyjne, geometryczne, płaszczyzna,
(paleo) poziom, materialne powierzchnie geologiczne, pytania i tezy

minimalne powierzchnie prostokreślne (definicja, **helikoida**, powierzchnia Scherka, **sens fizyczny, przykłady**)

J. Wojewoda

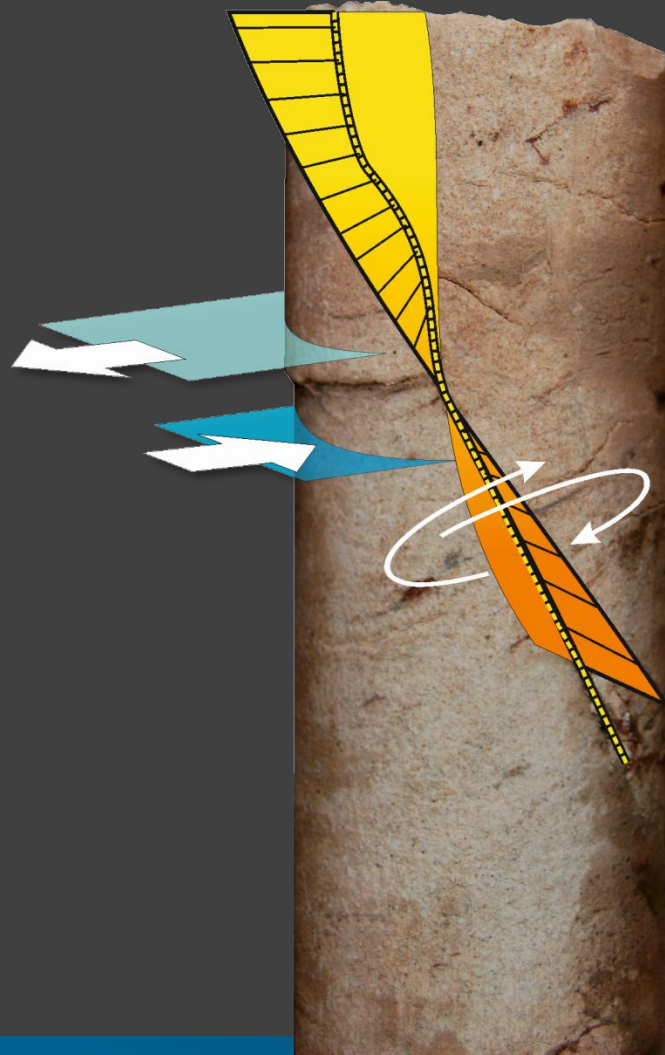
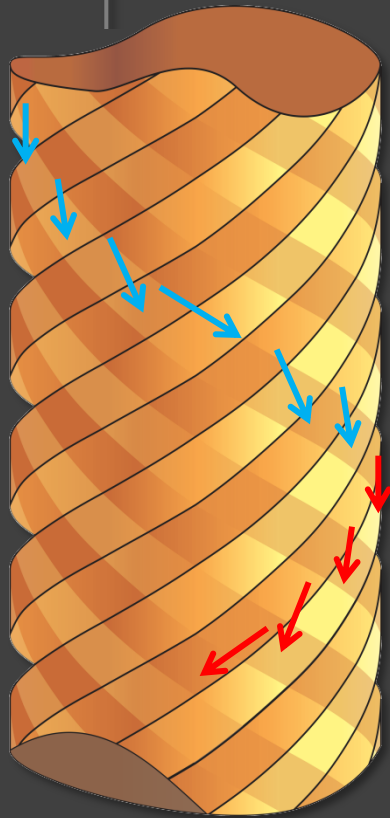
REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

powierzchnie w geologii: powierzchnie abstrakcyjne, geometryczne, płaszczyzna,
(paleo) poziom, materialne powierzchnie geologiczne, pytania i tezy

minimalne powierzchnie prostokreślne (definicja, **helikoida**, powierzchnia Scherka, **sens fizyczny, przykłady**)

J. Wojewoda

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

powierzchnie w geologii: powierzchnie abstrakcyjne, geometryczne, płaszczyzna, (paleo) poziom, materialne powierzchnie geologiczne, pytania i tezy

minimalne powierzchnie prostokreślne (definicja, **helikoida**, powierzchnia Scherka, **sens fizyczny, przykłady**)

Autor fotografii A. Kowalski

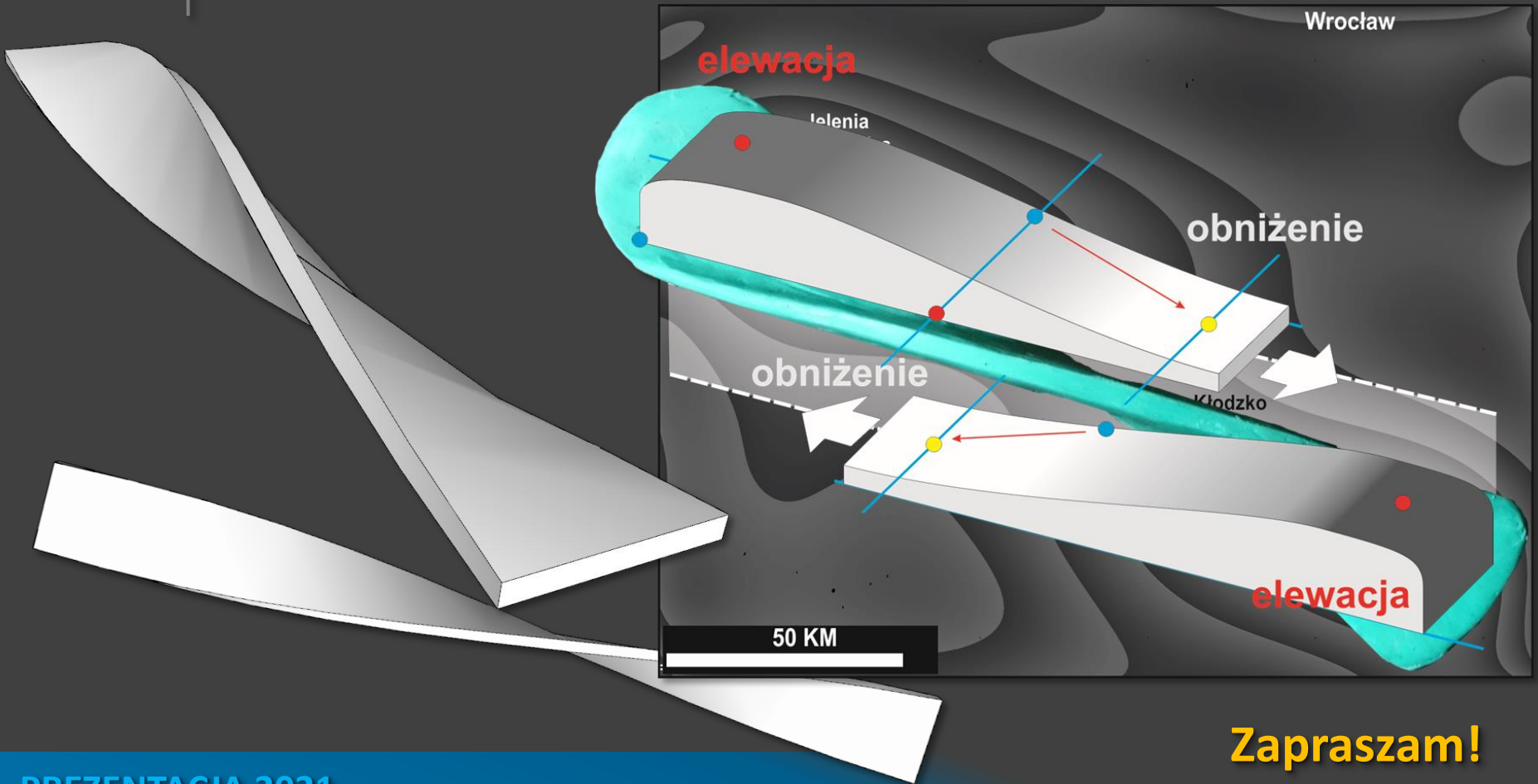
J. Wojewoda

J. Wojewoda

Regionalne helikoidalne powierzchnie geologiczne – - znaczenie i przykłady

4.03.2021

Zapraszam!

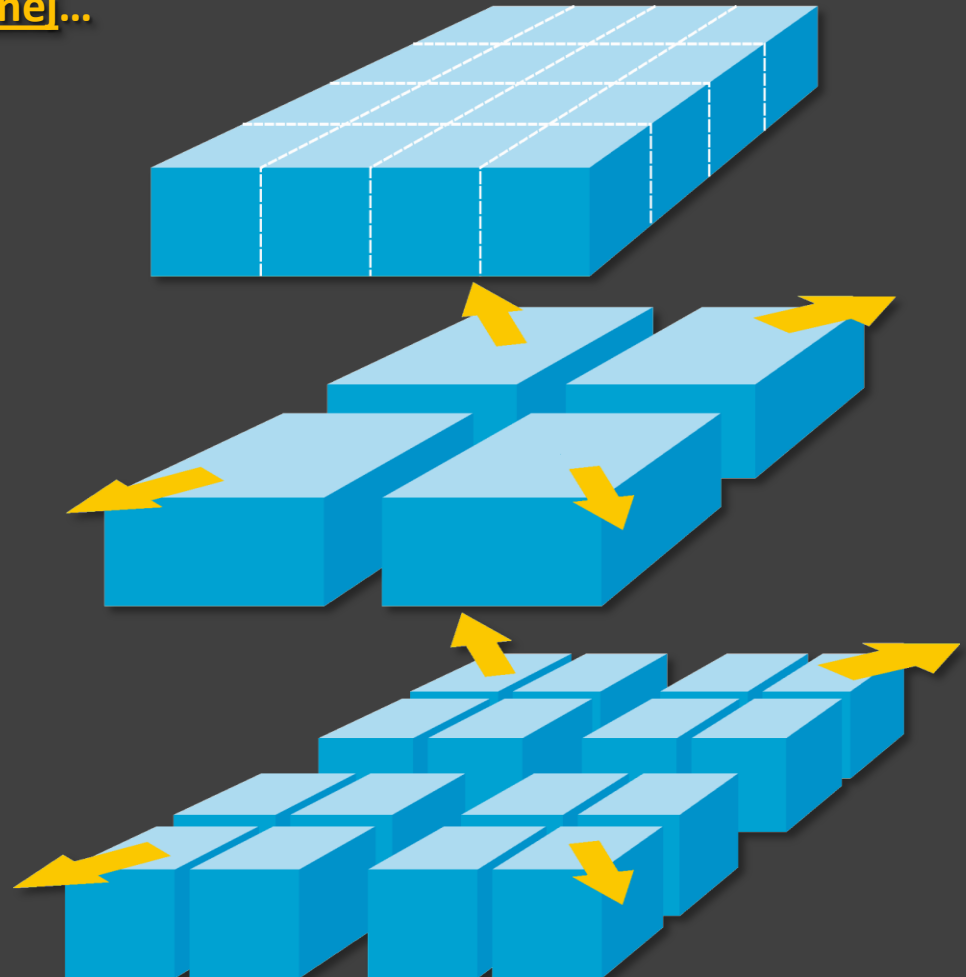
REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

entropia struktury geologicznej

**Obecny rozwój przestrzeni geologicznej (Ziemi) jest jednokierunkowy i teza 9
polega na zwiększaniu się ilości obiektów geologicznych oraz wzroście
złożoności struktury geologicznej...**

J. Wojewoda

Teza ta, choć oczywista w ramach
tzw. **geometrii euklidesowej**, jednak
ma ograniczone zastosowanie w wa-
runkach rzeczywistych.

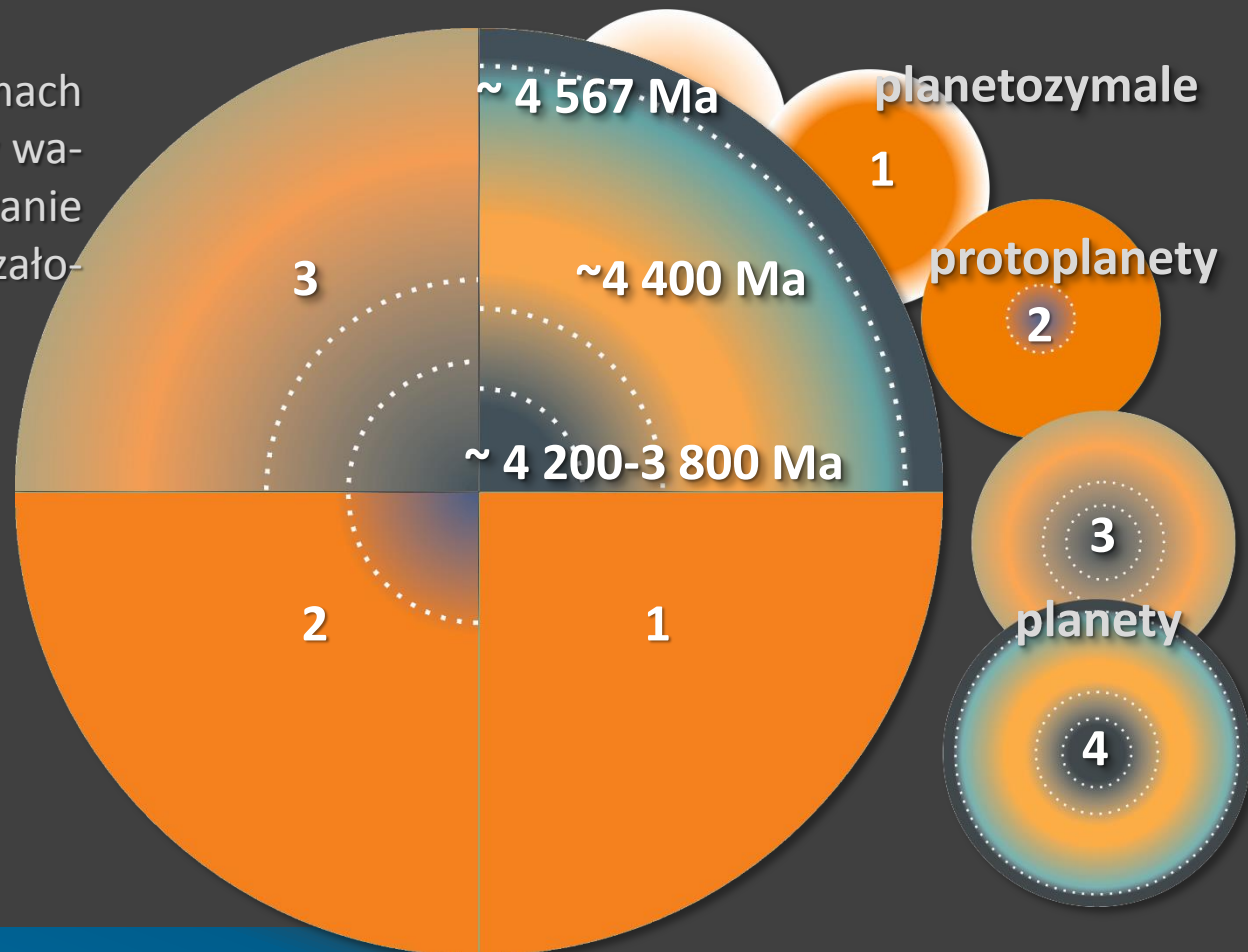
J. Wojewoda

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

entropia struktury geologicznej

Obecny rozwój przestrzeni geologicznej (Ziemi) jest jednokierunkowy i teza 9 polega na zwiększaniu się ilości obiektów geologicznych oraz wzroście złożoności struktury geologicznej...

Teza ta jest oczywista w ramach tzw. **geometrii sferycznej** i ma w warunkach rzeczywistych zastosowanie globalne, choć przy pewnych założeniach.

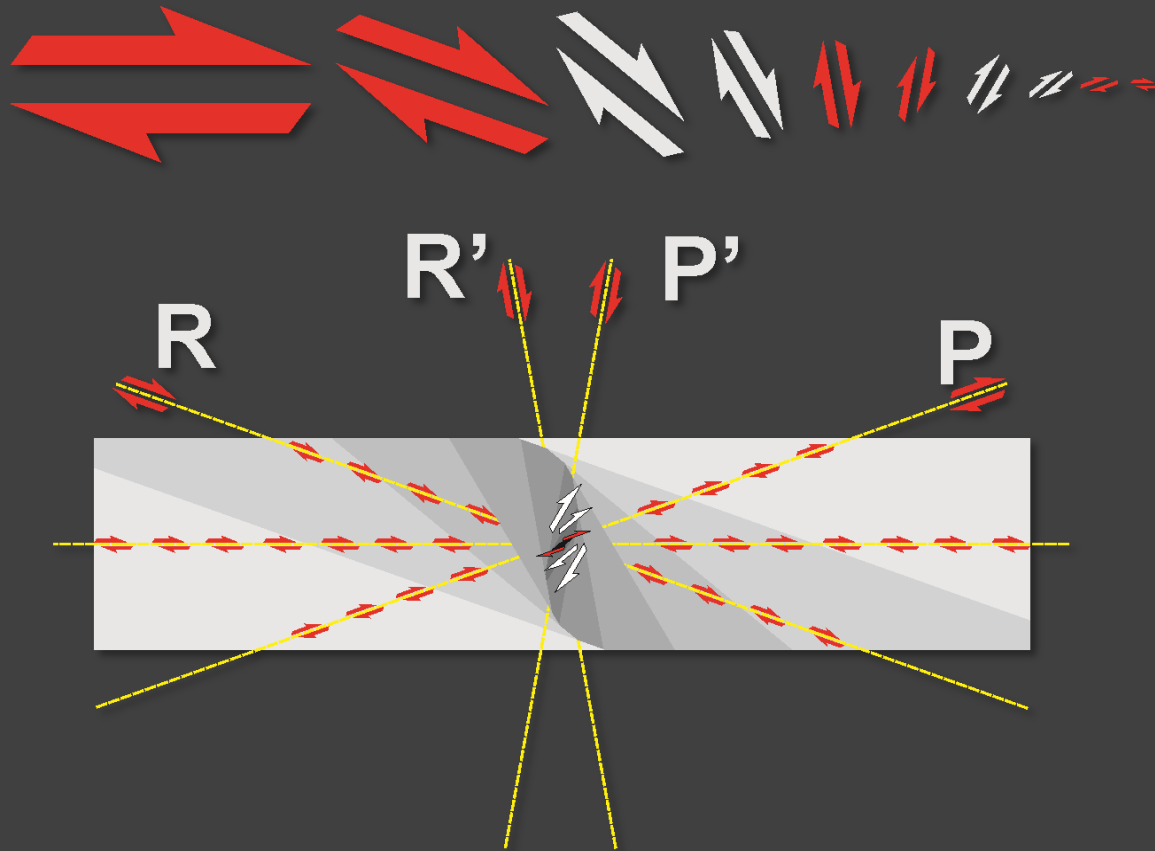

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

fraktalna natura zjawisk/struktur geologicznych

Obecny rozwój przestrzeni geologicznej (Ziemi) jest jednokierunkowy i polega na zwiększaniu się ilości obiektów geologicznych oraz wzroście złożoności struktury geologicznej...

teza 9

proste ścinanie, powierzchnie Riedla

J. Wojewoda

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

fraktalna natura zjawisk/struktur geologicznych

J. Wojewoda

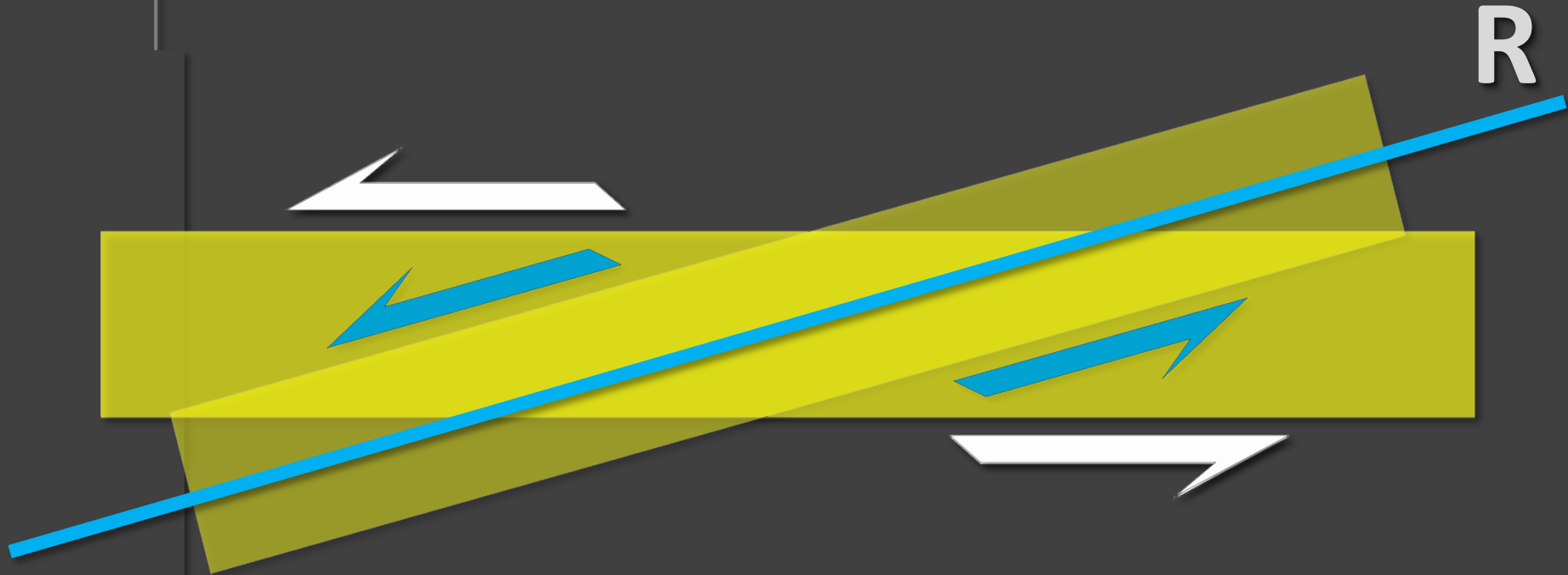
proste ścinanie, powierzchnie Riedla

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

fraktalna natura zjawisk/struktur geologicznych

J. Wojewoda

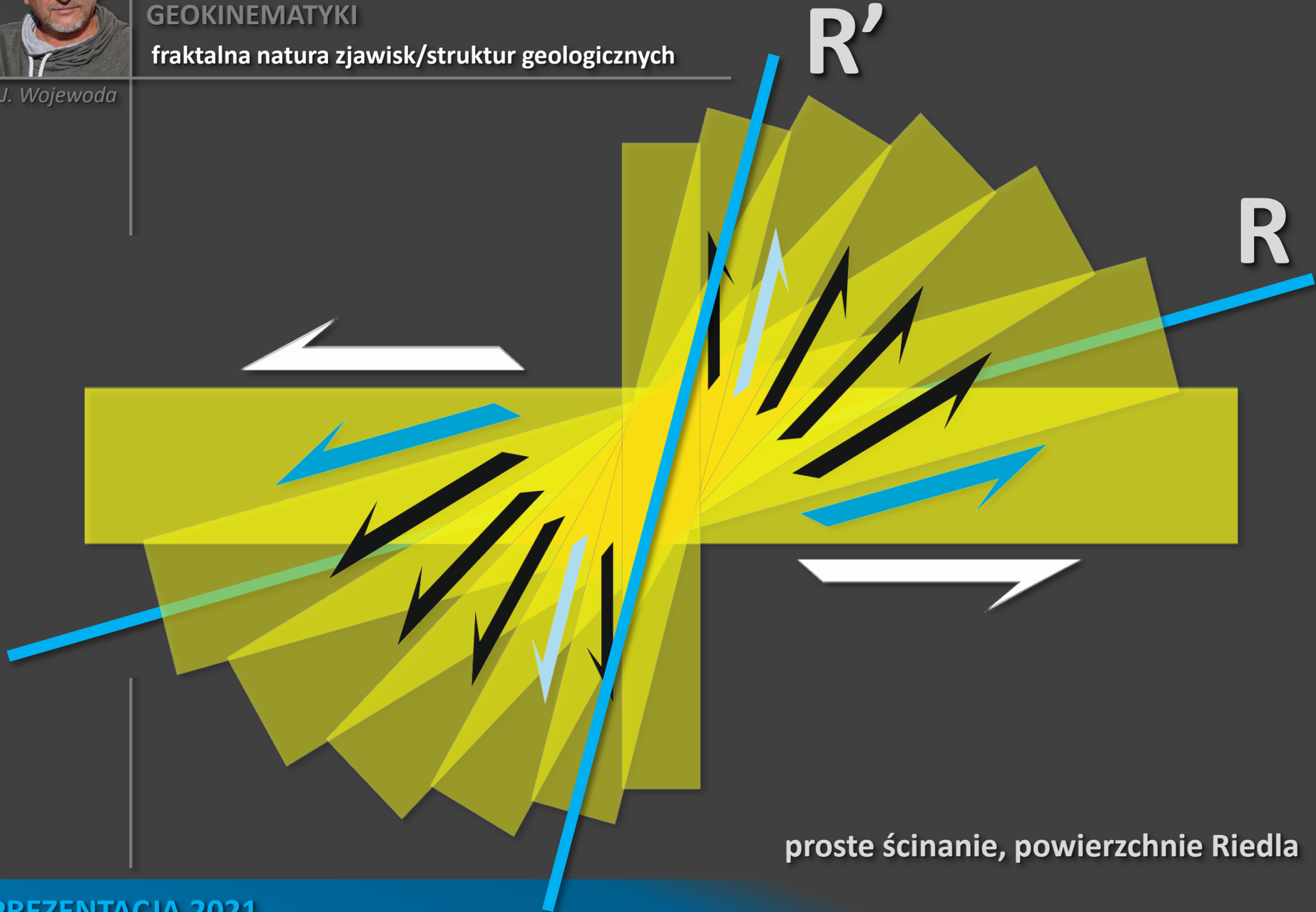
proste ścinanie, powierzchnie Riedla

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

fraktalna natura zjawisk/struktur geologicznych

J. Wojewoda

proste ścinanie, powierzchnie Riedla

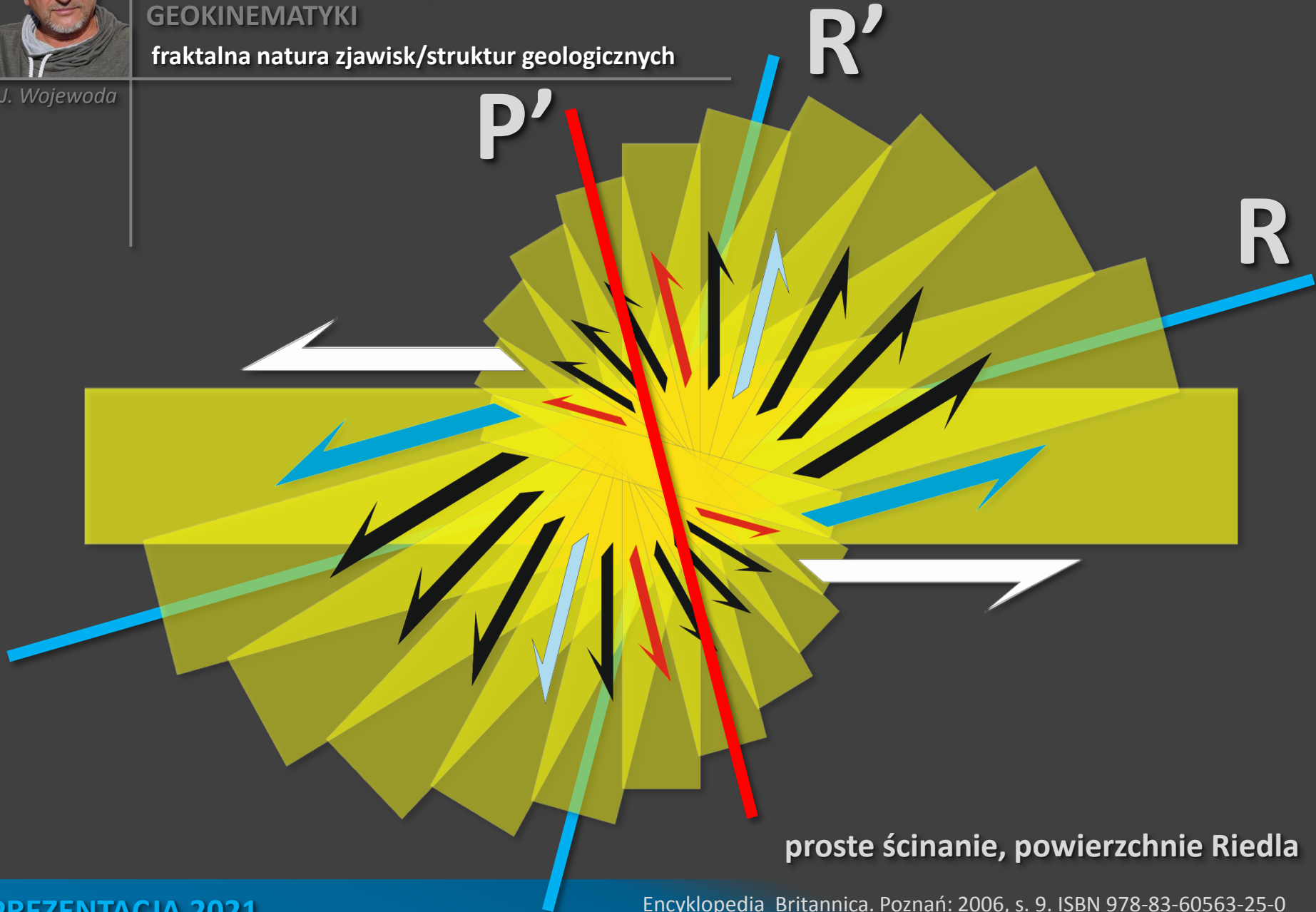

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

fraktalna natura zjawisk/struktur geologicznych

J. Wojewoda

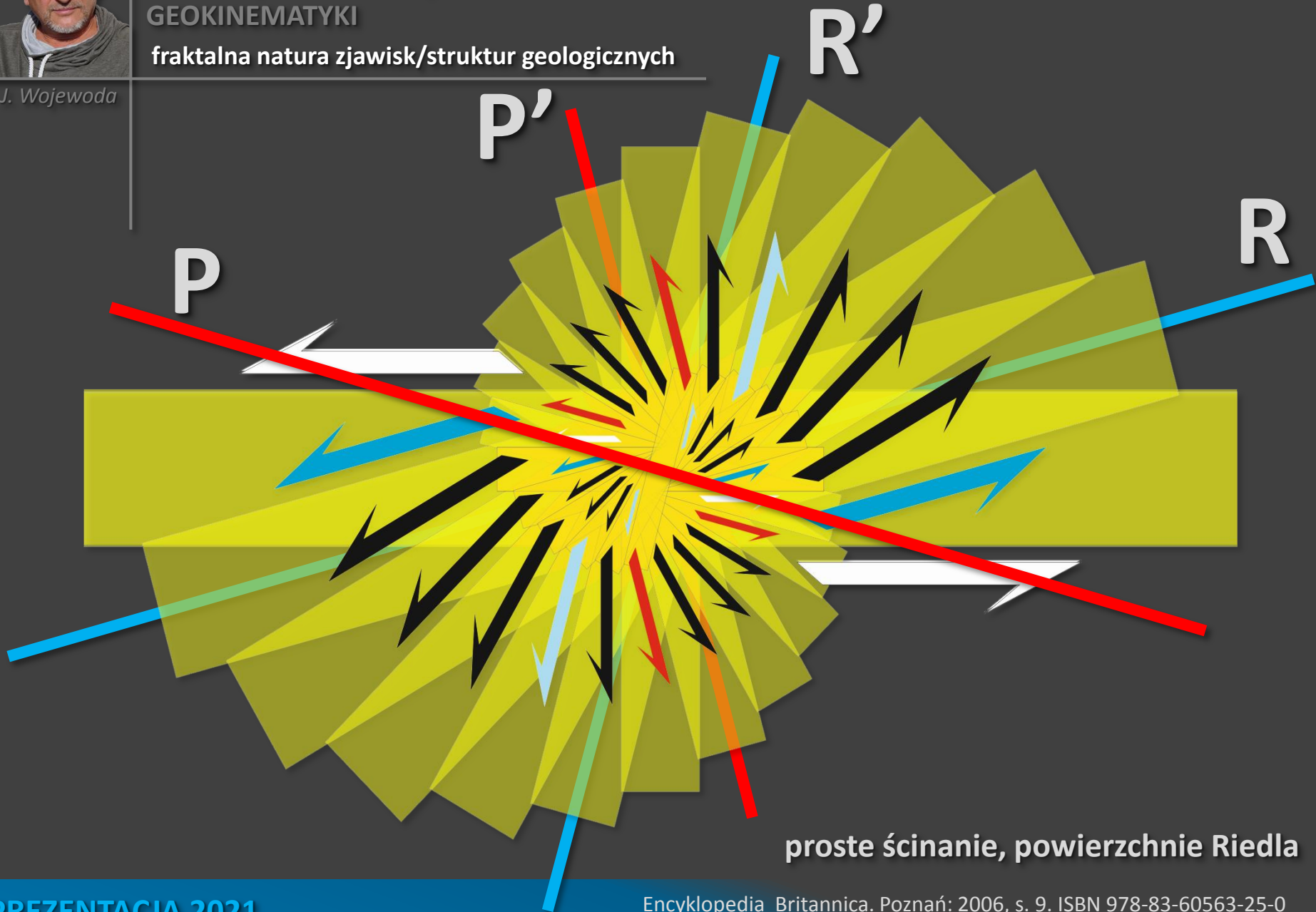
proste ścinanie, powierzchnie Riedla

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

fraktalna natura zjawisk/struktur geologicznych

J. Wojewoda

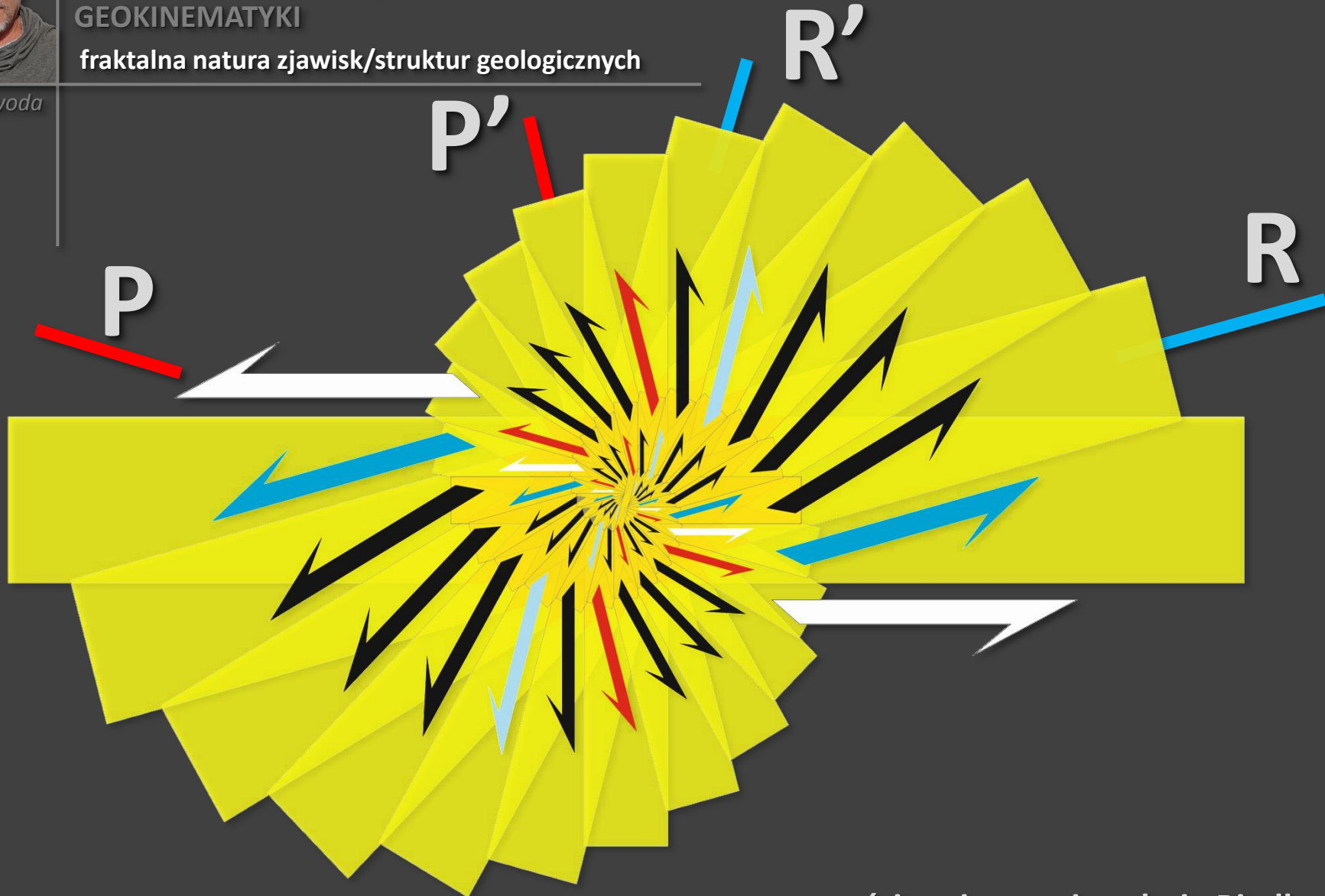
proste ścinanie, powierzchnie Riedla

REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

fraktalna natura zjawisk/struktur geologicznych

J. Wojewoda

proste ścinanie, powierzchnie Riedla

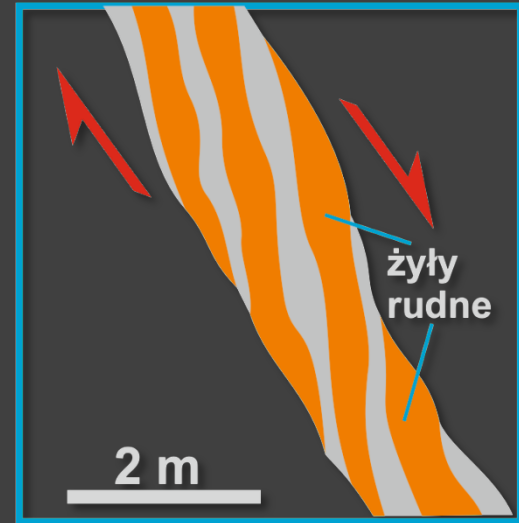
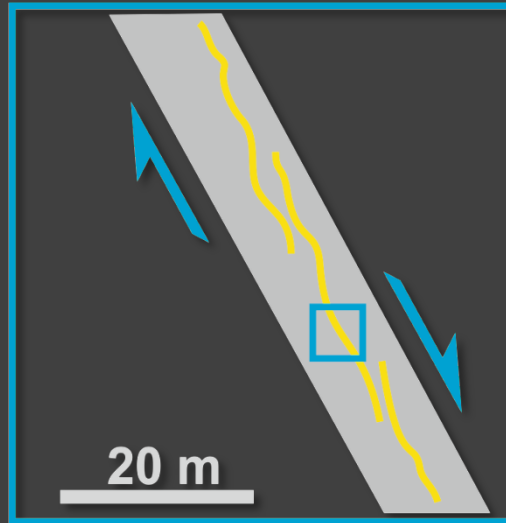
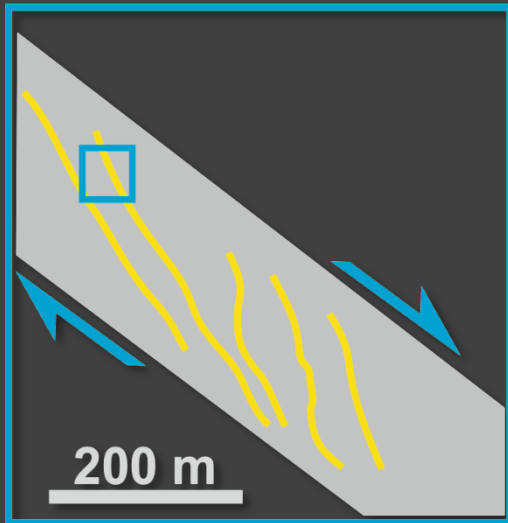
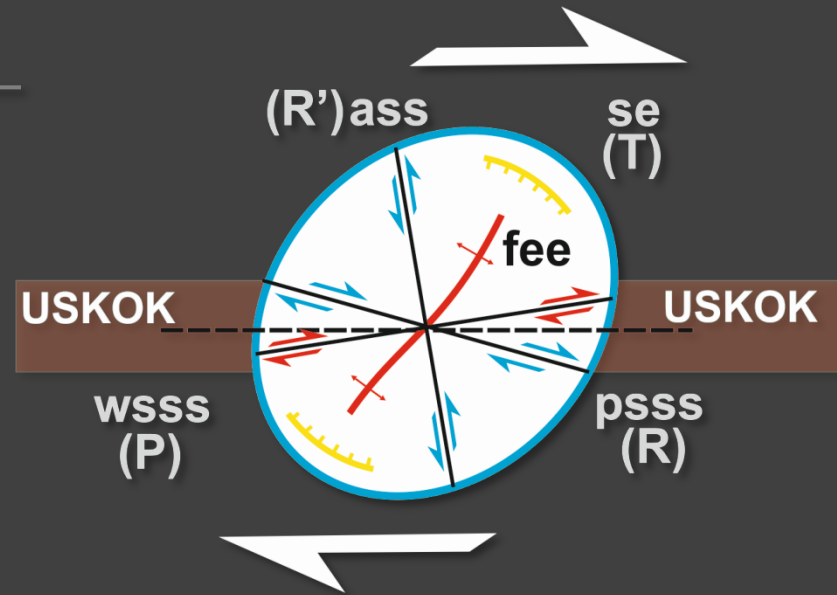
REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

fraktalna natura zjawisk/struktur geologicznych

J. Wojewoda

Przykład hierarchizacji struktur deformacyjnych (zniszczeniowych) w strefie ścinania – konsekwentnie zachowana geometria w stosunku do głównych kierunków przemieszczenia (odkształcenia)

wg Dadlez & Jaroszewski, 1994

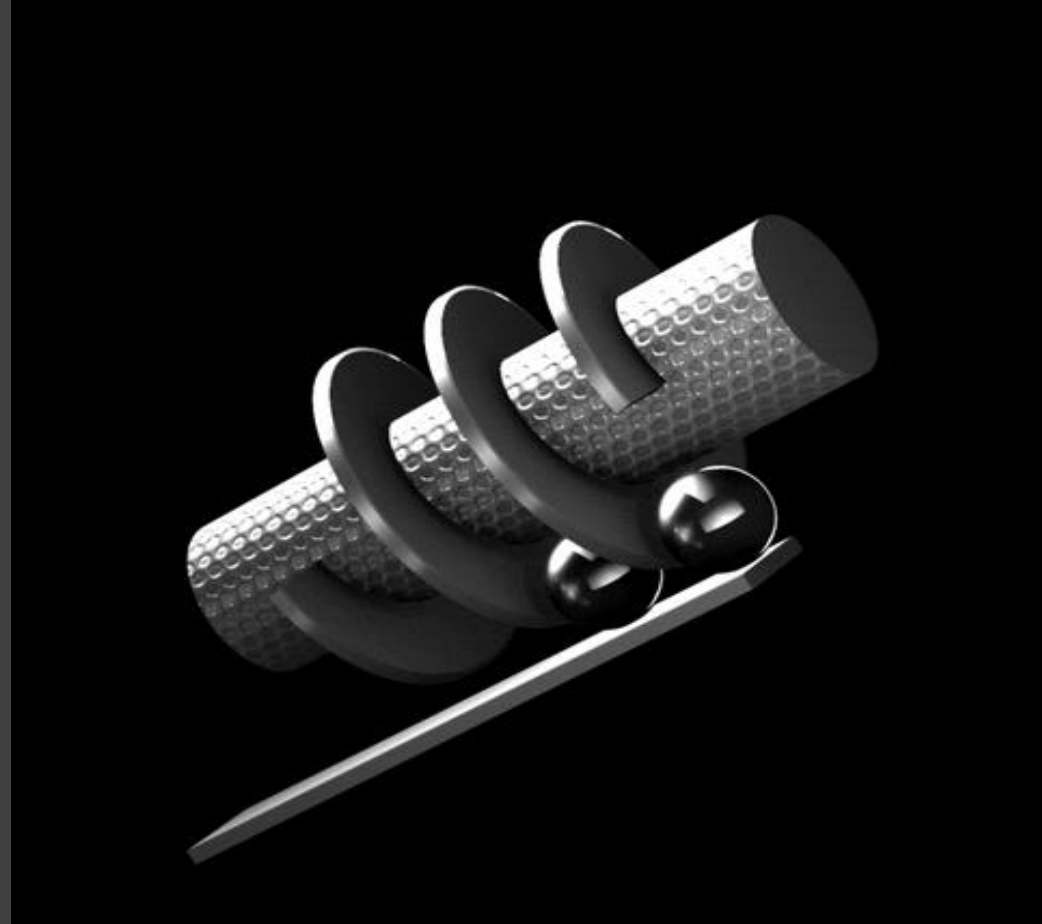
REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

transformacja kinematyczna

J. Wojewoda

łuk ogniowy

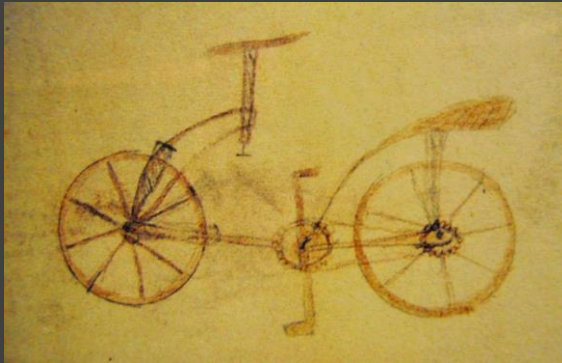
transformacja ruchu obrotowego w translacyjny liniowy

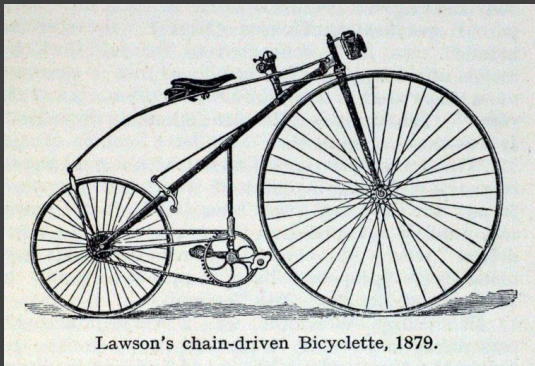
REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

transformacja kinematyczna

J. Wojewoda

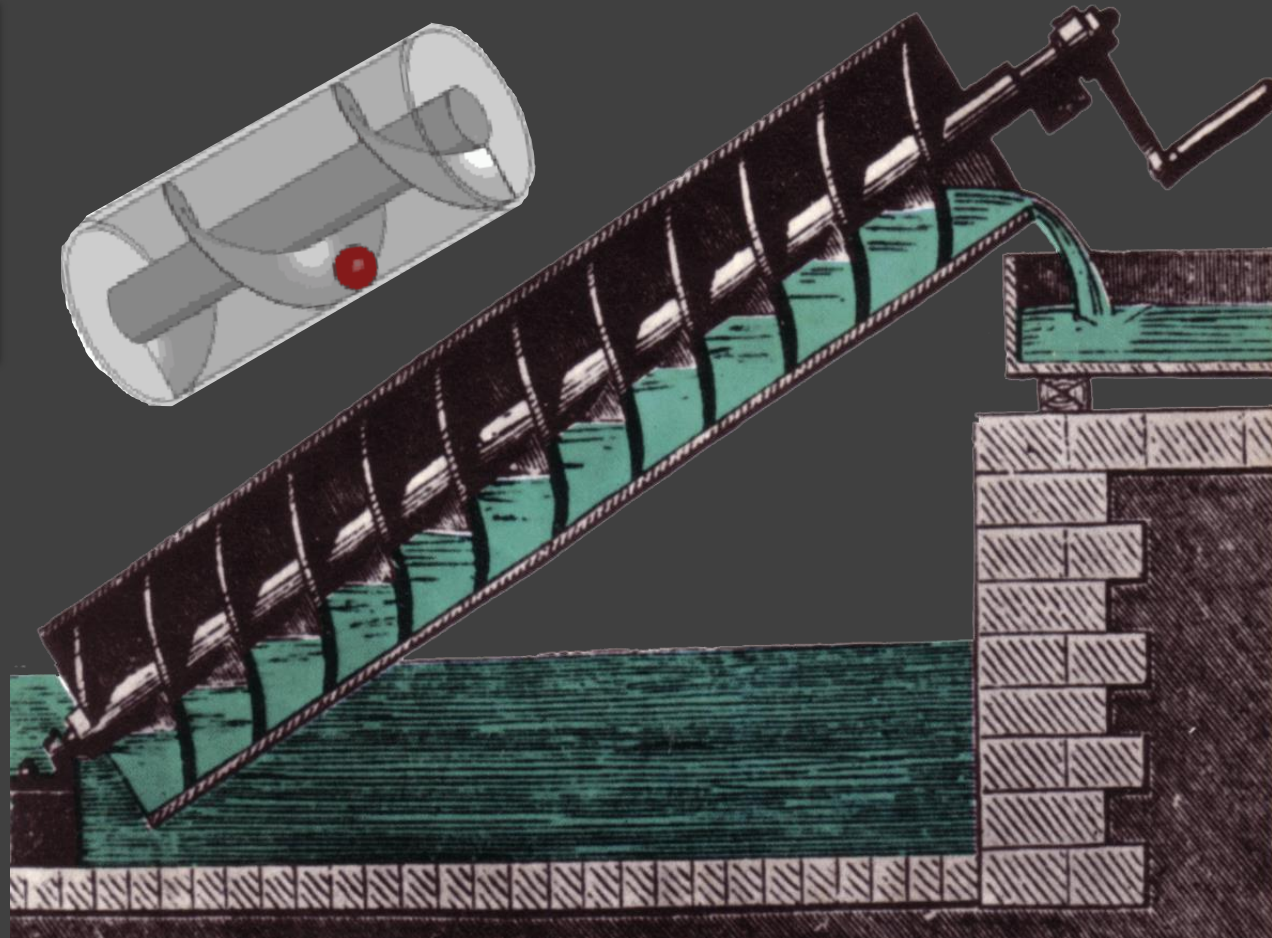

~1479, Leonardo DaVinci

Lawson's chain-driven Bicyclette, 1879.

~1879, John Lawson

transformacja ruchu obrotowego w translacyjny liniowy

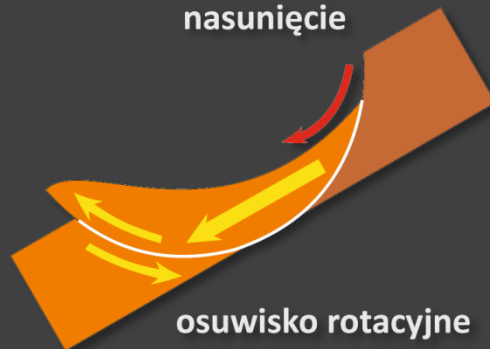
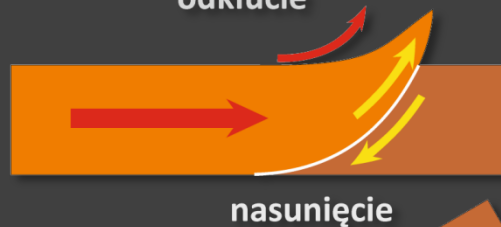
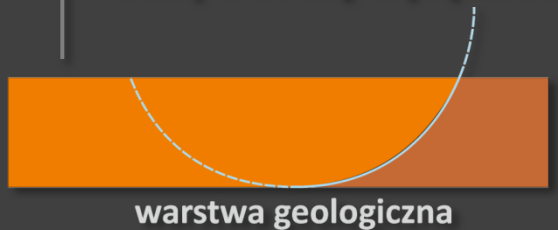
REALNE (MATERIALNE) POWIERZCHNIE GEOLOGICZNE – NIEKTÓRE IMPLIKACJE DLA GEOKINEMATYKI

transformacja kinematyczna

Ruch względny obiektów geologicznych graniczących ze sobą może odbywać się wyłącznie wzdłuż powierzchni geologicznych.

teza 7

teza 10

W rzeczywistości ziemskiej (w przestrzeni geologicznej) ze sobą dwa zasadniczo różne oddziaływania mechaniczne.

Pierwsze są z definicji prostoliniowe i zgodne z kierunkiem grawitacji (pionu).

Drugie wynikają z lepkości obiektów geologicznych, oraz kształtu i orientacji materialnych powierzchni geologicznych.

Takie współdziałanie skutkuje powszechną transformacją ruchu translacyjnego w rotacyjny lub odwrotnie.

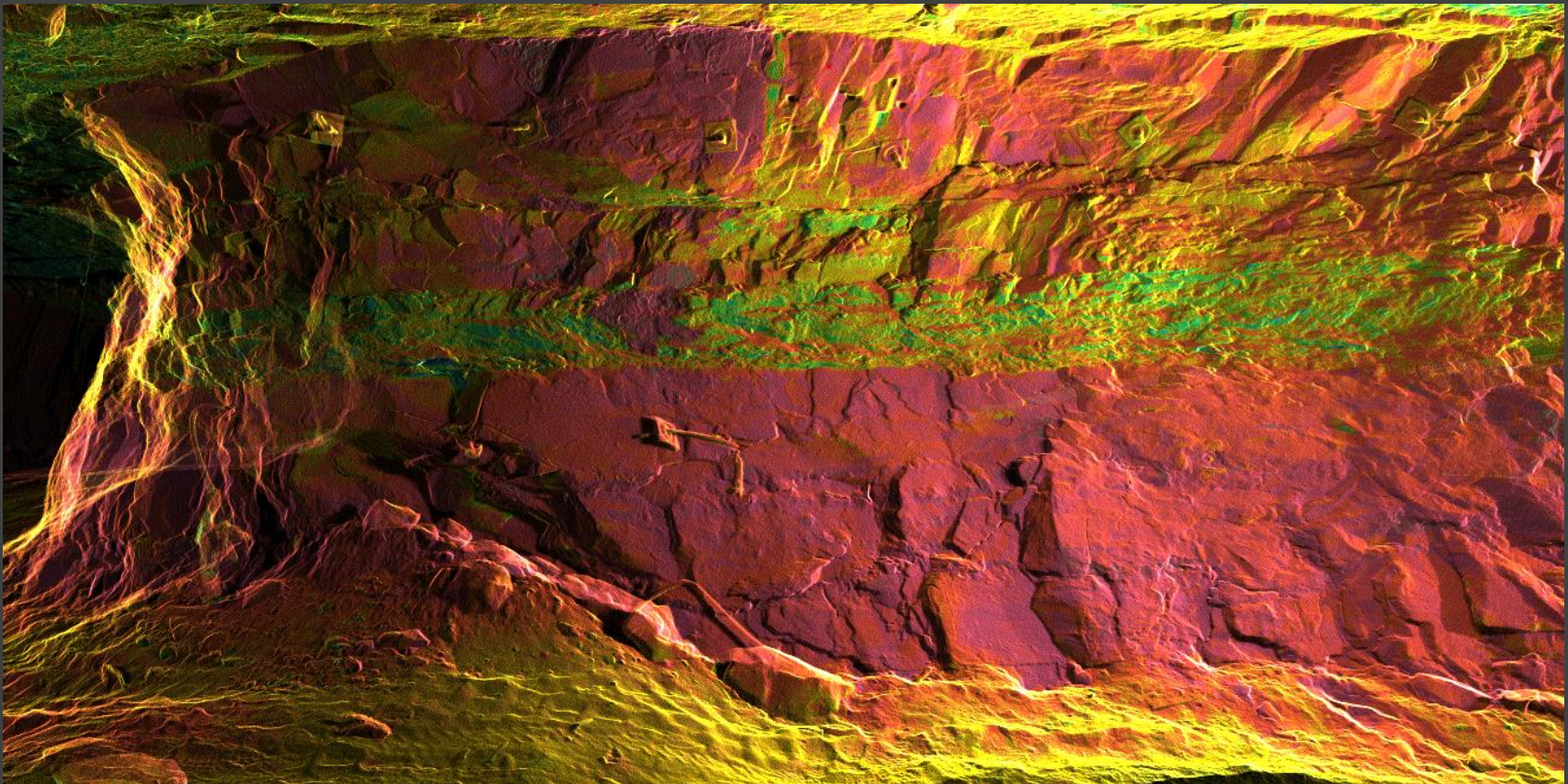

J. Wojewoda

Nietektoniczne spękania wymuszone: wybrane przykłady z kopalni Rudna zarejestrowane przy pomocy skanera laserowego

29.04.2021

D. Sokalski, J. Wojewoda

Zapraszam!

J. Wojewoda

